

Advies Raad van State inzake het voorstel van wet, houdende wijziging van enkele wetten op het gebied van Justitie en Veiligheid en het gebied van Asiel en Migratie in verband met aanpassingen van overwegend technische aard (Verzamelwet Justitie en Veiligheid en Asiel en Migratie 20XX)

Nader Rapport

14 oktober 2024,
Nr. 5794725,
Directie Wetgeving en Juridische Zaken,
Ministerie van Justitie en Veiligheid.

Aan de Koning

Nader rapport inzake het voorstel van wet, houdende wijziging van enkele wetten op het gebied van Justitie en Veiligheid en het gebied van Asiel en Migratie in verband met aanpassingen van overwegend technische aard (Verzamelwet Justitie en Veiligheid en Asiel en Migratie 20XX).

Blijkens de mededeling van de Directeur van Uw Kabinet van 15 mei 2024, nr. 2024001179, machtigde Uwe Majesteit de Afdeling advisering van de Raad van State haar advies inzake het bovenvermelde voorstel van wet rechtstreeks aan mij te doen toekomen. Dit advies, gedateerd 10 juli 2024, nr. W16.24.00107/II, bied ik U, mede namens Onze Minister van Asiel en Migratie, hierbij aan.

De tekst van het advies treft u hieronder cursief aan, voorzien van mijn reactie.

Bij Kabinetsmissive van 15 mei 2024, no.2024001179, heeft Uwe Majesteit, op voordracht van de Minister van Justitie en Veiligheid, mede namens de Minister voor Rechtsbescherming¹ bij de Afdeling advisering van de Raad van State ter overweging aanhangig gemaakt het voorstel van wet tot wijziging van enkele wetten op het terrein van Justitie en Veiligheid in verband met enkele aanpassingen van overwegend technische aard (Verzamelwet Justitie en Veiligheid 20XX), met memorie van toelichting.

Het wetsvoorstel is een verzamelwet en beoogt wetten op het terrein van Justitie en Veiligheid te zuiveren van wetstechnische en redactionele vergissingen en verschrijvingen, aldus de toelichting.² Daarnaast voorziet het voorstel in een aantal beperkt inhoudelijke wijzigingen, aldus de toelichting.

De Afdeling advisering van de Raad van State heeft over één onderdeel van de voorgestelde verzamelwet enkele opmerkingen, te weten een wijziging van de Wet forensische zorg. De voorgestelde wijziging raakt de verwerking van persoonsgegevens ten behoeve van het treffen van voorbereidingen voor zogeheten (op de forensische zorg zelf) aansluitende zorg.³ De Afdeling adviseert dit onderwerp niet te regelen in het voorliggende wetsvoorstel, aangezien het een verdergaande, meer dan 'beperkte' inhoudelijke afweging van de wetgever vereist en daarom niet past bij het karakter van een verzamelwet. In verband daarmee is aanpassing van het wetsvoorstel op dit onderdeel wenselijk.

De Wet forensische zorg (Wfz) verplicht de zorgaanbieder zes weken voor afloop van een justitiële titel voorbereidingen te treffen voor aansluitende zorg, indien de zorgverlener of behandelaar van oordeel is dat na afloop van de strafrechtelijke titel verdere zorg nodig is.⁴ Indien de vervolgzorg vrijwillig is, zal de forensisch patiënt doorgaans zijn toestemming geven voor het verwerken van de hem betreffende persoonsgegevens. De toestemming van de forensisch patiënt is voor de zorgaanbieder een grondslag voor het verwerken van de persoonsgegevens, indien de vervolgzorg verplicht is, zal doorgaans geen sprake zijn van de toestemming van de forensisch patiënt. Het voorgestelde artikel regelt dat de zorgaanbieder persoonsgegevens verwerkt, met inbegrip van (bijzondere) persoonsgege-

¹ In verband met de kabinetswisseling wordt het advies gezonden aan de staatssecretaris voor Rechtsbescherming.

² Memorie van toelichting, algemeen deel, paragraaf 1.

³ Artikel XXII van het voorstel.

⁴ Artikel 2.5 Wfz.

vens over gezondheid of persoonsgegevens van strafrechtelijke aard, ten behoeve van het treffen van voorbereidingen voor aansluitende zorg.⁵

De Afdeling merkt op dat de verwerking van (bijzondere) persoonsgegevens een inmenging op de persoonlijke levenssfeer van betrokkene in de zin van artikel 10 van de Grondwet vormt en hiervoor een grondslag in een wet in formele zin is vereist. De inmenging op de persoonlijke levenssfeer die de voorgestelde wettelijke bepaling met zich meebrengt, vereist een dragende motivering en een nadere afweging die zich niet verhouden tot het karakter van een verzamelwet.⁶ De Afdeling adviseert daarom het onderdeel inzake de verwerking van persoonsgegevens ten behoeve van het treffen van voorbereidingen voor aansluitende zorg uit het wetsvoorstel te halen.

Onverminderd het voorgaande wijst de Afdeling nog op het volgende. Voor zowel de verwerking van persoonsgegevens betreffende de gezondheid als persoonsgegevens van strafrechtelijke aard, geldt dat dit in beginsel verboden is, tenzij er sprake is van een wettelijke uitzondering.⁷ Indien de voorgestelde regeling in een separaat wetsvoorstel wordt opgenomen, dient duidelijk gemaakt te worden wat de grondslag voor de verwerking van de persoonsgegevens is en om welke wettelijke uitzonderingen het gaat, zodat helder is welke rechtvaardiging men voor ogen heeft voor de verwerking van persoonsgegevens.

Tevens dient kenbaar gemaakt te worden welke passende waarborgen bij strafrechtelijke gegevens en welke passende en specifieke maatregelen bij bijzondere persoonsgegevens er worden genomen om de rechten en vrijheden van de betrokkene te beschermen.⁸

De Afdeling advisering van de Raad van State heeft een aantal opmerkingen bij het voorstel en adviseert daarmee rekening te houden voordat het voorstel bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal wordt ingediend.

De vice-president van de Raad van State,
Th.C. de Graaf

De regering erkent dat de onderdelen van een verzamelwet niet van een omvang en complexiteit behoren te zijn die een afzonderlijk wetsvoorstel rechtvaardigen. Naar het oordeel van de regering past de beoogde wijziging van artikel 2.5 van de Wfz (artikel XXII, onderdeel A, van het wetsvoorstel) binnen dit kader. Daartoe is het volgende van belang. De beoogde wijziging strekt niet tot een inhoudelijke afweging van de wetgever over het wel of niet verwerken van (bijzondere) persoonsgegevens. Met artikel 2.6, eerste lid, van de Wfz heeft de wetgever besloten dat (bijzondere) persoonsgegevens worden verwerkt voor de uitvoering van de Wfz. Vanwege de zinsnede 'de plaatsing van forensische patiënten bij zorgaanbieders' is die bepaling expliciet ook van toepassing op artikel 2.5 van de Wfz. Strikt genomen zouden op basis van artikel 2.6, eerste lid, van de Wfz reeds persoonsgegevens moeten worden verstrekt voor de uitvoering van artikel 2.5 van de Wfz. Immers, op grond van artikel 4, onderdeel 2, van de AVG omvat de verwerking van persoonsgegevens ook de verstrekking van persoonsgegevens. Evenwel wordt daaraan in de praktijk onvoldoende uitvoering gegeven. De reden is dat de grondslag van artikel 2.6, eerste lid, van de Wfz als onvoldoende specifiek wordt ervaren. Tegen deze achtergrond is dit onderdeel van de verzamelwet tot stand gekomen. Het artikel strekt dus tot het expliciteren van een reeds bestaande grondslag voor de verwerking van (bijzondere) persoonsgegevens. Dit vereist geen nieuwe inhoudelijke afweging van de wetgever en hiermee past dit onderdeel bij het karakter van een verzamelwet.

Van de gelegenheid is gebruik gemaakt om een aantal aanvullende wijzigingen in het wetsvoorstel op te nemen. Dit betreft de artikelen XIII, onderdeel B, XIV, onderdeel A, XVIII, XXV, onderdeel B, XXVIII, XXXI, XXXVI, XLIV, XLV, onderdeel G, XLVI, onderdelen D t/m G, XLIX, LI en LII. Daarnaast is artikel XXXVII van de versie van dit wetsvoorstel zoals voorgelegd aan de Afdeling advisering van de Raad van State, geschrapt.

Gelet op de benoeming van de Minister van Asiel en Migratie bij besluit van 2 juli 2024, is verder de citeertitel van het wetsvoorstel aangepast. In de artikelen is waar nodig de aanduiding van de verantwoordelijke minister geactualiseerd.

⁵ Memorie van toelichting, artikelsgewijs deel, artikel XXII.

⁶ Advies van de Afdeling advisering van de Raad van State van 7 september 2023 over de Reparatielwet OCW, (W05.23.001 38/1)

⁷ Artikel 9 AVG; artikel 10 AVG.

⁸ Artikel 10 AVG voor strafrechtelijke persoonsgegevens; artikel 9, tweede lid, AVG voor bijzondere persoonsgegevens. Aangezien deze passende (en specifieke) waarborgen zien op de bescherming van het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer zoals vervat in artikel 10 van de Grondwet, ligt het in de rede dat in dergelijke waarborgen wordt voorzien op het niveau van de wet in formele zin.

Ik verzoek U, mede namens de Minister van Asiel en Migratie, het hierbij gevoegde voorstel van wet en de memorie van toelichting aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal te zenden.

*De Minister van Justitie en Veiligheid,
D.M. van Weel.*

Advies Raad van State

No. W16.24.00107/II
's-Gravenhage, 10 juli 2024

Aan de Koning

Bij Kabinetsmissive van 15 mei 2024, no.2024001179, heeft Uwe Majesteit, op voordracht van de Minister van Justitie en Veiligheid, mede namens de Minister voor Rechtsbescherming¹, bij de Afdeling advisering van de Raad van State ter overweging aanhangig gemaakt het voorstel van wet tot wijziging van enkele wetten op het terrein van Justitie en Veiligheid in verband met enkele aanpassingen van overwegend technische aard (Verzamelwet Justitie en Veiligheid 20XX), met memorie van toelichting.

Het wetsvoorstel is een verzamelwet en beoogt wetten op het terrein van Justitie en Veiligheid te zuiveren van wetstechnische en redactionele vergissingen en verschrijvingen, aldus de toelichting.² Daarnaast voorziet het voorstel in een aantal beperkt inhoudelijke wijzigingen, aldus de toelichting.

De Afdeling advisering van de Raad van State heeft over één onderdeel van de voorgestelde verzamelwet enkele opmerkingen, te weten een wijziging van de Wet forensische zorg. De voorgestelde wijziging raakt de verwerking van persoonsgegevens ten behoeve van het treffen van voorbereidingen voor zogeheten (op de forensische zorg zelf) aansluitende zorg.³ De Afdeling adviseert dit onderwerp niet te regelen in het voorliggende wetsvoorstel, aangezien het een verdergaande, meer dan 'beperkte' inhoudelijke afweging van de wetgever vereist en daarom niet past bij het karakter van een verzamelwet. In verband daarmee is aanpassing van het wetsvoorstel op dit onderdeel wenselijk.

De Wet forensische zorg (Wfz) verplicht de zorgaanbieder zes weken voor afloop van een justitiële titel voorbereidingen te treffen voor aansluitende zorg, indien de zorgverlener of behandelaar van oordeel is dat na afloop van de strafrechtelijke titel verdere zorg nodig is.⁴ Indien de vervolgzorg vrijwillig is, zal de forensisch patiënt doorgaans zijn toestemming geven voor het verwerken van de hem betreffende persoonsgegevens. De toestemming van de forensisch patiënt is voor de zorgaanbieder een grondslag voor het verwerken van de persoonsgegevens. Indien de vervolgzorg verplicht is, zal doorgaans geen sprake zijn van de toestemming van de forensisch patiënt. Het voorgestelde artikel regelt dat de zorgaanbieder persoonsgegevens verwerkt, met inbegrip van (bijzondere) persoonsgegevens over gezondheid of persoonsgegevens van strafrechtelijke aard, ten behoeve van het treffen van voorbereidingen voor aansluitende zorg.⁵

De Afdeling merkt op dat de verwerking van (bijzondere) persoonsgegevens een inmenging op de persoonlijke levenssfeer van betrokkene in de zin van artikel 10 van de Grondwet vormt en hiervoor een grondslag in een wet in formele zin is vereist. De inmenging op de persoonlijke levenssfeer die de voorgestelde wettelijke bepaling met zich meebrengt, vereist een dragende motivering en een nadere afweging die zich niet verhouden tot het karakter van een verzamelwet.⁶ De Afdeling adviseert daarom het onderdeel inzake de verwerking van persoonsgegevens ten behoeve van het treffen van voorbereidingen voor aansluitende zorg uit het wetsvoorstel te halen.

Onverminderd het voorgaande wijst de Afdeling nog op het volgende. Voor zowel de verwerking van persoonsgegevens betreffende de gezondheid als persoonsgegevens van strafrechtelijke aard, geldt dat dit in beginsel verboden is, tenzij er sprake is van een wettelijke uitzondering.⁷ Indien de voorgestelde regeling in een separaat wetsvoorstel wordt opgenomen, dient duidelijk gemaakt te worden wat de grondslag voor de verwerking van de persoonsgegevens is en om welke wettelijke uitzonderingen het gaat, zodat helder is welke rechtvaardiging men voor ogen heeft voor de verwerking van persoonsgegevens. Tevens dient kenbaar gemaakt te worden welke passende waarborgen bij strafrechtelijke gegevens en welke passende en specifieke maatregelen bij bijzondere persoonsgegevens er worden genomen om de rechten en vrijheden van de betrokkene te beschermen.⁸

¹ In verband met de kabinetswisseling wordt het advies gezonden aan de staatssecretaris voor Rechtsbescherming.

² Memorie van toelichting, algemeen deel, paragraaf 1.

³ Artikel XXII van het voorstel.

⁴ Artikel 2.5 Wfz.

⁵ Memorie van toelichting, artikelsgewijs deel, artikel XXII.

⁶ Advies van de Afdeling advisering van de Raad van State van 7 september 2023 over de Reparatiewet OCW, (W05.23.00138/I).

⁷ Artikel 9 AVG; artikel 10 AVG.

⁸ Artikel 10 AVG voor strafrechtelijke persoonsgegevens; artikel 9, tweede lid, AVG voor bijzondere persoonsgegevens. Aangezien deze passende (en specifieke) waarborgen zien op de bescherming van het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer zoals vervat in artikel 10 van de Grondwet, ligt het in de rede dat in dergelijke waarborgen wordt voorzien op het niveau van de wet in formele zin.

De Afdeling advisering van de Raad van State heeft een aantal opmerkingen bij het voorstel en adviseert daarmee rekening te houden voordat het voorstel bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal wordt ingediend.

*De vice-president van de Raad van State,
Th.C. de Graaf.*

Tekst zoals aangeboden aan de Raad van State: Wijziging van enkele wetten op het gebied van Justitie en Veiligheid in verband met aanpassingen van overwegend technische aard (Verzamelwet Justitie en Veiligheid 20XX)

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen of horen lezen, saluut! Doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is in enkele wetten op het terrein van Justitie en Veiligheid beperkte wijzigingen en correcties van wetstechnische of anderszins beperkte aard aan te brengen;

Zo is het, dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

ARTIKEL I

De **Algemene wet bestuursrecht** wordt als volgt gewijzigd:

A

In de artikelen 4:19, eerste lid, 5:42, tweede lid, 7:15, tweede lid, en 7:28, tweede lid, wordt 'voorzover' vervangen door 'voor zover'.

B

In de artikelen 5:12, derde lid, 5:19, vijfde lid, en 11:2, eerste en tweede lid, wordt 'Onze Minister van Veiligheid en Justitie' vervangen door 'Onze Minister voor Rechtsbescherming'.

C

Aan artikel 8:41, zesde lid, wordt een zin toegevoegd, luidende: In afwijking van de eerste zin blijft niet-ontvankelijkheidsverklaring achterwege, indien aannemelijk is dat de indiener van het beroepschrift op de datum waarop het bedrag uiterlijk moet zijn bijgeschreven of gestort, in betalingsonmacht verkeert.

D

In de artikelen 8:89, derde lid en 9:8, eerste lid, onder f, en in de zinsneden met betrekking tot de Wet financieel toezicht in bijlage 1 en de artikelen 4, 7 en 11 van bijlage 2 wordt 'terzake' vervangen door 'ter zake'.

E

In artikel 11:2, eerste lid, wordt 'Het bedrag van de vergoeding, bedoeld in artikel 4:113, eerste lid, en de bedragen, vastgesteld in de artikelen 8:41, tweede lid, en 8:109, eerste lid, en' vervangen door 'De bedragen, vastgesteld'.

F

Bijlage 2 wordt als volgt gewijzigd:

1. In artikel 2 wordt in de zinsnede met betrekking tot de Waterschapswet 'Onze Minister van Infrastructuur en Milieu' vervangen door 'Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat'.

2. In artikel 6 wordt in de alfabetisch volgorde ingevoegd:

Wet toezicht geschillenbeslechting collectieve beheersorganisaties auteurs- en naburige rechten

3. In artikel 7 vervalt de zinsnede met betrekking tot de Wet bestrijding ongevallen Noordzee.

ARTIKEL II

De **Auteurswet** wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 15c wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid worden 'van het geheel of een gedeelte van' en 'of van een verveelvoudiging daarvan' geschrapt.
2. In het eerste lid wordt 'het uitlenen als bedoeld in artikel 12, eerste lid, onder 3°,' vervangen door: 'het uitlenen, bedoeld in artikel 12, eerste lid, onder 3°,'.
3. In het eerste lid wordt 'die door de rechthebbende of met zijn toestemming in het verkeer is gebracht' vervangen door: 'die door of met toestemming van de maker of zijn rechtverkrijgende in het verkeer is gebracht'.
4. In het derde lid wordt 'door gemeenten, provincies, het rijk of het openbaar lichaam Bonaire, Sint Eustatius of Saba' vervangen door 'door gemeenten, provincies of het rijk'.

B

In de artikelen 15d en 15f, eerste lid, wordt 'Onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen' vervangen door 'Onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap'.

C

In de artikelen 15d, 15f, eerste lid, 16d, eerste lid, 16e, 16l, eerste lid, 30b, eerste lid, en 35b, eerste lid, wordt 'Onze Minister van Justitie' vervangen door 'Onze Minister voor Rechtsbescherming'.

D

Artikel 16m wordt van leden voorzien.

E

Artikel 17a vervalt.

F

In artikel 17d wordt '16m, tweede lid' vervangen door '16m' en wordt '29c, zevende lid' vervangen door '29c, achtste lid'.

G

In de artikelen 25c, tweede lid, en 25g, eerste lid, wordt 'Onze Minister van Veiligheid en Justitie' vervangen door 'Onze Minister voor Rechtsbescherming'.

H

In artikel 25c, vijfde lid, wordt 'de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap' vervangen door 'Onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap'.

I

In de artikelen 30a, eerste lid, en 35a, eerste lid, wordt 'Onzen Minister van Justitie' vervangen door 'Onze Minister voor Rechtsbescherming'.

J

In artikel 30b, eerste lid, wordt 'Onze Minister van Economische Zaken' vervangen door 'Onze Minister van Economische Zaken en Klimaat'.

K

In artikel 35b, eerste lid, wordt 'of of' vervangen door 'of'.

L

In artikel 44b, eerste lid, wordt 'dit hoofdstuk' vervangen door 'deze paragraaf'.

M

De artikelen 46, 48, 49 en 50c tot en met 50e vervallen.

ARTIKEL III

In artikel 37, eerste lid, van de **Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden** wordt 'artikel 3.3, eerste lid,' vervangen door 'artikel 3.3, eerste lid, van de Wet forensische zorg'.

ARTIKEL IV

Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 5 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid vervalt de tweede zin.
2. In het derde lid wordt na de tweede volzin een zin ingevoegd, luidende: Indien een kind door adoptie in familierechtelijke betrekking tot één adoptant komt te staan, heeft het kind de geslachtsnaam van de adoptant, tenzij de adoptant ter gelegenheid van de adoptie verklaart dat het kind de oorspronkelijke geslachtsnaam dan wel de naam van de adoptant in combinatie met de oorspronkelijke geslachtsnaam van het kind in een vrij te bepalen volgorde zal hebben.
3. In het derde lid wordt in de tweede en vierde volzin (nieuw) 'of van hun beiden' vervangen door 'of van hen beiden'.
4. In het derde lid, vierde volzin (nieuw), vervalt ', dan wel de geslachtsnaam van die ouder'.
5. In het zesde lid wordt in de tweede volzin 'of van beide' vervangen door 'of van beiden'.

B

In artikel 16, derde lid, wordt 'of een andere gemeente' vervangen door ', een andere gemeente of een openbaar lichaam of bedrijfsvoeringsorganisatie als bedoeld in artikel 8 van de Wet gemeenschappelijke regelingen'.

C

In de artikelen 20a, derde lid en 87, vierde lid, wordt 'voorzover' vervangen door 'voor zover' en in artikel 344, eerste lid, wordt 'Voorzover' vervangen door 'Voor zover'.

D

In de artikelen 45a, 265e, eerste lid, onder b, 265h, tweede lid, 268, eerste lid, onder b, 331, eerste lid, onder b en 385, eerste lid, onderdeel c, wordt 'terzake' vervangen door 'ter zake'.

E

In artikel 179, eerste lid, wordt 'tenminste' vervangen door 'ten minste'.

F

In artikel 227, vierde lid, wordt 'tengevolge' vervangen door 'ten gevolge'.

G

In artikel 230, eerste lid, wordt 'van de dag' vervangen door 'vanaf de dag'.

H

In artikel 253g, vierde lid, wordt 'De bepaling van het voorgaande lid' vervangen door 'Het derde lid'.

I

In artikel 253o vervalt de aanduiding '1.'.

J

Artikel 282a wordt als volgt gewijzigd:

1. Voor de tekst wordt de aanduiding '1.' geplaatst.
2. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:
 2. Is de beschikking, bedoeld in het eerste lid, uitvoerbaar bij voorraad verklaard, dan eindigt de gezamenlijke uitoefening van de voogdij daags nadat de beschikking is verstrekt of verzonden.

K

In artikel 298 wordt 'beide voorgaande artikelen' vervangen door 'de artikelen 296 en 297'.

L

In artikel 322, eerste lid, onderdeel a, vervalt de komma na 'aantoont' en wordt 'tengevolge' vervangen door 'ten gevolge'.

M

In artikel 342, eerste lid, wordt 'De vier vorige artikelen' vervangen door 'De artikelen 338 tot en met 341'.

N

In artikel 461, derde lid, wordt 'kennisdraagt' vervangen door 'kennis draagt'.

ARTIKEL V

Boek 3 van het Burgerlijk Wetboek wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 305 wordt 'scheidsmannen' vervangen door 'arbiters'.

B

In artikel 305a, tweede lid, onderdeel a, vervalt ', tenzij uitvoering is gegeven aan artikel 44a lid 1 of artikel 291a lid 1 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek'.

C

Indien de onderdelen FA en BBBA van de Wet bestuur en toezicht rechtspersonen in werking treden, wordt aan artikel 305a, tweede lid, onderdeel a toegevoegd ', tenzij uitvoering is gegeven aan artikel 44a, eerste lid, of artikel 291a, eerste lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek'.

ARTIKEL Va

In artikel 150 van **Boek 4 van het Burgerlijk Wetboek** wordt 'volgebracht' vervangen door 'volbracht'.

ARTIKEL VI

In artikel 193f, onderdeel e, van **Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek** wordt '4:73' vervangen door '4:25b'.

ARTIKEL VII

Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 7, tweede lid, eerste zin, wordt 'stadsverwarming' vervangen door 'stadsverwarming of digitale inhoud'.

B

In artikel 50af, vierde lid, onderdeel b, wordt 'is gesteld' vervangen door 'heeft gesteld'.

C

In artikel 50al, tweede lid, vervalt 'en'.

D

In artikel 611a, tweede lid, wordt 'toepasselijk nationale recht' vervangen door 'toepasselijk nationaal recht'.

ARTIKEL VIII

In artikel 1781, tweede lid, van **Boek 7A van het Burgerlijk Wetboek** wordt 'goed huisvader' vervangen door 'zorgvuldig en redelijk handelend persoon'.

ARTIKEL IX

Boek 8 van het Burgerlijk Wetboek wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 169 wordt 'ter zake van krankzinnigheid in een gesticht is geplaatst' vervangen door 'is opgenomen in een accommodatie als bedoeld in de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg of in een accommodatie als bedoeld in de Wet zorg en dwang psychogeriatrische en verstandelijk gehandicapte cliënten'.

B

In artikel 182 wordt 'plaatsing ter zake van krankzinnigheid in een gesticht' vervangen door 'opname in een accommodatie op grond van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg of in een accommodatie op grond van de Wet zorg en dwang psychogeriatrische en verstandelijk gehandicapte cliënten'.

C

In artikel 515 wordt 'artikel 516' vervangen door 'artikel 500, onder m,'.

ARTIKEL X

Boek 10 van het Burgerlijk Wetboek wordt als volgt gewijzigd:

A

Het opschrift van Afdeling 2 van Titel 5 van komt te luiden: 'Afdeling 2 Familierechtelijke betrekkingen door erkenning of gerechtelijke vaststelling van het ouderschap'.

B

Artikel 25, eerste lid, onder c, wordt als volgt gewijzigd:

1. In de eerste volzin wordt 'welke van hun beider geslachtsnamen of combinatie daarvan het kind zal hebben' vervangen door 'dat het kind de oorspronkelijke geslachtsnaam, een van hun beider geslachtsnamen of combinatie daarvan dan wel een van hun beider geslachtsnamen in combinatie met de oorspronkelijke geslachtsnaam zal hebben'.

2. In de tweede volzin wordt 'of het de geslachtsnaam van een van de ouders of een combinatie daarvan zal hebben' vervangen door 'of het de oorspronkelijke geslachtsnaam, de geslachtsnaam van een van de ouders of een combinatie daarvan dan wel de geslachtsnaam van een van de ouders in combinatie met de oorspronkelijke geslachtsnaam zal hebben'.

ARTIKEL XI

Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek BES wordt als volgt gewijzigd:

aA

Artikel 5 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het tweede lid wordt aan het slot van de zesde volzin na 'van de vader zal hebben' ingevoegd ' of van beide ouders in een vrij te bepalen volgorde'.

2. In het derde lid, worden na de eerste volzin twee zinnen ingevoegd, luidende: Indien een kind door adoptie in familierechtelijke betrekking tot één adoptant komt te staan, heeft het kind de geslachtsnaam van de adoptant, tenzij de adoptant ter gelegenheid van de adoptie verklaart dat het kind de oorspronkelijke geslachtsnaam dan wel de naam van de adoptant in combinatie met de oorspronkelijke geslachtsnaam van het kind in een vrij te bepalen volgorde zal hebben. Indien een kind door adoptie in familierechtelijke betrekking tot de echtgenoot of levensgezel van een ouder komt te staan, houdt het zijn geslachtsnaam, tenzij de ouder en diens echtgenoot of levensgezel gezamenlijk verklaren dat het kind de geslachtsnaam zal hebben van die ouder dan wel de geslachtsnaam van de echtgenoot of levensgezel of van hen beiden in een vrij te bepalen volgorde of van één van hen in combinatie met de oorspronkelijke geslachtsnaam van het kind in een vrij te bepalen volgorde.

A

Artikel 7 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het vijfde lid wordt na 'kunnen regels worden gesteld betreffende' ingevoegd ' de gronden waarop de geslachtsnaamswijziging kan worden verleend,'.

2. Na het vijfde lid worden twee leden toegevoegd, luidende:

6. Indien Onze Minister voor Rechtsbescherming voornemens is een voordracht te doen voor een koninklijk besluit strekkende tot inwilliging van een verzoek als bedoeld in het eerste of tweede lid, deelt hij dit voornemen schriftelijk mee aan de verzoeker en degene wiens geslachtsnaam is verzocht, alsmede, indien het verzoek op de geslachtsnaam van een minderjarige betrekking heeft, zijn ouders en degene aan wie de minderjarige de geslachtsnaam, waarvan wijziging is verzocht, rechtstreeks ontleent. De schriftelijke mededeling van het voornemen geldt als een beschikking als bedoeld in artikel 3, eerste lid, van de Wet administratieve rechtspraak BES.

7. Onze Minister voor Rechtsbescherming doet de schriftelijke mededeling van het voornemen binnen twintig weken.

B

In de artikelen 12, eerste lid, 69, eerste lid, 88, eerste lid, onderdeel a, 99, tweede lid, 339, eerste lid, 344, derde lid en 447, eerste lid, wordt 'te zamen' vervangen door 'tezamen'.

C

In artikel 18 wordt de aanduiding '3.1' vervangen door '3.'.

D

In artikel 19d, eerste lid, wordt 'geboorte-akte' vervangen door 'geboorteakte'.

E

Artikel 20a wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt 'persoon.Van' vervangen door 'persoon. Van'.

2. In het derde lid wordt 'toegevoegd.Tevens' vervangen door 'toegevoegd. Tevens'.

F

In artikel 21, eerste lid, wordt 's Gravenhage' vervangen door 's-Gravenhage'.

G

In artikel 22, eerste lid, wordt 'geboren.Vermeldt' vervangen door 'geboren. Vermeldt'.

H

In artikel 41, eerste lid, wordt 'als als' vervangen door 'als'.

I

In artikel 85, eerste lid, wordt 'voorde' vervangen door 'voor de'.

J

In artikel 89, vijfde lid, wordt 'vernietingsgrond' vervangen door 'vernietigingsgrond'.

K

In artikel 120, derde lid, wordt 'diedaarvan' vervangen door 'die daarvan'.

L

In artikel 179, tweede lid, wordt 'b mate' vervangen door 'bekort tot ten minste een jaar, indien de andere echtgenoot zich gedurig schuldig maakt aan wangedrag in zodanige mate'.

M

In artikel 206, derde lid, wordt 'genotene.Voorts' vervangen door 'genotene. Voorts'.

N

In artikel 207, eerste lid, wordt 'ver-zocht' vervangen door 'verzocht'.

O

In artikel 253c, eerste lid, wordt 'gezaggezamenlijk' vervangen door 'gezag gezamenlijk'.

P

In artikel 253ha, eerste lid, wordt 'jarenheeft' vervangen door 'jaren heeft'.

Q

Artikel 325 vervalt.

R

In artikel 326, derde lid, wordt 'vorderen.Vervalt' vervangen door 'vorderen. Vervalt'.

S

In artikel 337, derde lid, wordt 'vorderen.Vervalt' vervangen door 'vorderen. Vervalt'.

T

In artikel 339, eerste lid, wordt 'te zamen' vervangen door 'tezamen'.

U

In artikel 377v, eerste lid, wordt ‘.leder’ vervangen door ‘leder’ en wordt ‘terzake’ vervangen door ‘terzake’.

V

In de artikelen 232c, eerste lid, 232n, eerste lid, onderdeel b, 240, eerste lid, 377v, tweede lid, onderdeel b, 377x, eerste lid en 377ee, eerste lid, wordt ‘zonodig’ vervangen door ‘zo nodig’.

W

In artikel 386, eerste lid, wordt ‘toepassing.Tenzij’ vervangen door ‘toepassing. Tenzij’.

X

In artikel 421 wordt ‘deelgenootschap.Voor’ vervangen door ‘deelgenootschap. Voor’.

Y

In artikel 439, tweede lid, wordt ‘teggengeworpen,zo’ vervangen door ‘teggengeworpen, zo’.

Z

In artikel 452 vervalt het opschrift boven het zevende lid.

ARTIKEL XII

Artikel 119a van de **Overgangswet nieuw Burgerlijk Wetboek** wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste en tweede lid wordt ‘[datum inwerkingtreding wet]’ vervangen door ‘1 januari 2020’ en vervalt ‘, zoals die golden tot de inwerkingtreding van de Implementatiewet richtlijn representatieve vorderingen voor consumenten,’.

2. Onder vernummering van het derde lid tot het vierde lid wordt een nieuw lid ingevoegd, luidende:

3. Lid 2 is niet van toepassing op een rechtsvordering die strekt tot bescherming van een belang als bedoeld in artikel 2, eerste lid, van Richtlijn (EU) 2020/1828 van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2020 betreffende representatieve vorderingen ter bescherming van de collectieve belangen van consumenten en tot intrekking van Richtlijn 2009/22/EG (PbEU 2020, L 409) en die is ingesteld op of na 25 juni 2023.

3. In het vierde lid (nieuw) vervalt ‘of invoegingen’, wordt ‘de artikelen 305a, 305c en 305e’ vervangen door ‘de artikelen 305a en 305c’ en wordt ‘de datum van inwerkingtreding van deze wet’ vervangen door ‘25 juni 2023’.

ARTIKEL XIII

De **Overleveringswet** wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 52, eerste lid, komt te luiden:

1. Bij vervoer te land, overeenkomstig artikel 51, is de bewaking van de opgeëiste persoon opgedragen aan Nederlandse ambtenaren die bevoegd zijn alle dienstige maatregelen te nemen ter beveiliging van de opgeëiste persoon en ter voorkoming van zijn ontvluchting.

B

Aan artikel 58 wordt een lid toegevoegd, luidende:

3. Bij de feitelijke overlevering is de bewaking van de ter beschikking gestelde persoon opgedragen aan Nederlandse ambtenaren die bevoegd zijn alle dienstige maatregelen te nemen ter beveiliging van de ter beschikking gestelde persoon en ter voorkoming van zijn ontvluchting.

C

Na artikel 61 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 61a

Bij de feitelijke overlevering van of naar Nederland is de bewaking van de opgeëiste persoon opgedragen aan Nederlandse ambtenaren die bevoegd zijn alle dienstige maatregelen te nemen ter beveiliging van de opgeëiste persoon en ter voorkoming van zijn ontvluchting.

ARTIKEL XIV

De **Politiewet 2012** wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 4, eerste lid, onderdeel f, wordt 'Onze Minister voor Immigratie en Asiel' vervangen door 'Onze Minister'.

B

In artikel 65, eerste lid, wordt 'Inspectie Openbare Orde en Veiligheid' vervangen door 'Inspectie Justitie en Veiligheid'.

ARTIKEL XIVa

Artikel X van de **Spedreparatiewet herziening tenuitvoerlegging** strafrechtelijke beslissingen vervalt.

ARTIKEL XV

De **Telecommunicatiewet** wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 3.22, derde lid, wordt onder verlettering van de onderdelen d en e tot e en f een onderdeel ingevoegd, luidende:

- d. ter vaststelling van de verblijfplaats van een betrokkene op de voet van artikel 13:3a, eerste lid, onderdeel e, van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg;

B

Aan artikel 11.13, eerste lid, wordt onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel b door een puntkomma een onderdeel toegevoegd, luidende:

- c. de bescherming van een persoon die in levensgevaar verkeert.

C

In artikel 13.2, eerste en tweede lid, wordt na 'het Wetboek van Strafvordering' ingevoegd 'of artikel 13:3a, eerste lid, onderdeel b, van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg'.

D

Artikel 13.4 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt na 'het Wetboek van Strafvordering' ingevoegd 'of artikel 13:3a, eerste lid, onderdeel c, van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg'.
2. In het tweede lid wordt na 'het Wetboek van Strafvordering' ingevoegd 'of artikel 13:3a, eerste lid, onderdeel d, van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg'.

E

In artikel 13.5, eerste lid, wordt 'bijzondere last' vervangen door 'bevel op grond van het Wetboek van Strafvordering of de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg'.

ARTIKEL XVa

In artikel V, vierde lid, van de **Tijdelijke wet transparantie turboliquidatie** wordt 'of bij een beëindiging van een rechtspersoon op een wijze als bedoeld in artikel 19c lid 1, waarbij één of meer schuldeisers geheel of gedeeltelijk onbetaald zijn gebleven,' vervangen door 'of bij een beëindiging van een rechtspersoon op een wijze als bedoeld in artikel 19c lid 1, aanhef,'.

ARTIKEL XVI

De **Uitleveringswet** wordt als volgt gewijzigd:

A

Na hoofdstuk III wordt een hoofdstuk ingevoegd, luidende:

HOOFDSTUK IIIA **Voorlopige terbeschikkingstelling aan Nederland**

Artikel 45b

1. In de gevallen dat een persoon die in het buitenland rechtens van zijn vrijheid is beroofd, vooruitlopend op zijn feitelijke uitlevering, voorlopig ter beschikking wordt gesteld van de Nederlandse justitie of die van Bonaire, Sint Eustatius en Saba ten behoeve van diens berechting, wordt hij gedurende zijn verblijf op Nederlands grondgebied op bevel van het bevoegde lid van het openbaar ministerie in verzekering gesteld. De artikelen 54 en 55 zijn, voor zoveel nodig, van overeenkomstige toepassing.
2. De inverzekeringstelling wordt opgeheven zodra het bevoegde lid van het openbaar ministerie bericht ontvangt dat de gronden voor vrijheidsberoving in het buitenland niet langer bestaan.

B

Artikel 50, eerste lid, komt te luiden:

1. Voor zover bij verdrag niet anders is bepaald, wordt bij vervoer te land, overeenkomstig artikel 48, de bewaking van de vreemdeling opgedragen aan Nederlandse ambtenaren die bevoegd zijn alle dienstige maatregelen te nemen ter beveiliging van de vreemdeling en ter voorkoming van zijn ontvluchting.

C

Artikel 50a, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In de eerste zin wordt de zinsnede 'voor het afleggen van een verklaring als getuige of voor confrontatie dan wel voor het aanwezig zijn bij de behandeling ter terechtzitting van een tegen hem gevoerde strafzaak' vervangen door 'ter uitvoering van een onderzoekshandeling' en wordt 'hier te lande' vervangen door 'op Nederlands grondgebied'.
2. In de tweede zin wordt 'De artikelen 54 en 56, eerste lid' vervangen door 'De artikelen 54, 55 en 56, eerste lid,'.

D

Artikel 51 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt de zinsnede 'voor het afleggen van een verklaring als getuige, of voor confrontatie' vervangen door 'ter uitvoering van een onderzoekshandeling'.
2. Aan het derde lid wordt een zin toegevoegd, luidende: 'Artikel 5.1.5 van het Wetboek van Strafvordering is van toepassing.'

E

Na artikel 54 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 55

Voor zover bij verdrag niet anders is bepaald, is bij de uitlevering van of naar Nederland de bewaking van de opgeëiste persoon dan wel verdachte of veroordeelde opgedragen aan Nederlandse ambtenaren die bevoegd zijn alle dienstige maatregelen te nemen ter beveiliging van de opgeëiste persoon dan wel verdachte of veroordeelde en ter voorkoming van zijn ontvluchting.

ARTIKEL XVII

In artikel 9, tweede volzin, van de Uitvoeringswet rechtsmechanismen straftribunalen wordt 'de landelijke eenheid' vervangen door 'een landelijke eenheid'.

ARTIKEL XVIII

De **Vreemdelingenwet 2000** wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 1 wordt als volgt gewijzigd:

1. In de begripsomschrijving van *aanvullend document* wordt 'PbEU 2011, L343' vervangen door 'PbEU 2011, L 343'.
2. In de begripsomschrijving van *Dublinverordening* wordt 'de verordening (EU) nr. 604/2013' vervangen door 'Verordening (EU) nr. 604/2013'.
3. In de begripsomschrijving van *Europese verordeningen die betrekking hebben op biometrische gegevens* wordt onder 1° 'PBEU L 180/1' vervangen door 'PbEU 2013, L 180'.
4. De begripsomschrijving van Europese verordeningen die betrekking hebben op biometrische gegevens onder 2° wordt als volgt gewijzigd:
 - a. 'Verordening (EG) 767/2008' wordt vervangen door 'Verordening (EG) nr. 767/2008'.
 - b. Na 'kort verblijf' wordt ingevoegd '(VIS-verordening)'.
 - c. 'PbEU L218' wordt vervangen door 'PbEU 2008, L 218'.
5. De begripsomschrijving van Europese verordeningen die betrekking hebben op biometrische gegevens onder 3° wordt als volgt gewijzigd:
 - a. 'Verordening (EG) 810/2009' wordt vervangen door 'Verordening (EG) nr. 810/2009'.
 - b. Na 'visumcode' wordt ingevoegd '(Visumcode)'.
 - c. 'Pb EU L 243' wordt vervangen door 'PbEU 2009, L 243'.
6. De begripsomschrijving van Europese verordeningen die betrekking hebben op biometrische gegevens onder 4° wordt als volgt gewijzigd:
 - a. 'van de Europese Unie' vervalt.
 - b. 'PbEU L157' wordt vervangen door 'PbEG 2002, L 157'.
7. In de begripsomschrijving van *Kwalificatierichtlijn* wordt 'de richtlijn nr. 2011/95/EU' vervangen door 'Richtlijn 2011/95/EU'.
8. De begripsomschrijving van *langdurig ingezetene* wordt als volgt gewijzigd:
 - a. 'richtlijn nr. 2003/109/EG' wordt vervangen door 'Richtlijn 2003/109/EG'.
 - b. 'van de Europese Unie' vervalt.
 - c. 'PbEU 2004, L16' wordt vervangen door 'PbEU 2004, L 16'.
 - d. 'richtlijn 2011/51/EU' wordt vervangen door 'Richtlijn 2011/51/EU'.

e. Na 'Europees Parlement en de Raad' wordt ingevoegd 'van 11 mei 2011 tot wijziging van Richtlijn 2003/109/EG van de Raad'.

9. De begripsomschrijving van *richtlijn tijdelijke bescherming* wordt als volgt gewijzigd:

a. 'richtlijn nr. 2001/55/EG' wordt vervangen door 'Richtlijn 2001/55/EG'.

b. 'PbEG L 212' wordt vervangen door 'PbEG 2001, L 212'.

10. In de begripsomschrijving van *Schengengrenscore* wordt 'PbEU, L77' vervangen door 'PbEU 2016, L 77'.

11. De begripsomschrijving van *Vluchtelingenverdrag* komt te luiden:

Vluchtelingenverdrag: het op 28 juli 1951 te Genève tot stand gekomen Verdrag betreffende de status van vluchtelingen (Trb. 1951, 131), zoals gewijzigd bij het op 31 januari 1967 te New York tot stand gekomen Protocol betreffende de status van vluchtelingen (Trb. 1967, 76);

B

Artikel 2a wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid vervalt, onder vervanging van de komma aan het slot van onderdeel c door een punt, 'die ten behoeve van het voorgenomen verblijf op grond van een machtiging tot voorlopig verblijf of het verblijf op grond van een verblijfsvergunning als bedoeld in artikel 14 van een vreemdeling een schriftelijke verklaring heeft afgelegd, of die door Onze Minister als referent is aangewezen.'

2. Onder vernummering van het tweede en derde lid tot derde en vierde lid wordt een lid ingevoegd, luidende:

2. De referent dient ten behoeve van het voorgenomen verblijf op grond van een machtiging tot voorlopig verblijf of het verblijf op grond van een verblijfsvergunning als bedoeld in artikel 14 van een vreemdeling een daartoe strekkende schriftelijke verklaring af te leggen, tenzij hij door Onze Minister als referent is aangewezen.

3. In het vierde lid (nieuw) wordt 'bedoeld in het eerste lid' vervangen door 'bedoeld in het tweede lid'.

C

In artikel 2t, vierde lid, wordt de komma aan het slot van onderdeel b vervangen door een punt-komma.

D

Artikel 9a vervalt.

E

In artikel 12, tweede lid, wordt '180 dagen' vervangen door '360 dagen'.

F

In artikel 15 wordt 'artikel 14, tweede lid' vervangen door 'artikel 14, derde lid'.

G

In de artikelen 16, eerste lid, onderdeel k, en 18, eerste lid, onderdeel h, wordt 'artikel 2a, eerste lid' vervangen door 'artikel 2a, tweede lid'.

H

In artikel 24a, vierde lid, wordt de komma aan het slot van onderdeel b vervangen door een punt-komma.

I

Artikel 36 komt te luiden:

Artikel 36

In afwijking van artikel 2:1, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht worden de volgende aanvragen ingediend door de vreemdeling of zijn wettelijke vertegenwoordiger:

- a. een verblijfsvergunning voor bepaalde tijd als bedoeld in artikel 28 of tot het verlengen van de geldigheidsduur ervan;
- b. een verblijfsvergunning voor onbepaalde tijd als bedoeld in artikel 33.

J

In artikel 55a, eerste lid, wordt '2a, tweede lid, onder b' vervangen door '2a, derde lid, onder b'.

K

Artikel 62 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:

1. Nadat tegen de vreemdeling, niet zijnde gemeenschapsonderdaan, een terugkeerbesluit is uitgevaardigd, dient hij Nederland uit eigen beweging binnen vier weken te verlaten.

2. Onder vernummering van het derde lid tot vierde lid wordt een lid ingevoegd, luidende:

3. Nadat het rechtmatig verblijf van de gemeenschapsonderdaan is geëindigd, dient hij Nederland uit eigen beweging binnen een maand na de kennisgeving daarvan te verlaten. Onze Minister kan deze termijn verkorten in naar behoren aangetoonde dringende gevallen.

3. In het vierde lid (nieuw) wordt 'termijn, bedoeld in het eerste lid' vervangen door 'termijnen, bedoeld in het eerste en derde lid'.

L

In artikel 66b, eerste lid, wordt 'ambtshalve of wegens gewijzigde omstandigheden' vervangen door 'ambtshalve wegens gewijzigde omstandigheden'.

M

In artikel 73, vijfde lid wordt 'artikel 62, eerste lid' vervangen door 'artikel 62, eerste of derde lid'.

N

In artikel 82, vierde lid wordt 'artikel 62, eerste lid' vervangen door 'artikel 62, eerste of derde lid'.

O

Artikel 108 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, wordt '2a, tweede lid onder b' vervangen door '2a, derde lid, onder b'.

2. In het derde lid wordt 'worden beschouwd als' vervangen door 'zijn'.

3. In het vierde lid, eerste volzin, wordt 'ambtenaren belast met het vreemdelingtoezicht' vervangen door 'ambtenaren belast met het toezicht op vreemdelingen'.

ARTIKEL XIX

De **Wet aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen** wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 1 wordt in de begripsbepaling 'deelneming met het motorrijtuig aan het verkeer' het woord 'motorrijtuig' vervangen door 'motorrijtuig'.

B

In artikel 26b, derde lid, eerste zin, wordt 'op grond van het eerste of tweede lid' vervangen door 'op grond van artikel 26a, eerste of tweede lid,'.

ARTIKEL XX

In artikel 24, eerste lid, van de **Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften** vervalt ', over de gewone post of op een bij algemene maatregel van bestuur te bepalen wijze'.

ARTIKEL XXa

De **Wet Centraal Orgaan opvang asielzoekers** wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 1, onderdeel a, wordt 'Onze Minister van Veiligheid en Justitie' vervangen door 'Onze Minister van Justitie en Veiligheid'.

B

In artikel 16, eerste lid, wordt 'het Ministerie van Veiligheid en Justitie' vervangen door 'het Ministerie van Justitie en Veiligheid'.

ARTIKEL XXI

Artikel 1 van de **Wet DNA-onderzoek bij veroordeelden** wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, onderdeel c, vervalt 'dan wel ten aanzien van wie met toepassing van artikel 2.3, onderdeel 1°, 2° of 4°, van de Wet forensische zorg een zorgmachtiging is afgegeven'.

2. In het tweede lid wordt 'een persoon ten aanzien van wie met toepassing van artikel 2.3, onderdeel 1°, 2° of 4°, van de Wet forensische zorg een zorgmachtiging is afgegeven' vervangen door 'een persoon ten aanzien van wie met toepassing van artikel 2.3 van de Wet forensische zorg een zorgmachtiging of rechterlijke machtiging is afgegeven op de gronden, genoemd in artikel 2.3, eerste lid, onderdeel 1°, 2° of 4°, van de Wet forensische zorg'.

ARTIKEL XXII

De **Wet forensische zorg** wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 2.5 wordt als volgt gewijzigd:

1. Voor de tekst wordt de aanduiding '1.' geplaatst.
2. Er worden twee leden toegevoegd, luidende:
 2. De zorgaanbieder verwerkt persoonsgegevens, met inbegrip van persoonsgegevens over gezondheid of persoonsgegevens van strafrechtelijke aard, ter uitvoering van het eerste lid.
 3. De zorgaanbieder verstrekt persoonsgegevens, met inbegrip van persoonsgegevens over gezondheid of persoonsgegevens van strafrechtelijke aard, ter uitvoering van het eerste lid aan:
 - a. de geneesheer-directeur, de officier van justitie, de psychiater belast met de medische verklaring, de zorgaanbieder en de zorgverantwoordelijke, in de zin van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg; en
 - b. het CIZ, de officier van justitie, de ter zake kundige arts belast met de medische verklaring, de zorgaanbieder, en de zorgverantwoordelijke, in de zin van de Wet zorg en dwang psychogeriatrische en verstandelijk gehandicapte cliënten.

B

In artikel 3.6, derde lid, wordt 'artikel 509o, tweede lid, onder 2°, van het Wetboek van Strafvordering' vervangen door 'artikel 6:6:12, eerste lid, onder b, van het Wetboek van Strafvordering'.

ARTIKEL XXIII

Artikel 19a van de **Wet griffierechten burgerlijke zaken** wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt '383, zevende lid, van de Faillissementswet' vervangen door '383, eerste, zevende, en achtste lid, van de Faillissementswet'.
2. Het tweede lid komt te luiden:
 2. Artikel 11, eerste lid, is van toepassing.
3. Het derde lid vervalt, onder vernummering van het vierde lid tot derde lid.

ARTIKEL XXIIIa

Artikel I, onderdeel I, van de **Wet herziening tenuitvoerlegging strafrechtelijke beslissingen** vervalt.

ARTIKEL XXIIIaa

In artikel 14, tweede lid, onder a, van de **Wet op de bijzondere opsporingsdiensten** wordt 'Hoofdstuk 9, afdeling 9.3, van de Algemene wet bestuursrecht,' vervangen door 'Hoofdstuk 9, afdeling 9.1.3, van de Algemene wet bestuursrecht,'.

ARTIKEL XXIV

In artikel 23, vierde lid, van de **Wet op de economische delicten** wordt 'hem' vervangen door 'hen'.

ARTIKEL XXV

De **Wet op de naburige rechten** wordt als volgt gewijzigd:

A

In de artikelen 15, eerste lid, 15a, eerste lid, en 15b wordt 'Onze Minister van Justitie' vervangen door 'Onze Minister voor Rechtsbescherming'.

B

In de artikelen 15a, eerste lid, 15b en 15g, eerste lid, wordt 'Onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen' vervangen door 'Onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap'.

C

In artikel 15g, eerste lid, wordt 'Onze Minister van Veiligheid en Justitie' vervangen door 'Onze Minister voor Rechtsbescherming'.

D

In artikel 20, eerste lid, wordt 'de Minister van Justitie' vervangen door 'Onze Minister voor Rechtsbescherming'.

ARTIKEL XXVI

Na artikel 63 van de **Wet overdracht tenuitvoerlegging strafvonnissen** wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 63a

Bij de overbrenging van of naar Nederland is de bewaking van de veroordeelde opgedragen aan Nederlandse ambtenaren die bevoegd zijn alle dienstige maatregelen te nemen ter beveiliging van de veroordeelde en ter voorkoming van zijn ontvluchting.

ARTIKEL XXVII

In artikel 25, tweede lid, van de **Wet politiegegevens** wordt 'de landelijke eenheid' vervangen door 'een landelijke eenheid'.

ARTIKEL XXVIII

De **Wet tarieven in strafzaken** wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 3 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt 'Wij stellen bij algemene maatregel van bestuur de tarieven vast voor vergoedingen voor:' vervangen door 'Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden de tarieven vastgesteld voor vergoedingen voor:'
2. Onder vernummering van het tweede tot en met vierde lid tot derde tot en met vijfde lid wordt een lid ingevoegd, luidende:
 2. De bedragen, bedoeld in het eerste lid, kunnen bij ministeriële regeling worden gewijzigd voor zover het indexcijfer Cao-lonen per uur inclusief bijzondere beloning, Cao-sector overheid, zoals jaarlijks vastgesteld door het Centraal Bureau voor de Statistiek, daartoe aanleiding geeft.

B

Artikel 6 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt 'Wij stellen bij algemene maatregel van bestuur de tarieven vast voor vergoedingen voor:' vervangen door 'Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden de tarieven vastgesteld voor vergoedingen voor:'
2. Onder vernummering van het tweede lid tot derde lid wordt een lid ingevoegd, luidende:
 2. De bedragen, bedoeld in het eerste lid, kunnen bij ministeriële regeling worden gewijzigd voor zover het indexcijfer Cao-lonen per uur inclusief bijzondere beloning, Cao-sector overheid, zoals jaarlijks vastgesteld door het Centraal Bureau voor de Statistiek, daartoe aanleiding geeft.

ARTIKEL XXIX

De **Wet technische eenmaking Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering** wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel II wordt 'de Wet van 13 juli 2021' vervangen door 'de Wet van 13 juli 2016'.

B

In artikel III, tweede lid, wordt 'de Wet van 13 juli 2021' vervangen door 'de Wet van 13 juli 2016'.

ARTIKEL XXX

De **Wet toezicht geschillenbeslechting collectieve beheersorganisaties auteurs- en naburige rechten** wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 19, vierde lid, vervalt.

B

Artikel 20 vervalt.

ARTIKEL XXXa

In artikel 14, derde lid, van de **Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme** wordt '17b' vervangen door '17a'.

ARTIKEL XXXI

Artikel 57, eerste lid, van de **Wet veiligheidsregio's** wordt als volgt gewijzigd:

1. In de aanhef wordt 'Inspectie Openbare Orde en Veiligheid' vervangen door 'Inspectie Justitie en Veiligheid'.
2. In onderdeel b wordt 'Infrastructuur en Milieu' vervangen door 'Infrastructuur en Waterstaat'.

ARTIKEL XXXIa

In artikel 5:19 van de **Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg** wordt 'artikel 2.3, eerste lid, onder 6° tot en met 12°, van de Wet forensische zorg' vervangen door 'artikel 2.3, eerste lid, onder 7° tot en met 12° van de Wet forensische zorg'.

ARTIKEL XXXII

Het **Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering** wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 4, eerste lid, wordt 'Verordening (EU) nr. 2019/1111 van de Raad van 25 juni 2019 betreffende de bevoegdheid en de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken en inzake de ouderlijke verantwoordelijkheid, en betreffende internationale kinderontvoering (PbEU L 178)' vervangen door 'Verordening (EU) nr. 2019/1111 van de Raad van 25 juni 2019 betreffende de bevoegdheid, erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken en inzake de ouderlijke verantwoordelijkheid, en betreffende internationale kinderontvoering (PbEU L178)'.

B

In artikel 290, vierde lid, wordt 'Artikel 28, vijfde en zesde lid' vervangen door 'Artikel 29, vijfde en zesde lid'.

aC

Aan artikel 457 wordt een lid toegevoegd, luidende:

4. Het eerste lid, tweede zin, en het tweede lid zijn niet van toepassing als er beslag is gelegd op een motorrijtuig als bedoeld in de artikelen 440 en 442 en dat beslag is ingeschreven in het kentekenregister, bedoeld in artikel 42 Wegenverkeerswet 1994.

C

In artikel 611i wordt 'scheidsmannen' vervangen door 'arbiters'.

D

In artikel 1018c, vijfde lid, wordt de punt aan het slot van onderdeel a vervangen door een punt-komma.

E

In artikel 1018f, eerste lid, wordt 'voorzetting' vervangen door 'voortzetting'.

ARTIKEL XXXIII

Het **Wetboek van Strafrecht** wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 36f, eerste lid, wordt 'ten aanzien van wie met toepassing van artikel 2.3, onderdeel 1°, 2° of 4°, van de Wet forensische zorg een zorgmachtiging is afgegeven' vervangen door 'ten aanzien van wie met toepassing van artikel 2.3 van de Wet forensische zorg een zorgmachtiging of rechterlijke machtiging is afgegeven op de gronden, genoemd in artikel 2.3, eerste lid, onderdeel 1°, 2° of 4°, van de Wet forensische zorg'.

B

Het opschrift van de Tweede afdeling van Titel IIA van het Eerste Boek komt te luiden: Terbeschikkingstelling.

C

Artikel 77t wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt 'als bedoeld in artikel 77s, zevende lid, en artikel 77t, tweede lid,' vervangen door 'op grond van artikel 6:2:22, eerste lid, van het Wetboek van Strafvordering of op grond van het tweede lid,'.
2. In het tweede lid wordt 'Een jaar nadat de maatregel voorwaardelijk is geëindigd als bedoeld in het bepaalde in de artikelen 6:2:22, tweede lid, en 6:6:31, van het Wetboek van Strafvordering' vervangen door 'Een jaar nadat de maatregel voorwaardelijk is geëindigd,' en wordt 'op de wijze als bedoeld in artikel 77tb' vervangen door 'met toepassing van artikel 6:6:32 van het Wetboek van Strafvordering'.

ARTIKEL XXXIV

Het **Wetboek van Strafvordering** wordt als volgt gewijzigd:

aaA

In artikel 36e, tweede lid, onder b, vervalt ', alsmede aan het adres in Nederland dat de verdachte heeft opgegeven waaraan mededelingen over de strafzaak kunnen worden toegezonden'.

aA

In artikel 36g, derde lid, onder d, wordt 'uitgereikt' vervangen door 'betekend'.

A

Artikel 51ac wordt als volgt gewijzigd:

1. Aan het eerste lid wordt, onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel j door een puntkomma, een onderdeel toegevoegd luidende:

- k. de tenuitvoerlegging van een uitgevaardigde strafbeschikking.

2. In het tweede lid komt de tweede volzin te luiden: In het bijzonder wordt door de ambtenaar van politie, of de andere opsporingsambtenaar als bedoeld in artikel 141 onder c en d, ten minste mededeling gedaan van de informatie als bedoeld onder a, wordt door de officier van justitie ten minste mededeling gedaan van de informatie als bedoeld onder b tot en met f en onder h, en wordt door Onze Minister voor Rechtsbescherming ten minste mededeling gedaan van de informatie als bedoeld onder g, i, j en k van het eerste lid.

3. In het vierde en het vijfde lid wordt 'De officier van justitie' vervangen door 'Onze Minister voor Rechtsbescherming'.

B

Artikel 257d, vijfde lid, komt te luiden:

5. Indien bij de officier van justitie een verzoek als bedoeld in artikel 51ac, tweede lid en eerste lid, onder d, is gedaan, wordt door Onze Minister voor Rechtsbescherming aan het slachtoffer een afschrift van de strafbeschikking toegezonden. Voorts wordt door Onze Minister voor Rechtsbescherming een afschrift toegezonden aan de rechtstreeks belanghebbende die de officier van justitie bekend is.

C

In artikel 361, tweede lid, onderdeel a, wordt 'of een zorgmachtiging met toepassing van artikel 2.3, onderdeel 1°, 2° of 4°, van de Wet forensische zorg is afgegeven' vervangen door 'met toepassing van artikel 2.3 van de Wet forensische zorg een zorgmachtiging of rechterlijke machtiging is afgegeven op de gronden, genoemd in artikel 2.3, eerste lid, onderdeel 1°, 2° of 4°, van de Wet forensische zorg'.

Ca

Artikel 412, eerste lid, tweede volzin, komt te luiden: 'De artikelen 258, tweede lid, tweede tot en met vierde volzin, en 258a zijn van overeenkomstige toepassing.'.

D

Aan artikel 434, eerste lid, wordt een zin toegevoegd, luidende: 'De Hoge Raad bepaalt op welke wijze de stukken van het geding aan de Hoge Raad worden verstrekt.'

Da

In artikel 495, zesde lid, wordt 'artikel 263 of artikel 287' vervangen door 'artikel 259 of artikel 285'.

E

Artikel 511aa wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt de eerste zin vervangen door: 'In het feitenonderzoek kan de officier van justitie, of, indien de artikelen de hulpofficier of de opsporingsambtenaar als bevoegd aanwijzen, deze ambtenaar, de in de artikelen 61a, eerste lid, onderdeel h, 96 tot en met 96c, 97, met uitzondering van het eerste lid, onderdeel b, 99, 124, 125, 125i, 126nc, 126nd, 126nda, 126nf, 150 en 151 bedoelde bevoegdheden uitoefenen en kan de rechter-commissaris op vordering van de officier van justitie de bevoegdheden van de artikelen 104 tot en met 110 en 227 uitoefenen. De rechter-commissaris kan de bevoegdheid van artikel 227 ook ambtshalve of op verzoek van de verdachte uitoefenen.'

2. In het tweede lid wordt 'en 126nd, eerste lid' vervangen door '126nd, eerste lid, 126nda, eerste lid, en 126nf, eerste lid'.

F

In artikel 5.3.16, derde lid, wordt 'artikel 5.3.7, eerste lid, aanhef en onder a,' vervangen door 'artikel 5.3.7, tweede lid,'.

G

In artikel 5.4.10, derde lid, wordt 'De artikelen 552a, eerste tot en met zesde lid,' vervangen door 'De artikelen 552a, eerste tot en met zevende lid,'.

Ga

Artikel 6:1:1 wordt als volgt gewijzigd:

1. Aan het tweede lid wordt een zin toegevoegd, luidende: De kantonrechter is slechts bevoegd tot kennisneming van de vordering indien hij bevoegd is tot kennisneming van de feiten ter zake waarvan de veroordeling is uitgesproken waarop de vordering betrekking heeft.

2. In het zevende lid, onderdeel b, onder 1°, wordt 'een jaar of meer' vervangen door 'meer dan een jaar' en wordt 'een half jaar of meer' vervangen door 'meer dan een half jaar'.

H

Indien artikel I, onderdeel Q, van de Wet uitbreiding slachtofferrechten in werking is getreden, wordt in artikel 6:6:13 het zesde lid vernummerd tot zevende lid en wordt in artikel 6:6:15, derde lid, 'vijfde lid' vervangen door 'zesde lid'.

ARTIKEL XXXV

In artikel 100, eerste lid, onderdeel b, van het **Wetboek van Strafvordering BES** wordt na '266,' ingevoegd '285,'.

ARTIKEL XXXVI

Het griffierecht in burgerlijke zaken zoals het gold voor inwerkingtreding van artikel XXIII blijft van toepassing voor de verzoeker die dit griffierecht voor die datum verschuldigd is geworden.

ARTIKEL XXXVII

Indien het bij koninklijke boodschap van 10 oktober 2022 ingediende voorstel van wet tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht en andere wetten in verband met de modernisering van de strafbaarstelling van verschillende vormen van seksueel grensoverschrijdend gedrag (Wet seksuele misdrijven)

(36 222) tot wet is of wordt verheven en artikel I van die wet:

a. eerder in werking treedt of is getreden dan artikel XXXIII van deze wet, wordt artikel XXXIII van deze wet als volgt gewijzigd:

1. Na onderdeel C wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:

D

In artikel 151e wordt 'een persoon beneden de leeftijd van zestien jaar' vervangen door 'een persoon beneden de leeftijd van zestien jaren'.

2. Na onderdeel D wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:

E

In artikel 241, tweede lid, wordt 'gevangenisstraf van ten hoogste acht jaar' vervangen door 'gevangenisstraf van ten hoogste acht jaren'.

3. Na onderdeel E wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:

F

In artikel 252 wordt 'een kind dat' vervangen door 'een persoon die'.

4. Na onderdeel F wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:

G

In artikel 253 wordt 'een kind' vervangen door 'een persoon'.

5. Na onderdeel G wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:

H

In artikel 254, eerste lid, onderdeel b, subonderdeel 2, wordt 'inrichting voor verpleging van ter beschikking gesteld' vervangen door 'instelling voor verpleging van ter beschikking gestelden'.

b. later in werking treedt dan artikel XXXIII van deze wet, wordt artikel I van die wet als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel J wordt in artikel 151e 'een persoon beneden de leeftijd van zestien jaar' vervangen door 'een persoon beneden de leeftijd van zestien jaren'.

2. In onderdeel K wordt in artikel 241, tweede lid, 'gevangenisstraf van ten hoogste acht jaar' vervangen door 'gevangenisstraf van ten hoogste acht jaren', wordt in artikel 252 'een kind dat' vervangen door 'een persoon die', wordt in artikel 253 'een kind' vervangen door 'een persoon' en wordt in artikel 254, eerste lid, onderdeel b, subonderdeel 2, 'inrichting voor verpleging van ter beschikking gesteld' vervangen door 'instelling voor verpleging van ter beschikking gestelden'.

ARTIKEL XXXVIII

Deze wet treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, dat voor de verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld, met uitzondering van artikel XXXIV, onderdeel Ca, dat in werking treedt met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin deze wet wordt geplaatst.

ARTIKEL XXXIX

Deze wet wordt aangehaald als: Verzamelwet Justitie en Veiligheid 20XX.

Lasten en bevelen, dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, colleges en ambtenaren die zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

De Minister van Justitie en Veiligheid,

De Minister voor Rechtsbescherming,

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. Algemeen deel

1. Inleiding

Jaarlijks wordt door het Ministerie van Justitie en Veiligheid een grote hoeveelheid wetgeving voorbereid. Ondanks de zorgvuldigheid die bij de voorbereiding van deze wetsvoorstellen wordt betracht, is het mogelijk dat er abusievelijk onvolkomenheden in wetgeving terechtkomen. Hierbij kan worden gedacht aan verschrijvingen, taalkundige omissies, foutieve verwijzingen en andere technische gebreken. Idealiter worden dergelijke onvolkomenheden geconstateerd en hersteld tijdens het proces van conceptwetsvoorstel tot wet. In andere gevallen kan herstel enkel plaatsvinden middels een apart wetsvoorstel. Gelet op de wenselijkheid om de kwaliteit van wetgeving te waarborgen, worden deze verbeteringen op periodieke basis in een verzamelwetsvoorstel opgenomen. Het onderhavige wetsvoorstel betreft een verzameling van dergelijke wijzigingen in verschillende wetten op het terrein van Justitie en Veiligheid.

Naast deze correcties bevat dit wetsvoorstel een aantal beperkt inhoudelijke wijzigingen die hoofdzakelijk voortvloeien uit recent tot stand gekomen wetgeving of ontwikkelingen in de rechtspraak, dan wel uit toezeggingen die aan de Tweede Kamer zijn gedaan. De belangrijkste van die wijzigingen zijn de volgende:

- a. Voorgesteld wordt om de in de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) opgenomen verplichting voor de minister tot jaarlijkse indexering van de bestuursrechtelijke griffierechten om te zetten in een bevoegdheid (zie de artikelsgewijze toelichting bij artikel I, onderdeel E);
- b. In de Telecommunicatiewet was niet voorzien in een grondslag voor aanbieders van telecommunicatiediensten om persoonsgegevens te verwerken ter uitvoering van een vordering van de officier van justitie op grond van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg. In dit wetsvoorstel wordt alsnog een grondslag gecreëerd (zie de artikelsgewijze toelichting bij artikel XV);
- c. Een aanpassing van de Wet forensische zorg waardoor het mogelijk wordt dat de zorgaanbieder persoonsgegevens verwerkt, met inbegrip van persoonsgegevens over gezondheid of persoonsgegevens van strafrechtelijke aard, ten behoeve van het treffen van voorbereidingen voor aansluitende zorg (zie de artikelsgewijze toelichting bij artikel XXII, onderdeel A);
- d. Artikel 19a Wet griffierechten burgerlijke zaken stelt het griffierecht vast voor verzoeken in het kader van een besloten akkoordprocedure buiten faillissement of een openbare akkoordprocedure buiten faillissement als bedoeld in artikel 369, zesde lid, van de Faillissementswet, ingevoerd door de Wet homologatie onderhands akkoord. Voorgesteld wordt om het griffierecht dat voor verzoeken tot homologatie van een akkoord en voor verzoeken tot afwijzing van de homologatie wordt geheven aan te passen. Een hoog griffierecht werkt te belemmerend voor bedrijven en schuldeisers wanneer zij in het kader van een dergelijke procedure een verzoek bij de rechtbank willen doen (zie de artikelsgewijze toelichting bij artikel XXIII);
- e. Voorgesteld wordt om de Wet tarieven in Strafzaken (Wtis) aan te passen zodat voortaan de tarieven als bedoeld in de artikelen 3 en 6 van de Wtis niet bij algemene maatregel van bestuur maar bij ministeriële regeling geïndexeerd kunnen worden, aangezien de bedragen dikwijls wijziging behoeven die bovendien snel moeten worden doorgevoerd (zie de artikelsgewijze toelichting bij artikel XXVIII, onderdelen A en B);
- f. Een aanpassing van het Wetboek van Strafvordering waardoor de Minister voor Rechtsbescherming formeel verantwoordelijk wordt voor het informeren van slachtoffers over enkele beslissingen tijdens de tenuitvoerlegging van strafrechtelijke beslissingen (zie de artikelsgewijze toelichting bij artikel XXXIV, onderdelen A en B).

Bovenstaande wijzigingen zijn als onderdeel steeds niet dermate groot en inhoudelijk complex dat zij een separaat wetsvoorstel rechtvaardigen. Vanwege de dusdanig beperkte omvang en complexiteit van de verschillende onderdelen is er daarom voor gekozen deze gebundeld in het onderhavige verzamelwetsvoorstel op te nemen. Gelet op de uiteenlopende aard van de in dit wetsvoorstel vervatte wijzigingen, worden deze inhoudelijk nader toegelicht in het artikelsgewijze deel van deze memorie van toelichting.

2. Financiële en administratieve consequenties

Van de in dit wetsvoorstel gevatte wijzigingen worden in beginsel geen noemenswaardige financiële of administratieve consequenties verwacht. Voor zover specifieke wijzigingen wel leiden tot beperkte financiële consequenties, wordt daar in de artikelsgewijze toelichting aandacht aan besteed.

3. Ontvangen adviezen

Een ontwerp van dit wetsvoorstel is van 21 december 2023 tot en met 16 februari 2024 ter consultatie

aangeboden via de website voor openbare internconsultatie. Het ontwerp is daarnaast ter advisering voorgelegd aan verschillende adviesorganen. Op het ontwerpvoorstel zijn reacties ontvangen van de Autoriteit Persoonsgegevens, het Openbaar Ministerie, de Raad voor de Rechtspraak, de Nederlandse ggz, de politie, de Vereniging Jonge Insolventierecht Advocaten en Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie. Tevens is door een tweetal individuele respondenten gereageerd op het ontwerpvoorstel. De regering spreekt haar dank uit aan deze adviescolleges en respondenten voor de uitgebreide reacties die op het voorstel zijn ontvangen.

De ontvangen adviezen zijn overwegend positief, evenwel hebben enkele respondenten kritisch gereageerd op (onderdelen van) het wetsvoorstel. Omdat meerdere instanties hebben geconsulteerd op dezelfde wijzigingen, is er voor gekozen uitgebreide of ingrijpende reacties op deze plaats te bespreken. Op sommige consultatiereacties van minder ingrijpende aard wordt gereageerd in de artikelsgewijze toelichting.

Autoriteit Persoonsgegevens

Bij artikel XV heeft de Autoriteit persoonsgegevens twee technische opmerkingen gemaakt. Deze opmerkingen houden verband met de redactie van de voorgestelde bepalingen en zijn overgenomen in het wetsvoorstel. Ook bij artikel XXXIV, onderdeel E, heeft de Autoriteit Persoonsgegevens een tweetal opmerkingen gemaakt. Hierop wordt ingegaan in de artikelsgewijze toelichting op dit artikelonderdeel.

Openbaar Ministerie (OM)

De regering dankt het OM voor zijn uitgebreide reactie. Voor wat betreft de opmerkingen die zien op de artikelen XXI, XXXII, onderdeel A, XXIV, onderdeel C en XXII, onderdeel A wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting van die onderdelen. Daarnaast kan voor de opmerking die ziet op artikel XXXVII worden verwezen naar het onderstaande kopje 'Wet seksuele misdrijven'.

Het OM reageert tevens (instemmend) op de wijzigingen van artikel 51ac en 257d Sv. Het OM acht de overdracht van de taak om het slachtoffer te informeren over de tenuitvoerlegging van strafrechtelijke beslissingen voor de hand liggen gezien de algemene verschuiving van de tenuitvoerleggingsverantwoordelijkheid van het openbaar ministerie naar de minister. Het past – zo schrijft het OM – ook bij de huidige praktijk waarin het CJIB al namens het OM slachtoffers informeert over onderwerpen die de tenuitvoerlegging raken. Terecht constateert het OM dat de wettekst de minister de ruimte biedt het slachtoffer meer informatie te geven over beslissingen en gebeurtenissen in de fase van de tenuitvoerlegging. Graag zal worden ingegaan op het aanbod van het OM om mee te denken over de invulling daarvan op het moment dat er plannen zijn gebruik te maken van deze beleidsmatige ruimte.

Raad voor de Rechtspraak (Rvdr)

De Raad voor de Rechtspraak heeft in haar advies aandacht gevraagd voor de mogelijkheid de regeling voor betalingsonmacht voor het griffierecht in de Awb tevens toe te passen in de Wet griffierechten burgerlijke zaken (hierna: Wgbz). Het voorstel om de betalingsonmacht voor het griffierecht in het bestuursrecht op te nemen in dit voorstel voor de Verzamelwet betreft de codificatie van jurisprudentie. Het voorstel was eerder onderdeel van het wetsvoorstel over de verlaging van griffierechten. Deze beide omstandigheden gelden niet voor betalingsonmacht bij griffierechten in civiele procedures. Het voorstel zal daarom nader worden onderzocht in het traject dat erop gericht is de toegang tot het recht verder te versterken. Het betreft een inhoudelijke wijziging die de doelstelling van dit verzamelwetsvoorstel te boven gaat.

De Rvdr en de Vereniging voor Jonge Insolventierecht Advocaten (JIRA) kunnen zich beiden vinden in de voorgestelde aanpassing van artikel 19a Wgbz die leidt tot een verlaging van griffierechten in Whoa-zaken. De Rvdr doet daarnaast de suggestie om in Whoa-zaken ook tot een griffierechtverlaging te komen in geval van verzoeken waarbij meerdere rechtspersonen zijn betrokken die samen deel uitmaken van een groep. Deze suggestie wordt onderzocht en hierop wordt op een later moment teruggekomen.

Tevens doet de Rvdr de suggestie om tot een wijziging van artikel 8:25 Awb te komen, die er toe strekt de bestuursrechter de mogelijkheid te bieden een specifieke gemachtigde voor een langere periode te weigeren, zoals een bestuursorgaan dat wel kan ingevolge artikel 2:2 Awb. Dit voorstel vergt een nadere beleidsmatige afweging en is niet van dusdanig ondergeschikte aard dat het in dit wetsvoorstel kan worden meegenomen. Het verzoek van de Raad zal daarom in een ander wetstraject worden betrokken.

De Rvdr acht het tevens wenselijk dat te komen tot een wijziging van art. 36f Sr. De regering dankt de

Rvdr voor deze suggestie en zal deze uitvoerig bestuderen, maar gezien de doorlooptijd van het voorstel en de beleidsmatige afweging die aan het voorstel ten grondslag moet liggen, acht de regering het niet mogelijk om een dergelijke wijziging nog in onderhavig voorstel door te voeren.

Een consultatieadvies van de Rvdr heeft geleid tot aanvulling van de wijzigingen in het Wetboek van Strafvordering. Er wordt verwezen naar hetgeen vermeld bij de artikelsgewijze toelichting van art. XXXIV, onderdeel Ga.

Ten slotte geeft de Rvdr in overweging om afdeling 8.2.4 en 8:57 Awb van toepassing te verklaren op beroepsprocedures bij de kantonrechter op grond van de Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften (Wahv). Omdat dit inhoudelijke voorstellen betreft die gevolgen hebben voor de rechtsbescherming van burgers aan wie op grond van voornoemde wet een administratieve sanctie is opgelegd, acht de regering het onwenselijk om een dergelijk voorstel na de consultatiefase in een verzamelwetsvoorstel als het onderhavige in te voegen. Wel zal de wenselijkheid van deze suggesties worden betrokken bij een mogelijke wetswijziging van de Wahv na afloop van het de wetsevaluatie van die wet die in 2024/2025 door het WODC zal worden uitgevoerd.

Nederlandse ggz

In haar consultatiereactie schrijft de Nederlandse ggz verheugd te zijn met de voorgestelde wijziging van artikel 2.5 van de Wet forensische zorg (hierna: Wfz). Artikel 2.5 Wfz schrijft voor dat de zorgaanbieder zes weken voor afloop van de justitiële titel zo nodig voorbereidingen treft voor aansluitende zorg. Met de voorgestelde wijziging wordt geëxpliciteerd dat bij de uitvoering van dit voorschrift persoonsgegevens worden verwerkt.

De Nederlandse ggz stipt aan dat ook in andere gevallen dan geregeld in artikel 2.5 Wfz aansluitende zorg nodig kan zijn. Hierop heeft de voorgestelde wijziging van artikel 2.5 Wfz logischerwijs geen betrekking. De opmerking van de Nederlandse ggz behoeft een nadere beleidsmatige uitwerking. Voor zover het op basis daarvan wenselijk zal worden geacht ook ten aanzien van het treffen van voorbereidingen voor andersoortige aansluitende zorg te expliciteren dat daarbij persoonsgegevens worden verwerkt, zal daaraan gevolg worden gegeven bij een volgende gelegenheid.

In reactie op een volgende opmerking van de Nederlandse ggz zij verheldert dat de uitvoering van het wettelijk voorschrift van artikel 2.5 Wfz een wettelijke verplichting betreft in de zin van artikel 7:457 BW. Van een wettelijke verplichting is niet pas sprake indien de redactie van een wetsbepaling of de toelichting op die wetsbepaling de term verplichting bevat. In dit verband is reeds sprake van een wettelijke verplichting indien een wetsbepaling de adressant opdraagt een omschreven handeling te verrichten. En zo doet artikel 2.5 Wfz.

De Nederlandse ggz wordt niet gevolgd in haar suggestie om in de toelichting onvermeld te laten dat op grond van artikel 2.3 Wfz een rechterlijke machtiging op verzoek van de officier van justitie of ambtshalve kan worden afgegeven door de strafrechter. Dat deze route in de rechtspraak volgens de Nederlandse ggz niet vaak wordt gebruikt, maakt niet dat de voorgestelde wijziging van artikel 2.5 Wfz niet ook voor deze route is bedoeld.

Ten slotte maakt de Nederlandse ggz een opmerking over de voorgestelde wijziging van artikel 51ac van het Wetboek van Strafvordering. In dit artikel wordt bepaald over welke beslissingen een slachtoffer in het bijzonder informatie ontvangt in de zaak naar aanleiding van een tegen het slachtoffer begaan strafbaar feit. In het huidige recht draagt de officier van justitie zorg voor het informeren over alle in dit artikel vermelde beslissingen. De afzonderlijke beslissing waarbij door de strafrechter een zorgmachtiging of een rechterlijke machtiging is afgegeven, is één van deze beslissingen. Vanwege de directe verantwoordelijkheid van de Minister voor Rechtsbescherming voor de tenuitvoerlegging wordt voorgesteld niet langer het openbaar ministerie maar de minister verantwoordelijk te maken voor het informeren van het slachtoffer over enkele specifieke beslissingen, waaronder het afgeven van een zorgmachtiging of rechterlijke machtiging. De Nederlandse ggz vindt dat een zorgmachtiging op grond van artikel 2.3 Wfz hierdoor strafrechtelijk zou kleuren en is daarom van mening dat het betreffende onderdeel i uit de opsomming in artikel 51ac zou moeten worden geschrapt. In reactie hierop wordt opgemerkt dat het vermelden van de zorgmachtiging in het Wetboek van Strafvordering op zichzelf niet meebrengt dat die machtiging strafrechtelijk wordt gekleurd. Voor een slachtoffer is het echter wel van groot belang om volledig te worden geïnformeerd over het einde van de zaak naar aanleiding van een tegen hem begaan strafbaar feit. Dit einde kan ook (mede) zijn het afgeven van een zorgmachtiging of rechterlijke machtiging. Het schrappen van dit onderdeel, zoals de Nederlandse ggz voorstelt, zou dus ertoe leiden dat het slachtoffer niet weet hoe de strafrechter de zaak heeft afgedaan. Dit is onwenselijk zodat dit onderdeel van het advies van de Nederlandse ggz niet is gevolgd. De Minister voor Rechtsbescherming zal ten behoeve van het

uitoefenen van de aan hem toebedeelde wettelijke taak moeten kunnen beschikken over dit onderdeel van de rechterlijke uitspraak.

Vereniging Jonge Insolventierecht Advocaten (JIRA)

De regering dankt de JIRA voor haar instemmende reactie. Op deze plaats wordt bij wijze van reactie verwezen naar hetgeen eerder is vermeld met betrekking tot de verlaging van griffierechten in Whoa-zaken.

Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB)

De Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie heeft gevraagd om een viertal wijzigingen aan de Wet op het notarisambt door te voeren. Deze voorgestelde wijzigingen zijn niet van ondergeschikte of technische aard. Dat brengt met zich dat deze voorgestelde wijzigingen zich niet goed ervoor lenen om in dit wetsvoorstel te worden geregeld.

Adviescollege Toetsing Regeldruk (ATR)

Het ATR heeft het dossier niet geselecteerd voor een formeel advies, omdat het geen gevolgen voor de regeldruk heeft.

Wet seksuele misdrijven (Artikel XXXVII)

Met dit wetsvoorstel worden enkele technische wijzigingen voorgesteld van verschillende bepalingen die onderdeel uitmaken van de Wet seksuele misdrijven (Stb. 2024, 59). Die aanpassingen zien onder andere op de precieze formulering van de strafbaarstellingen van kinderpornografie (artikel 252) en het bijwonen van een kinderpornografische voorstelling (artikel 253). Daarover zijn opmerkingen gemaakt door de politie, het OM en de Rvdr.

In de consultatieversie van dit wetsvoorstel werd voorgesteld in artikel 252 'waarbij een kind dat kennelijk de leeftijd van achttien jaren nog niet heeft bereikt is betrokken of schijnbaar is betrokken' te vervangen door 'waarbij een persoon beneden de leeftijd van achttien jaren is betrokken of schijnbaar is betrokken'. Naast de wijziging van 'kind' in 'persoon' werd met de voorgestelde aanpassing ook het woord 'kennelijk' geschrapt om de strafbaarstelling verder te vereenvoudigen en te verduidelijken. Het OM heeft opgemerkt dat het schrappen van het woord 'kennelijk' in dit geval minder gelukkig uitpakt omdat de begrippen 'kennelijk' en 'schijnbaar' in het huidige artikel 240b Sr een afzonderlijke ontstaansgeschiedenis kennen en in de rechtspraak een eigen betekenis hebben gekregen. In het verlengde daarvan heeft de Raad voor de rechtspraak de vraag opgeworpen of het begrip 'kennelijk' wel als overbodig kan worden beschouwd, nu dat begrip in het geldende recht tot uitdrukking brengt dat de echte leeftijd van de betrokkene niet hoeft te worden gewezen. Naar aanleiding van deze opmerkingen is het wetsvoorstel aangepast en is de wijzigingsopdracht beperkt tot de vervanging van de term 'kind' door de term 'persoon' (zie artikelsgewijze toelichting voor een nadere toelichting op deze wijzigingsopdracht). Met de aangepaste wijzigingsopdracht kan de beoogde duidelijkheid worden geboden zonder dat hierdoor nieuwe uitlegvragen ontstaan.

Het OM heeft aandacht gevraagd voor de gebruikte terminologie in de memorie van toelichting. Volgens het OM verdient het aanbeveling om de gebezigde formuleringen zoveel mogelijk te laten aansluiten op hetgeen in de jurisprudentie en literatuur gebruikelijk is. Daarbij wordt specifiek gewezen op de gebruikte termen 'een visueel weergegeven persoon' en 'realistisch'. Met de term 'visueel weergegeven personen' is aangesloten bij de nieuwe formulering van de strafbaarstelling van kinderpornografie in artikel 252, waarin de term 'afbeelding' uit het huidige artikel 240b Sr is vervangen door de term 'visuele weergave'. De term 'realistisch' wordt in deze toelichting slechts gebruikt bij de verwijzing naar de gevallen die op grond van de wetsgeschiedenis ook onder de huidige strafbaarstelling van kinderpornografie vallen (zie Kamerstukken II 2001/02, 27745). Er is dus niet beoogd aan de term 'realistisch' een andere invulling te geven dan in het geldende recht gebruikelijk is.

De politie en het OM hebben er terecht op gewezen dat de aanpassingen van de artikelen 252 en 253 per abuis twee keer waren opgenomen in het wetsvoorstel dat in consultatie is gegeven (in artikel XXXIII en in een samenloopbepaling, artikel XXXVII). Ook de Raad voor de rechtspraak heeft er op gewezen dat niet vooruit kan worden gelopen op de parlementaire behandeling en de inwerkingtreding van de Wet seksuele misdrijven. Naar aanleiding van deze opmerkingen is de aanpassing van artikel 252 en 253 in artikel XXXIII, onderdelen D en E, geschrapt. De Wet seksuele misdrijven is inmiddels door de Eerste Kamer aangenomen maar nog niet in werking getreden. Daarom volstaat de samenloopbepaling in artikel XXXVII.

Individuele respondenten naar aanleiding van internetconsultatie

Een tweetal individuele respondenten heeft gebruik gemaakt van de mogelijkheid van openbare internetconsultatie. Eén respondent toont zich bezorgd over een eventuele uitbreiding van opsporingsbevoegdheden middels de in dit wetsvoorstel gevatte wetswijzigingen. De regering voelt zich bij wijze van replek genoodzaakt te benadrukken dat met dit wetsvoorstel geen uitbreiding van enige opsporingsbevoegdheden wordt beoogd. Een wetsvoorstel als het onderhavige, waarin enkel wijzigingen van technische of beperkt inhoudelijke aard zijn gevat, is tevens niet het daarvoor aangewezen instrument. De reactie heeft niet geleid tot aanpassing van het wetsvoorstel.

Een tweede respondent is kritisch op de wijziging in artikel VIII van het ontwerpvoorstel. De respondent geeft aan dat deze wijziging eerder had kunnen plaatsvinden en dat deze niet zinvol is, vanwege het feit dat de strekking van de term 'goed huisvader' in de huidige vorm niet is omgeven met onduidelijkheid. De regering wijst erop dat, zoals tevens blijkt uit de toelichting op deze wijziging, er geen poging wordt gedaan de inhoudelijke strekking van het toe te passen begrip te wijzigen dan wel nader af te bakenen. De wijziging ziet enkel op de onnodige mannelijke connotatie die de term 'goed huisvader' met zich draagt te vervangen door een meer genderneutraal alternatief. Het standpunt dat het meer opportuun was geweest deze wijziging op te nemen in een ander wetsvoorstel deelt de regering niet, gezien het beleidsarme en meer technische karakter van de wijzigingen in onderhavig voorstel. De reactie leidt dan ook niet tot aanpassing van het wetsvoorstel.

Daarnaast is na ommekomst van de consultatiefase een aantal aanvullende wijzigingen in wetgeving op het terrein van Justitie en Veiligheid toegevoegd. Dit betreffen wijzigingen van louter technische aard, gelet hierop zijn deze wijzigingen niet ter formele advisering aan bovengenoemde adviesorganen voorgelegd. Het betreft de artikelen Va, X, onderdeel A, XI, onderdeel aA, XIVa, XVa, XXa, XXIIIa, XXXa, XXIIIa, XXXII, onderdeel aC en XXXIV, onderdelen aaA, aA, Ca en Da.

[PM eventuele wijzigingen n.a.v. advisering RvS]

II. Artikelsgewijze deel

Artikel I (wijziging van de Algemene wet bestuursrecht)

Onderdelen A en D

Deze wijzigingen zijn verbeteringen van louter taalkundige aard.

Onderdeel B

Voorgesteld wordt om in enkele bepalingen in de Awb de aanduiding van de verantwoordelijke minister te actualiseren. Sinds 26 oktober 2017 is de Minister voor Rechtsbescherming de eerstverantwoordelijke minister voor de Awb en krachtens de Awb te stellen regels.

Onderdeel C

Vanwege het belang van toegang tot de rechter wordt voorgesteld om in de Awb uitdrukkelijk te regelen dat de bestuursrechter vrijstelling kan verlenen van betaling van griffierecht bij betalingsonmacht. Dit is reeds geruime tijd vaste jurisprudentie van alle hoogste bestuursrechters en betreft dus codificatie van die jurisprudentie. Uit het oogpunt van eenvoud en uitvoerbaarheid wordt het aan de rechter overgelaten om het begrip 'betalingsonmacht' nader in te vullen. Criteria zijn hiervoor reeds ontwikkeld in de jurisprudentie van de hoogste bestuursrechters.¹ De bepaling beoogt geen wijzigingen aan te brengen in die jurisprudentie. De vaste criteria die in de rechtspraak zijn ontwikkeld dienen de rechtszekerheid. Op de websites van de Rechtspraak en de Raad van State wordt informatie gegeven over de procedure en de criteria.²

Voorgesteld wordt om de desbetreffende bepaling op te nemen als tweede zin in het zesde lid van artikel 8:41 Awb, waarin thans reeds is geregeld dat niet tijdige betaling van het griffierecht betekent dat het beroep niet ontvankelijk is tenzij redelijkerwijs niet kan worden geoordeeld dat de indiener in verzuim is geweest. Dit houdt verband met het volgende. In het vierde lid van artikel 8:41 is voorgescreven dat de griffier de indiener van het beroepschrift niet alleen moet medelen welk griffierecht

¹ Zie o.a. CRvB (grote kamer) 13 februari 2015, ECLI:NL:CRVB:2015:282-284; HR 20 februari 2015, ECLI:NL:HR:2015:354; ABRvS 20 april 2015, ECLI:NL:RVS:2015:1341.

² Zie www.rechtspraak.nl/Naar-de-rechter/Kosten-rechtszaak/Griffierecht/Paginas/Griffierecht-bestuursrecht.aspx en www.raadvanstate.nl/bestuursrechtspraak/griffierecht.

is verschuldigd maar de indiener ook moet wijzen op het bepaalde in (onder andere) het zesde lid. Hieruit vloeit voort dat de indiener voortaan ook uitdrukkelijk moet worden gewezen op de mogelijkheid een beroep te doen op betalingsonmacht. Met de formulering 'indien aannemelijk is' wordt het ook mogelijk dat de bestuursrechter uit eigen beweging vaststelt dat er sprake was van betalingsonmacht, hetgeen onder omstandigheden wenselijk kan zijn in gevallen waarin sprake is van verminderd doenvermogen van de rechtzoekende.

Onderdeel E

In dit onderdeel wordt in de eerste plaats voorgesteld om de in de Awb opgenomen verplichting voor de minister tot jaarlijkse indexering van de bestuursrechtelijke griffierechten om te zetten in een bevoegdheid. Daarmee wordt de duidelijkheid van het griffierechtenstelsel gediend, omdat ook voor de indexering van civielrechtelijke griffierechten in de Wet griffierechten burgerlijke zaken de indexeringsbepaling facultatief is geformuleerd. Voor het bestuursrecht wordt hiermee teruggekeerd naar de situatie vóór 2013, toen de indexering ook facultatief was. De recente praktijk heeft verder laten zien dat een wettelijke verplichting tot jaarlijkse indexering niet onder alle omstandigheden wenselijk en goed toepasbaar is.³ Het indexeringscijfer vormt de bovengrens van de jaarlijkse verhoging, maar ook een lagere verhoging is mogelijk.

In de tweede plaats wordt voorgesteld om ook de jaarlijkse indexering van de maximumhoogte van in rekening te brengen vergoedingen voor aanmaningen van een bestuursrechtelijke geldschuld facultatief te maken. Een verplichte indexering van aanmaningsvergoedingen is bij een hoog inflatiecijfer niet in het belang van de burger.

Door de voorgestelde wijzigingen in artikel 11:2, eerste lid, Awb wordt bewerkstelligd dat de jaarlijkse indexering van griffierechten en aanmaningsvergoedingen niet meer verplicht is. De indexering van griffierechten en aanmaningsvergoedingen komt hiermee te vallen onder het bereik van het tweede lid van artikel 11:2 Awb, dat voorziet in een facultatieve indexering van alle bij of krachtens de Awb vastgestelde bedragen die niet uitdrukkelijk in het eerste lid zijn genoemd. Daarmee wordt het bereik van de verplichting tot jaarlijkse indexering in artikel 11:2, eerste lid, Awb beperkt tot de proceskostenvergoedingen.

Onderdeel F

Subonderdeel 1

Dit betreft een actualisering van de aanduiding van de betreffende minister.

Subonderdeel 2

Artikel 20 van de Wet toezicht en geschillenbeslechting collectieve beheersorganisaties auteurs- en naburige rechten regelt dat beroep in eerste aanleg tegen besluiten genomen op grond van die wet is geconcentreerd bij de rechtbank Den Haag. Deze bijzondere bestuursrechtelijke competentiebepalingen dienen niet meer in een bijzondere wet te staan, maar zijn thans verzameld in Bijlage 2 bij de Awb. Om dit te bewerkstelligen wordt elders in dit wetsvoorstel voorgesteld artikel 20 laten vervallen en wordt via onderdeel C.2 de Wet toezicht en geschillenbeslechting collectieve beheersorganisaties auteurs- en naburige rechten in artikel 6 van bijlage 2 bij de Awb ingevoegd.

Subonderdeel 3

De zinsnede met betrekking tot de Wet bestrijding ongevallen Noordzee kan vervallen omdat die wet met ingang van 1 januari 2016 is ingetrokken ingevolge artikel 47 van de Wet bestrijding maritieme ongevallen.

Artikel II (wijziging van de Auteurswet)

Onderdeel A

In artikel 15c, eerste lid, van de Auteurswet worden enkele zuiver redactionele verbeteringen aangebracht. In artikel 15c, derde lid, wordt de verwijzing naar Bonaire, Sint-Eustatius of Saba geschrapt. Zij hebben een eigen Auteurswet waarin de op Richtlijn 2006/115/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 betreffende het verhuurrecht, het uitleenrecht en bepaalde naburige rechten op het gebied van intellectuele eigendom (gecodificeerde versie PbEU L 376/28) gebaseerde

³ Zie brief van 2 december 2022; Kamerstukken II 2022/23, 29 279, nr. 749.

regeling inzake uitlenen ontbreekt. Die richtlijn geldt alleen voor het Koninkrijk binnen Europa.

Onderdelen B, C, G tot en met J

De onderdelen B, C en G tot en met J strekken ertoe de aanduidingen van verschillende ministers te uniformeren en actualiseren.

Onderdeel D

Artikel 16m wordt van leden voorzien, waarmee een redactionele omissie wordt hersteld.

Onderdeel E

Artikel 17a van de Auteurswet maakt het mogelijk om bij algemene maatregel van bestuur dwanglicenties te introduceren voor etheruitzendingen en kabeldoorgiften uit Nederland of van buiten Europa. Het Europese recht staat eraan in de weg dat van die bevoegdheid gebruik wordt gemaakt. Zie Hof van Justitie van de Europese Unie, 1 maart 2017, C-275/15, ECLI:EU:C:2017:144 (ITV/TVCatchup II). Voorgesteld wordt daarom de wettelijke grondslag voor het uitvaardigen van vorenbedoelde algemene maatregel van bestuur te schrappen.

Onderdeel F

Onderdeel F corrigeert de verkeerde verwijzingen in artikel 17d Auteurswet.

Onderdeel K

Voorgesteld wordt om in artikel 35b van de Auteurswet het overbodige woordje 'of' te schrappen.

Onderdeel L

Met betrekking tot artikel 44b van de Auteurswet wordt voorgesteld de abusievelijk gebezigde woorden 'dit hoofdstuk' te vervangen door de eigenlijk bedoelde woorden 'deze paragraaf'. Daarmee is geen inhoudelijke wijziging beoogd.

Onderdeel M

De artikelen 46, 48, 49 en 50c tot en met 50e van de Auteurswet bevatten overgangsrecht bij de inwerkingtreding van de Auteurswet in 1912 met enkele aanvullingen in 1915. De artikelen zijn inmiddels uitgewerkt. Voorgesteld wordt de artikelen te schrappen, zoals dat eerder al is gebeurd met de artikelen 50 tot en met 50b en 50f van de Auteurswet.

Artikel III (wijziging van de Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden)

In artikel 37, eerste lid, van de Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden is een onvolledige verwijzing aangevuld.

Artikel IV (wijziging van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek)

Onderdeel A

Met de wijziging van lid 1 en de nieuw toegevoegde derde volzin in het derde lid worden alle bepalingen over naamskeuze in geval van adoptie bij elkaar geplaatst in het derde lid. De nieuw toegevoegde zin verduidelijkt wat heeft te gelden als er sprake is van adoptie door een persoon alleen waardoor het kind alleen in familierechtelijke betrekking staat tot die adoptant (te onderscheiden van de situatie in de daarop volgende zin waar het een zogenoemde stiefouderadoptie betreft en het kind in familierechtelijke betrekking tot twee personen staat). Tevens zijn enkele redactionele verbeteringen doorgevoerd. Voorts kan in het derde lid de zinsnede aan het slot van de vierde volzin (nieuw) worden geschrapt, omdat de mogelijkheid om te kiezen voor de geslachtsnaam van de ouder al in het begin van de zin is vermeld.

Onderdeel B

De aanpassing van artikel 1:16, derde lid, BW houdt verband met de reeds lang in opkomst zijnde praktijk tussen gemeenten om de ambtelijke organisatie gezamenlijk te organiseren. Daarbij worden verschillende modellen gebruikt: een gastheer-model waarbij een gemeente mede de dienstverlening verzorgt voor omliggende gemeenten en vormen van samenwerking op grond van de Wet gemeen-

schappelijke regelingen. Artikel 16, lid 3, BW houdt op dit moment nog geen rekening met de mogelijkheid dat de ambtenaar van de burgerlijke stand in dienst treedt van een rechtspersoon op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen. Met de voorgestelde wijziging wordt deze mogelijkheid expliciet opgenomen in de wet. Het in dienst zijn van de ambtenaar van de burgerlijke stand bij een gemeenschappelijke regeling heeft geen gevolgen voor de positie van de ambtenaar van de burgerlijke stand als zelfstandig bestuursorgaan. De ambtenaar van de burgerlijke stand voert zijn werk zelfstandig uit of op aanwijzing van de rechtbank (zie bijv. 1:26a en 1:27 BW).

Onderdelen C tot en met I en K tot en met N

Met deze wijzigingen worden redactionele omissies hersteld.

Onderdeel J

Artikel 1:282a BW is ingevoerd bij de *Wet van 30 oktober 1997 tot wijziging van, onder meer, Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek in verband met invoering van gezamenlijk gezag voor een ouder en zijn partner en van gezamenlijke voogdij* (Stb. 1997, 506). Elders in de wet is steeds bepaald dat een beschikking houdende een wijziging in het gezag pas in werking treedt nadat zij in kracht van gewijsde is gegaan. Maar anders dan bij artikel 1:282a BW is daar steeds voorzien in de mogelijkheid dat indien zo'n beschikking uitvoerbaar bij voorraad wordt verklaard, deze daags na de verzending ervan in werking treedt. Zie in dit verband artikel 1:253p lid 1 BW, artikel 1:253u BW, artikel 1:280 sub b BW en artikel 1:281 lid 2 BW. Het ontbreken van deze mogelijkheid in artikel 1:282a BW betreft een kennelijke omissie,⁴ die hiermee wordt hersteld.

Artikel V (wijziging van Boek 3 van het Burgerlijk Wetboek)

Onderdeel A

De voorgestelde wijziging strekt ertoe de term 'scheidsmannen', met een onmiskenbare, maar onnodige, mannelijke connotatie te vervangen door een meer genderneutraal geformuleerd alternatief, te weten de term 'arbiters'. Deze wijziging is eerder aangekondigd bij brief van 22 november 2022 (*Kamerstukken II 2021/22, 30 420, nr. 373*). Inhoudelijk wordt hiermee geen wijziging beoogd.

Onderdelen B en C

De voorgestelde wijziging van artikel 3:305a lid 2, onderdeel a, BW betreft een wetstechnische wijziging in verband met de wijziging van het inwerkingtredingsbesluit van de Wet bestuur en toezicht rechtspersonen (Stb. 2021, 284) (hierna: WBTR). Dit artikel verlangt dat de belangenorganisatie die een collectieve actie instelt, beschikt over intern toezicht op het bestuur. Aan dit vereiste kan worden voldaan met een *one tier board* structuur. In dat geval worden niet-uitvoerende bestuurders benoemd, die tot taak hebben om toezicht te houden op de uitvoerende bestuurders. De Wet afwikkeling massaschade in collectieve actie (hierna: WAMCA) heeft artikel 3:305a BW gewijzigd en verwees hierbij naar artikel 2:9a BW. Artikel 2:9a BW was opgenomen in het voorstel van wet voor de WBTR en bevatte een regeling voor alle rechtspersonen om te kiezen voor een monistisch bestuursmodel.⁵ Op 8 november 2018 is een nota van wijziging ingediend om het voorstel voor de WBTR aan te passen. Hierdoor verviel het voorgestelde artikel 2:9a en werd voorgesteld een regeling over een monistisch bestuursmodel voor stichtingen en verenigingen op te nemen in de artikelen 2:44a en 2:291a BW.⁶ De nota van wijziging regelde ook dat wanneer de WAMCA in werking zou treden, de verwijzing naar artikel 2:9a BW zou worden vervangen door een verwijzing naar de artikelen 2:44a en 2:291a BW.⁷ Aldus geschiedde op 1 januari 2020 toen de WAMCA in werking trad. De artikelen 2:44a en 2:291a BW zouden in werking treden op 1 juli 2021 (Stb. 2020, 508). Op 11 juni 2021 is het inwerkingtredingsbesluit echter gewijzigd waardoor de inwerkingtreding van de artikelen 2:44a en 2:291a tot een nader te bepalen moment werd uitgesteld (Stb. 2021, 284). Om die reden wordt in onderdeel B voorgesteld om de verwijzing naar deze artikelen in artikel 3:305a lid 2, onderdeel a, BW te schrappen. Daarnaast wordt in onderdeel C voorgesteld om de geschrapte tekst weer op te nemen in artikel 3:305a lid 2, onderdeel a, BW wanneer de artikelen 2:44a en 2:291a BW alsnog in werking treden. Het voornamelijk ontbreken van deze wettelijke grondslag doet er niet aan af dat in de praktijk bij stichtingen en verenigingen al wordt gewerkt met een monistisch bestuursmodel.⁸ Die praktijk kan ongewijzigd worden voortgezet.

⁴ Vergelijk hof Amsterdam 14 maart 2023, ECLI:NL:GHAMS:2023:615, overweging 5.16.

⁵ Kamerstukken II 2015/16, 34 491, nr. 2, p. 2–3.

⁶ Kamerstukken II 2018/19, 34 491, nr. 7, p. 1–2 en 7.

⁷ Kamerstukken II 2018/19, 34 491, nr. 7, p. 10.

⁸ vgl. Kamerstukken II 2015/16, 34 491, nr. 3, p. 4 en Kamerstukken II 2018/19, 34 491, nr. 6, p. 3.

Artikel Va (wijziging van Boek 4 van het Burgerlijk Wetboek)

Met deze wijziging wordt een verschrijving in artikel 4:150 BW hersteld.

Artikel VI (wijziging van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek)

Genoemd artikel wordt aangepast, omdat art. 4:73 van de Wet op het financieel toezicht (Wft) per 1 januari 2013 is vervallen. De in dat artikel geregelde informatieverplichtingen van financiële dienstverleners jegens de consument of, indien het een verzekering betreft, de cliënt, zijn sinds 1 jan 2013 in artikel 4:25b Wft neergelegd. Zie Wijzigingswet financiële markten 2013 (Stb. 2012, 678) en Kamerstukken 2011/12, 33 236, nr. 3, p. 13.

Artikel VII (wijziging van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek)

Onderdeel A

Per abuis is de verwijzing naar 'digitale inhoud' in artikel 7:7, tweede lid, BW verwijderd met de Implementatiewet richtlijnen verkoop goederen en digitale inhoud (Stb. 2022, 164). Daardoor is artikel 27 van Richtlijn 2011/83/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2011 betreffende consumentenrechten, tot wijziging van Richtlijn 93/13/EEG van de Raad en van Richtlijn 1999/44/EG van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Richtlijn 85/577/EEG en van Richtlijn 97/7/EG van het Europees Parlement en de Raad nu niet (meer) volledig geïmplementeerd. De voorgestelde bepaling herstelt deze omissie.

Onderdelen B en C

Met deze wijzigingen worden een aantal redactionele omissies hersteld.

Onderdeel D

Dit onderdeel bevat een puur taalkundige wijziging. In het tweede lid, dat is ingevoegd door de Wet implementatie EU-richtlijn transparante en voorspelbare arbeidsvoorwaarden, is abusievelijk de zinsnede 'toepasselijk nationale recht' opgenomen. Dit wordt gewijzigd in 'toepasselijk nationaal recht'.

Artikel VIII (wijziging van Boek 7A van het Burgerlijk Wetboek)

De voorgestelde wijziging strekt ertoe de term 'goed huisvader', met een onmiskenbare, maar onnodige, mannelijke connotatie te vervangen door een meer genderneutraal geformuleerd alternatief, te weten de term 'zorgvuldig en redelijk handelend persoon'. Deze wijziging is in lijn met de eerdere aankondiging bij brief van 22 november 2022 (*Kamerstukken II 2021/22, 30 420, nr. 373*). Inhoudelijk wordt hiermee geen wijziging beoogd.

Artikel IX (wijziging van Boek 8 van het Burgerlijk Wetboek)

Onderdelen A en B

De voorgestelde wijziging van Boek 8 van het Burgerlijk Wetboek vloeit voort uit het bij het wetsvoorstel tot wijziging van een aantal wetten op het terrein van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (Verzamelwet VWS 2022) op 31 januari 2023 aangenomen amendement van de leden Westerveld en Van den Berg (*Kamerstukken II 2022/23, 36 002, nr. 19*). Met dit amendement wordt geen inhoudelijke wijziging beoogd, maar strekt uitsluitend tot taalkundige aanpassing van de terminologie in wetgeving binnen Caribisch Nederland waar werd gesproken van 'krankzinnigen', '(krankzinnigen)gestichten' en 'krankzinnigheid'. Deze woorden hebben in de context van de Nederlandse taal een negatieve betekenis en worden in het Nederlandse deel van het Koninkrijk niet meer als een geneeskundige of juridische term gebruikt, en zijn daarom bij voornoemd amendement aangepast. Aangezien op een enkele plaats in Boek 8 van het Burgerlijk Wetboek ook wordt gesproken van 'krankzinnigheid' en 'gesticht', is het wenselijk deze woorden eveneens te wijzigen.

Onderdeel C

Dit onderdeel wijzigt de verwijzing naar artikel 8:516 BW in een verwijzing naar artikel 8:500, onder m, BW. Deze wijziging is nodig, omdat artikel 8:516 BW is komen te vervallen door de Wet van 28 juni 2012 tot wijziging van Boek 8 van het Burgerlijk Wetboek ter uitvoering van het Verdrag van Athene betreffende het vervoer van passagiers en hun bagage over zee van 1974, zoals gewijzigd bij het Protocol van 2002 (Trb. 2011, 110), en ter uitvoering van Verordening (EG) 392/2009 van het Europees

Parlement en de Raad van 23 april 2009 betreffende de aansprakelijkheid van vervoerders van passagiers bij ongevallen (Pb EU L 131) (Stb. 2012, 349). Hierbij is abusievelijk vergeten de verwijzing naar artikel 8:516 aan te passen. Dit onderdeel zorgt er daarom voor dat wordt verwezen naar artikel 8:500, onder m. Artikel 8:500, onder m, regelt dezelfde materie als het vervallen artikel 8:516 BW. Er is geen inhoudelijke wijziging beoogd.

Artikel X (wijziging van Boek 10 van het Burgerlijk Wetboek)

Onderdeel A

Bij de wetswijziging omtrent de gerechtelijke vaststelling van ouderschap en de erkenning door de duomoeder is per abuis achterwege gelaten de titel van afdeling 2 aan te passen (Stb. 2013, 480). Hiermee wordt deze aanpassing alsnog aangebracht.

Onderdeel B

Met deze wijzigingen wordt verduidelijkt dat overeenkomstig artikel 1:5 lid 3 BW ook kan worden gekozen voor de oorspronkelijke geslachtsnaam dan wel een combinatie daarvan met een van de namen van de ouders.

Artikel XI (wijziging van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek BES)

Onderdeel aA

In het tweede lid van artikel 5 Boek 1 BW BES zijn per abuis de nieuwe keuzemogelijkheden die de Wet introductie gecombineerde geslachtsnaam biedt nog niet verwerkt. Hierin wordt alsnog voorzien. Verder wordt met de nieuw toegevoegde tweede volzin in het derde lid verduidelijkt wat heeft te gelden als er sprake is van adoptie door een persoon alleen waardoor het kind alleen in familierechtelijke betrekking staat tot die adoptant. Eerder werd deze situatie geregeld in het eerste lid, maar daarin ontbrak een mogelijkheid voor het behoud van de oorspronkelijke achternaam in combinatie van de naam van de adoptant. De situatie van eenouderadoptie is te onderscheiden van de situatie in de nieuw toegevoegde derde zin waar het een zogenoemde stiefouderadoptie betreft en het kind in familierechtelijke betrekking tot twee personen staat. Anders dan in artikel 5 lid 3 van Boek 1 BW voorziet artikel 5 Boek 1 BW BES nog niet in een specifieke bepaling in geval van een dergelijke stiefouderadoptie.

Onderdeel A

Artikel 7 van Boek 1 BW BES biedt – anders dan artikel 7 van Boek 1 BW – nog geen grondslag om de gronden voor geslachtsnaamswijziging bij algemene maatregel van bestuur te regelen. Onderhavige wijziging voorziet hier alsnog in (zie vijfde lid). Tevens wordt, net zoals in artikel 7 lid 6 Boek 1 BW, bepaald dat de mededeling van een voornemen tot inwilliging van een verzoek tot geslachtsnaamswijziging of -vaststelling een beschikking is (zesde lid (nieuw)), zodat hiertegen bezwaar en beroep kan worden ingesteld in plaats van tegen het koninklijke besluit. Het uiteindelijke koninklijk besluit is niet meer vatbaar voor bezwaar en beroep. Verder was niet voorzien in een beslistermijn. Ook hierin wordt alsnog voorzien (zevende lid (nieuw)). Hiermee worden de procedure en regeling voor geslachtsnaamswijziging op de BES meer gelijkgetrokken met de procedure en regeling zoals die bestaan binnen Europees Nederland.

Onderdelen B tot en met Z

Met deze wijzigingen worden redactionele omissies hersteld.

Artikel XII (wijziging van de Overgangswet nieuw Burgerlijk Wetboek)

De voorgestelde wijziging van artikel 119a van de Overgangswet nieuw Burgerlijk Wetboek betreft ten eerste het invullen van de datum van inwerkingtreding van de Wet afwikkeling massaschade in collectieve actie (hierna: WAMCA). Tijdens de drukproeffase van het Staatsblad van die wet is abusievelijk de tekst tussen blokhaken niet vervangen door de uiteindelijke aanduiding. De voorgestelde wijziging voorziet hier alsnog in.

Ten tweede wordt in het eerste en tweede lid van artikel 119a geschrapt dat het gaat om de artikelen 3:305a tot en met 3:305d BW 'zoals die golden tot de inwerkingtreding van de Implementatiewet richtlijn representatieve vordering'. Deze zinsnede is onterecht toegevoegd met de inwerkingtreding van de Implementatiewet richtlijn representatieve vorderingen voor consumenten. Het eerste en tweede lid van artikel 119a regelen al dat de voorwaarden uit de artikelen 3:305a tot en met 305d BW

zoals die golden tot 1 januari 2020, de datum van inwerkingtreding van de WAMCA, van toepassing blijven op vóór die datum ingestelde vorderingen.

Ten derde betreft de voorgestelde wijziging van artikel 119a lid 2 een aanvullende aanpassing van het overgangsrecht in verband met de omzetting van EU-Richtlijn 2020/1828 in de Nederlandse rechtsorde. Dit wordt geregeld in een nieuw lid 3 van artikel 119a. De Richtlijn verplicht elke lidstaat onder meer een collectieve schadevergoedingsactie in te voeren en stelt daaraan ook eisen en voorwaarden. Artikel 22 Richtlijn regelt dat de lidstaten de omgezette Richtlijnbevestigingen toepassen op collectieve acties die zijn ingesteld op of na 25 juni 2023. De WAMCA is een horizontale regeling en is dus van toepassing is op alle soorten collectieve acties. Het toepassingsgebied van de Richtlijn is beperkter. Die is alleen van toepassing op collectieve acties die worden ingesteld wegens een inbreuk door een handelaar op een van de Europese regelingen op bijlage I bij de Richtlijn die de rechten van consumenten (kunnen) schaden. Op grond van het huidige artikel 119a lid 2 blijven op collectieve acties voor gebeurtenissen van voor 15 november 2016, de artikelen 3:305a tot en met 3:305d BW van toepassing zoals die golden voor 1 januari 2020. Als het gaat om een collectieve actie die valt binnen het toepassingsgebied van de Richtlijn, is dit niet toegestaan. De Richtlijn is namelijk van toepassing op collectieve acties die zijn ingesteld op of na 25 juni 2023, ongeacht wanneer de gebeurtenissen hebben plaatsgevonden. De toevoeging in artikel 119a lid 2 voorziet erin dat de beperking tot gebeurtenissen van na 15 november 2016 niet geldt voor collectieve acties die binnen het toepassingsgebied van de Richtlijn vallen en die zijn ingesteld op of na 25 juni 2023. Voor gevallen die niet onder de Richtlijn vallen, blijft deze beperking tot gebeurtenissen van na 15 november 2016 wel gelden.

Ten vierde vervalt in het vernummerde lid 4 van artikel 119a de verwijzing naar artikel 3:305e BW. Naar dit artikel is onterecht verwezen, omdat dit artikel niet gaat over het instellen van collectieve acties in Nederland, maar over het aanwijzen van organisaties voor het instellen van collectieve acties in een andere lidstaat van de Europese Unie of een staat die partij is bij de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte.

Om redenen van verduidelijking en consistentie wordt tot slot in het vernummerde lid 4 de datum van inwerkingtreding van de Implementatiewet opgenomen. Bovendien voorkomt het noemen van de datum dat de Implementatiewet zelf moet worden geraadpleegd om vast te stellen wanneer die in werking is getreden.

Artikel XIII (wijziging van de Overleveringswet)

Onderdelen A, B en C

In de praktijk geschiedt internationaal overbrengen van opgeëiste personen en veroordeelden doorgaans door militairen van de Koninklijke marechaussee in de uitvoering van de politietaken en ook soms door ambtenaren van de politie. Daarnaast zijn de buitengewoon opsporingsambtenaren van DV&O belast met de taak van vervoer binnen de Nederlandse grenzen. De vraag is gerezen of de wettelijke bepalingen in de Overleveringswet, de Uitleveringswet en de Wet overdracht tenuitvoerlegging strafvonnis die op deze (internationale) overbrengingen betrekking hebben, voldoende duidelijkheid verschaffen.

In de Overleveringswet, de Uitleveringswet en de Wet overdracht tenuitvoerlegging strafvonnis zijn bepalingen opgenomen over het vervoer van gedetineerden over Nederlands grondgebied, waaronder ook een Nederlands luchtvaartuig moet worden begrepen. Het doel van de wijzigingen in de drie wetten is te regelen dat de feitelijke overbrenging en bewaking van de opgeëiste personen en veroordeelden is opgedragen aan Nederlandse ambtenaren, die bevoegd zijn alle dienstige maatregelen te nemen ter beveiliging van de opgeëiste personen en veroordeelden en ter voorkoming van hun ontvluchting. De benodigde bevoegdheden zijn gebaseerd op artikel 7 van de Politiewet 2012 en de Ambtsinstructie voor de politie, de Koninklijke marechaussee en andere opsporingsdiensten. Dit betekent in de praktijk dat militairen van de Koninklijke marechaussee in de uitvoering van de politietaken en ambtenaren van de politie of buitengewoon opsporingsambtenaren van DV&O, voor zover zij beschikken over opsporingsbevoegdheid, belast zijn met het vervoer van opgeëiste personen en veroordeelden, ook wanneer het betreft vervoer door de lucht. Dit geldt voor alle grondslagen voor vervoer zoals in de onderscheiden wetten gegeven. In de systematiek van de Uitleveringswet omvat het begrip Nederland mede het Caraïbische deel van Nederland, te weten Bonaire, Sint Eustatius en Saba, en wordt diens gevolg van het onder Nederlandse ambtenaren ook begrepen de ambtenaren zoals bedoeld in artikel 184 Wetboek van Strafvordering BES.

Bij deze wijzigingen is aansluiting gezocht bij de formulering van artikel 2.31, derde lid, van de Wet wederzijdse erkenning en tenuitvoerlegging vrijheidsbenemende en voorwaardelijke sancties.

Artikel XIV (wijziging van de Politiewet 2012)

Onderdeel A

Dit betreft een actualisering van de aanduiding van de verantwoordelijke minister.

Onderdeel B

Deze wijziging betreft een actualisering van de naam van de Inspectie Justitie en Veiligheid.

Artikel XIVA (wijziging van de Spoedreparatiewet herziening tenuitvoerlegging strafrechtelijke beslissingen)

Inleiding

De artikelen XIVA en XXIIIa hebben betrekking op de definitie van een 'jaar' in het Wetboek van Strafrecht (Sr) en in het Wetboek van Strafvordering (Sv). Zij regelen dat de (niet in werking getreden) definitie van de term 'jaar' vervalt, omdat inmiddels is gebleken dat de uitvoeringsconsequenties van invoering van deze definitie niet in verhouding staan tot de verduidelijking die werd beoogd met de introductie ervan. Op beide aspecten wordt hieronder nader ingegaan.

Beoogde verduidelijking van de term 'jaar'

Met de Wet herziening tenuitvoerlegging strafrechtelijke beslissingen wordt de term 'jaar' gedefinieerd in artikel 136, eerste lid, Sv (Stb. 2017, 82; artikel I, onderdeel I). De Spoedreparatiewet herziening tenuitvoerlegging strafrechtelijke beslissingen regelt dat dezelfde definitie wordt toegevoegd aan artikel 88 Sr (Stb. 2020, 225; artikel X). De definitie houdt in dat onder een 'jaar' wordt verstaan een periode van twaalf maanden. Omdat beide wetboeken zich momenteel niet uitlaten over wat wordt verstaan onder een jaar, wordt in de praktijk uitgegaan van een kalenderjaar van 365 dagen. Een 'maand' is echter wel gedefinieerd, als een periode van dertig dagen. Twaalf maanden staan wettelijk dus gelijk aan 360 dagen. In de praktijk bestaat daardoor een verschil van vijf dagen naar gelang een eenheid wordt uitgedrukt in twaalf maanden (360 dagen) of een jaar (365 dagen). Dit verschil komt onder andere tot uitdrukking in de feitelijke detentieduur van gevangenisstraffen. Met de definitie van een 'jaar' werd beoogd eenduidig vast te leggen wat binnen het strafrecht moet worden verstaan onder een jaar, mede vanuit de gedachte dat daarmee het rekenen in de praktijk makkelijker zou worden (Kamerstukken II 2014/15, 34 086, nr. 3, p. 61).

Uitvoeringsconsequenties en niet-inwerkingtreding

In aanloop naar de inwerkingtreding van de Wet herziening tenuitvoerlegging strafrechtelijke beslissingen op 1 januari 2020 werd duidelijk dat het implementeren van de definitie van een 'jaar' grote impact zou hebben op de ketenpartners in de strafrechtketen. Om die reden is destijds besloten de definitie (vooralsnog) niet in werking te laten treden. Inmiddels is duidelijk geworden dat de impact dusdanig groot is, dat deze niet in verhouding staat tot de beoogde verduidelijking.

De definitie heeft tot gevolg dat de ketenpartners aanpassingen zouden moeten doorvoeren in vrijwel alle systemen die momenteel worden gebruikt. In alle systemen wordt namelijk gerekend met kalenderjaren. Dit geldt niet alleen voor het berekenen van het aantal dagen dat iemand een bepaalde straf of maatregel moet ondergaan, maar bijvoorbeeld ook voor het berekenen van proeftijden en periodes van toezicht (bij voorwaarden) en voor het berekenen van het moment waarop tijdgebonden vorderingen moeten worden ingediend, zoals de vordering tot verlenging van een terbeschikkingstelling. De definitie heeft ook gevolgen voor het innen van geldelijke straffen en maatregelen, bijvoorbeeld bij het doorvoeren van veranderingen in de tenuitvoerleggingstermijn in geval van een betalingsregeling of een tussentijdse detentie.

Het doorvoeren van aanpassingen in de vele systemen zou een grote claim leggen op de ICT-capaciteit, terwijl deze capaciteit schaars is. Het zou bovendien niet in alle gevallen een eenvoudige aanpassing zijn. De ondersteuning van de informatievoorziening is namelijk per proces of 'product' verschillend. Op ketenpartners, waaronder het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB), heeft dit grote impact. Door de persoonsgerichte wijze van tenuitvoerleggen bestaat bovendien een grote samenhang tussen de verschillende processen en de daarop gebaseerde architectuurinrichting, waardoor er in het bijzonder veel impact zou zijn op de informatievoorziening bij het CJIB als operationeel ketenregisseur in de fase van de tenuitvoerlegging. Met elke ketenpartner heeft het CJIB (meerdere) koppelvlakken en ketencommunicatievoorzieningen. Voor al deze voorzieningen zou moeten worden voorzien in wijzigingen. Impact is ook voorzien in de interne ondersteunende applicaties die nodig zijn voor het uitvoeren van taken op basis van juiste opdrachten en binnen de geldende termijn. De andere

ketenpartners zouden vergelijkbare aanpassingen moeten doorvoeren.

Totdat sprake zou zijn van een volledig geautomatiseerde ondersteuning van de eenheid 'jaar' in alle systemen en ketencommunicatievoorzieningen, zou sprake zijn van een handmatige ondersteuning en herberekening binnen de applicaties. Handmatige berekeningen zijn complex en foutgevoelig, en zorgen voor een forse toename van de personele werklastgevolgen.

De conclusie is dan ook dat de verduidelijking die werd beoogd met de definitie van een 'jaar' niet opweegt tegen de inspanningen die nodig zouden zijn om deze definitie te implementeren. Om die reden wordt voorgesteld de niet in werking getreden definitiebepalingen te schrappen en deze vervolgens ook niet terug te laten keren in het nieuwe Wetboek van Strafvordering. Voor de praktijk levert dit geen problemen op, aangezien al sinds jaar en dag wordt gerekend met kalenderjaren. Voor zover de rechter rekening wenst te houden met het genoemde verschil in de feitelijke strafduur, kan hij dit doen door bij de straftoemeting te kiezen voor een strafoplegging in twaalf maanden dan wel een jaar (of een veelvoud daarvan).

Artikel XV (wijziging van de Telecommunicatiewet)

Onderdelen A tot en met E

Soms onttrekt een persoon zich onverhoopt aan de uitvoering van verplichte geestelijke gezondheidszorg. Indien vervolgens het ernstig vermoeden bestaat dat die persoon in levensgevaar verkeert of een misdrijf als bedoeld in artikel 67, eerste lid, van het Wetboek van Strafvordering zal plegen met aanzienlijk risico op ernstig nadeel voor hemzelf of voor een ander, kan onder het gezag van de officier van justitie de verblijfplaats van die persoon worden vastgesteld. Artikel 13:3a van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg geeft de officier van justitie daartoe de benodigde bevoegdheden. Bij het gebruik van die bevoegdheden behoeft de officier van justitie telkens de machtiging van de rechter-commissaris. Vier van die bevoegdheden worden uitgeoefend in verhouding tot een aanbieder van een communicatiedienst.

Bij de totstandkoming van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg is abusievelijk niet voorzien in de aanpassing van de Telecommunicatiewet aan artikel 13:3a van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg. Dit wetsvoorstel beoogt deze omissie te herstellen. Daartoe worden in de Telecommunicatiewet verplichtingen – in de vorm van steunbepalingen – opgenomen die een aanbieder een grondslag bieden voor het verwerken van persoonsgegevens ter uitvoering van een vordering van de officier van justitie op grond van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg.

De navolgende tabel geeft per onderdeel van het wetsvoorstel een overzicht van het onderwerp van de bevoegdheid in de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg, het bijbehorende artikel in de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg, en het beoogde artikel van de voorgestelde steunbepaling in de Telecommunicatiewet. De voorgestelde wijziging van artikel 11.13, eerste lid, betreft geen bevoegdheid maar een algemene bepaling over de belangen die ertoe kunnen leiden dat aanbieders van een communicatiedienst bepaalde wetsartikelen buiten toepassing kunnen laten. De bevoegdheden betreffen langer bestaande bevoegdheden, die voor de totstandkoming van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg uit hoofde van het Wetboek van Strafvordering reeds werden uitgeoefend in verhouding tot een aanbieder van een communicatiedienst. De voorgestelde wijziging van artikel 13.5, eerste lid, betreft het verhelpen van een redactionele inconsistentie met betrekking tot het bepaalde in artikel 13.2.

onderdeel	onderwerp	bevoegdheid in de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg	voorgestelde steunbepaling in de Telecommunicatiewet
A	plaatsbepaling	13:3a, eerste lid, onderdeel e	3.22, derde lid, onderdeel d
B	algemeen	niet van toepassing	11.13, eerste lid
C	opnemen communicatie	13:3a, eerste lid, onderdeel b	13.2, eerste en tweede lid
D	vordering verstrekking verkeers- en locatiegegevens	13:3a, eerste lid, onderdeel c	13.4, eerste lid
	vordering verstrekking identificerende gegevens	13:3a, eerste lid, onderdeel d	13.4, tweede lid

Dit wetsvoorstel voorziet voor een aanbieder van een communicatiedienst in een grondslag voor het verwerken van persoonsgegevens ter uitvoering van een vordering van de officier van justitie ingevolge artikel 13:3a van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg. Met betrekking tot het

hoger recht is in het bijzonder van belang Richtlijn 2002/58.⁹ De richtlijn geeft onder meer regels ter bescherming van de vertrouwelijkheid van bepaalde persoonsgegevens in de sector elektronische communicatie.¹⁰ Artikel 15, eerste lid, van de richtlijn geeft lidstaten de ruimte om bij nationale wetgeving een uitzondering te maken op die vertrouwelijkheid. Een uitzondering kan worden gemaakt indien dat in een democratische samenleving noodzakelijk, redelijk en proportioneel is *'ter waarborging van de nationale, d.w.z. de staatsveiligheid, de landsverdediging, de openbare veiligheid, of het voorkomen, onderzoeken, opsporen en vervolgen van strafbare feiten of van onbevoegd gebruik van het elektronische-communicatiesysteem als bedoeld in artikel 13, lid 1, van Richtlijn 95/46/EG'*.

De doelen met het oog waarop bij nationale wetgeving een uitzondering kan worden gemaakt op de vertrouwelijkheid zijn limitatief geregeld in artikel 15, eerste lid, van Richtlijn 2002/58. De verwijzing naar artikel 13, eerste lid, van Richtlijn 95/46 is in de jurisprudentie van het Hof van Justitie zo uitgelegd dat een uitzondering ook is toegestaan indien *'dit noodzakelijk is voor de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen'*, zoals beschreven in de desbetreffende bepaling.¹¹ De bepaling biedt daarmee ook ruimte voor een uitzondering met het oog op de bescherming van het leven van een persoon die zich aan de uitvoering van verplichte zorg heeft onttrokken.

Richtlijn 95/46 is ingetrokken bij de inwerkingtreding van de Algemene verordening gegevensbescherming.¹² Bijgevolg is artikel 13, eerste lid, van Richtlijn 95/46 opgevolgd door artikel 23, eerste lid, van de Algemene verordening gegevensbescherming. Artikel 23, eerste lid, van de Algemene verordening gegevensbescherming staat eveneens een uitzondering toe, voor zover in dit verband relevant, met het oog op *'de bescherming van de betrokkene of van de rechten en vrijheden van anderen'*.¹³ Deze uitleg van artikel 15, eerste lid, van Richtlijn 2002/58 vindt expliciet steun in een eerder door de Autoriteit persoonsgegevens gegeven wetgevingsadvies.¹⁴

Uit het vorenstaande leidt de regering af dat Richtlijn 2002/58 voldoende ruimte geeft om bij nationale wetgeving een uitzondering te maken op de vertrouwelijkheid met het oog op de bescherming van het leven van een persoon die zich aan de uitvoering van verplichte zorg heeft onttrokken.

Aan dit onderdeel zijn geen uitvoerings- of financiële gevolgen verbonden. In de praktijk wordt reeds uitvoering gegeven aan artikel 13:3a van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg. Overigens bracht de introductie van dat artikel ook geen uitvoerings- of financiële gevolgen met zich mee. Voor de inwerkingtreding van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg werd de verblijfplaats van een persoon die zich had onttrokken aan verplichte zorg zo mogelijk achterhaald met de toepassing van opsporingsbevoegdheden uit het Wetboek van Strafvordering. Na de introductie van artikel 13:3a van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg behoefde daarvan geen gebruik meer te worden gemaakt. Daarmee veranderde de wettelijke grondslag voor vaststellen van de verblijfplaats van een persoon die zich aan de uitvoering van verplichte zorg heeft onttrokken. Daarentegen veranderde het werkproces van betrokkenen niet.

Artikel XVa (wijziging van de Tijdelijke wet transparantie turboliquidatie)

Met deze bepaling wordt een abusievelijk verkeerd geformuleerde wetgevingsopdracht in artikel V, vierde lid, van de Tijdelijke wet transparantie turboliquidatie gecorrigeerd. Hierdoor wordt na afloop van de duur van de Tijdelijke wet de Faillissementswet weer op correcte wijze terug gewijzigd.

Artikel XVI (wijziging van de Uitleveringswet)

Onderdeel A

Er wordt een nieuw hoofdstuk in de Uitleveringswet (UW) ingevoegd dat ziet op de voorlopige terbeschikkingstelling – vooruitlopend op de feitelijke uitlevering – van een in het buitenland gedetineerde persoon aan Nederland ten behoeve van diens berechting in Nederland. Verschillende uitleveringsverdragen bieden hiervoor een grondslag. Voorbeelden zijn artikel 18 van het op 27 juni 1962 in Brussel tot stand gekomen Verdrag aangaande de uitlevering en de rechtshulp in strafzaken

⁹ Richtlijn 2002/58/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 juli 2002 betreffende de verwerking van persoonsgegevens en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in de sector elektronische communicatie (PbEU 2002, L 201).

¹⁰ Artikelen 5, 6 en 9 van Richtlijn 2002/58.

¹¹ Richtlijn 95/46/EG van het Europees Parlement en de Raad van 24 oktober 1995 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens (PbEU 1995, L 281); HvJEU 29 januari 2008, C-275/06, ECLI:EU:C:2008:54 (Promusicae), punt 53.

¹² Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (PbEU 2016, L 119).

¹³ Artikel 23, eerste lid, onderdeel i, van de Algemene verordening gegevensbescherming.

¹⁴ Wetgevingsadvies van 19 mei 2020, z2020-08541, pagina 3–4.

tussen België, Luxemburg en Nederland (het Benelux UR-verdrag; *Trb.* 1962, 97) en artikel 13 van het op 24 juni 1980 in Den Haag tot stand gekomen Uitleveringsverdrag tussen Nederland en de Verenigde Staten (het Uitleveringsverdrag NL-VS; *Trb.* 1980, 111). Om de in het buitenland gedetineerde persoon tijdens zijn verblijf in Nederland van zijn vrijheid beroofd te kunnen houden, is het noodzakelijk dat de nationale wetgeving in een detentietitel voorziet. Daartoe is artikel 50a UW per 1 januari 2023 aangevuld (Wet van 22 augustus 2022, *Stb.* 2022, 345). De *voorlopige* terbeschikkingstelling ten behoeve van de berechting moet echter worden onderscheiden van de *tijdelijke* terbeschikkingstelling ten behoeve van de uitvoering van onderzoekshandelingen, waarop artikel 50a UW van oudsher ziet. Voorlopige terbeschikkingstelling van een verdachte ten behoeve van diens berechting is namelijk alleen mogelijk indien de uitlevering van de verdachte is verzocht en ingewilligd, zo blijkt uit de verschillende verdragen waarin deze modaliteit voorkomt, terwijl de tijdelijke terbeschikkingstelling ten behoeve van het verrichten van onderzoekshandelingen ook buiten het kader van de uitlevering kan geschieden (zie hierover nader de toelichting op artikel XVI, onderdelen C en D). Aanleiding voor een voorlopige terbeschikkingstelling ten behoeve van de berechting is dat het uitleveringsverzoek weliswaar is ingewilligd, maar de feitelijke uitlevering op dat moment niet mogelijk of wenselijk is, bijvoorbeeld omdat iemand eerst nog een straf moet uitzitten in de aangezochte staat. Er kan dan wel een belang zijn voor de verzoekende staat (in dit geval Nederland) om de berechting geen vertraging op te laten lopen, bijvoorbeeld omdat de redelijke termijn anders wordt geschonden. De voorlopige terbeschikkingstelling biedt hiervoor een oplossing. Zie hierover ook: Kamerstukken II 2021/22, 36 003, nr. 8, p. 6–7. Omdat het gaat om de voorlopige overbrenging van een persoon vooruitlopend op de feitelijke uitlevering, wordt de voorlopige terbeschikkingstelling ook wel ‘tijdelijke uitlevering’ genoemd. Zie Kamerstukken II 1979/80, 15 965, nrs. 1–3, p. 6.

Omdat de voorlopige en de tijdelijke terbeschikkingstelling twee verschillende modaliteiten zijn, wordt voorgesteld de voorlopige terbeschikkingstelling in een afzonderlijke bepaling op te nemen, in een nieuw in te voegen hoofdstuk. In hoofdstuk IV over andere vormen van rechtshulp (dan uitlevering) hoort de bepaling immers minder goed thuis, omdat het gaat om een modaliteit die juist wel verbonden is met de uitlevering. Ook voor de spiegelbeeldige situatie – de situatie waarin Nederland de aangezochte staat is – geldt dat de voorlopige en de tijdelijke terbeschikkingstelling in twee verschillende bepalingen zijn ondergebracht, waarbij de bepaling over de voorlopige terbeschikkingstelling (artikel 39, derde lid, UW) is ondergebracht in een hoofdstuk dat betrekking heeft op de uitlevering (hoofdstuk III), terwijl de bepaling over de tijdelijke terbeschikkingstelling ten behoeve van het verrichten van onderzoekshandelingen (artikel 51 UW) is ondergebracht in hoofdstuk IV over andere vormen van rechtshulp.

Onderdelen C en D

De artikelen 50a en 51 UW hebben betrekking op de tijdelijke terbeschikkingstelling – die moet worden onderscheiden van de *voorlopige* terbeschikkingstelling (zie daarover de toelichting op artikel XVI, onderdeel A). Met de artikelen 50a en 51 UW wordt uitvoering gegeven aan verschillende verdragsbepalingen, waaronder artikel 11 van het op 20 april in Straatsburg tot stand gekomen Europees verdrag aangaande de wederzijdse rechtshulp in strafzaken (het Europees Rechtshulpverdrag of ERV; *Trb.* 1965, 10), artikel 13 van het Tweede Protocol bij dat verdrag (het ERV-2P; *Trb.* 2008, 157), artikel 9 van de Overeenkomst door de Raad vastgesteld overeenkomstig artikel 34 van het Verdrag betreffende de Europese Unie, betreffende de wederzijdse rechtshulp in strafzaken tussen de lidstaten van de Europese Unie (de EU-rechtshulpovereenkomst; *PbEG* 2000, C 197) en de artikelen 7 en 8 van het op 12 juni 1981 in Den Haag tot stand gekomen Verdrag tussen Nederland en de Verenigde Staten aangaande wederzijdse rechtshulp in strafzaken (het Rechtshulpverdrag NL-VS; *Trb.* 1983, 188). Deze verdragsbepalingen hebben betrekking op de situatie waarin een staat bepaalde onderzoekshandelingen in het kader van een strafrechtelijk onderzoek wil verrichten, waarvoor de aanwezigheid van een – in het buitenland gedetineerde – persoon is vereist. Hoewel de bepalingen in dat opzicht verband houden met zogenoemde ‘kleine rechtshulp’ (zie het Wetboek van Strafvordering, Vijfde Boek, Titel I) zijn zij in de Uitleveringswet opgenomen omdat zij ertoe leiden dat een persoon naar een andere staat wordt overgebracht. De tijdelijke terbeschikkingstelling om bepaalde onderzoekshandelingen te verrichten kan – anders dan de voorlopige terbeschikkingstelling ten behoeve van de berechting (zie de toelichting op artikel XVI, onderdeel A) – ook plaatsvinden zonder dat de uitlevering van de betreffende persoon is verzocht. Dit blijkt ook uit de omstandigheid dat bepalingen inzake tijdelijke terbeschikkingstelling in rechtshulpverdragen zijn opgenomen die niet (altijd) eveneens betrekking hebben op uitlevering. Het kan bovendien blijken de toepasselijke verdragen ook gaan om een gedetineerde persoon die naar Nederlands recht geen verdachte is – waardoor uitlevering niet aan de orde zal zijn –, maar die bijvoorbeeld een relevante getuige is. Artikel 50a UW voorziet in een titel om een buitenlandse gedetineerde tijdens zijn verblijf in Nederland in verzekering te stellen. Artikel 51 UW voorziet in een regeling om een in Nederland gedetineerde persoon tijdelijk over te brengen naar een andere staat indien een verdrag daar een grondslag voor biedt.

In lijn met het bij artikel XVI, onderdeel A al genoemde Benelux UR-verdrag en het Rechtshulpverdrag

NL-VS is indertijd in de artikelen 50a en 51 UW opgenomen dat de tijdelijke overbrenging kan geschieden 'voor het afleggen van een verklaring als getuige of voor een confrontatie'. Er zijn echter ook andere onderzoekshandelingen waarvoor de aanwezigheid van een persoon vereist kan zijn. Gedacht kan worden aan het laten deelnemen van een persoon aan een reconstructie, een schouw, of onderzoek in of aan het lichaam dat in het buitenland niet uitgevoerd kan worden. Op grond van verschillende verdragen, waaronder het ERV en de EU-rechtshulpovereenkomst, bestaat ruimte voor de tijdelijke overbrenging in dergelijke gevallen. Zo voorziet artikel 11 ERV in de mogelijkheid om een gedetineerde tijdelijk over te brengen 'ten behoeve van de bewijsvoering', en de artikelen 13 ERV-2P en 9 van de EU-rechtshulpovereenkomst vanwege 'een onderzoek waarvoor de aanwezigheid van een (...) gedetineerde persoon is vereist'. Daarom wordt voorgesteld om – in lijn met deze verdragsbepalingen – de beperking tot overbrenging ten behoeve van het afleggen van een getuigenverklaring of voor een confrontatie in de artikelen 50a en 51 UW te laten vervallen. In plaats daarvan wordt opgenomen dat het gaat om tijdelijke overbrenging 'ter uitvoering van een onderzoekshandeling'.

Daarnaast wordt voorgesteld in artikel 50a UW 'hier te lande' te vervangen door 'op het Nederlands grondgebied'. Deze terminologie sluit beter aan bij artikel 1 UW. Blijkens die bepaling wordt onder 'Nederlands grondgebied' mede verstaan het grondgebied van de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba.

Ook wordt aan de tweede zin van artikel 50a UW een verwijzing naar het nieuwe artikel 55 UW (zie artikel XVI, onderdeel E) toegevoegd, zodat – in overeenstemming met het gewijzigde artikel 58 van de Overleveringswet (zie artikel XIII, onderdeel B) – ook bij de tijdelijke terbeschikkingstelling aan Nederland op grond van de Uitleveringswet is voorzien in een bepaling over het vervoer van de betrokkene.

Verder wordt voorgesteld aan het derde lid van artikel 51 een zin toe te voegen, waarmee artikel 5.1.5 van het Wetboek van Strafvordering van toepassing wordt verklaard. Zoals hiervoor aan de orde kwam, is de tijdelijke overbrenging verbonden met kleine rechtshulp. Om die reden zal een verzoek van een andere staat tot tijdelijke terbeschikkingstelling van een Nederlandse gedetineerde ook getoetst moeten worden aan de voor kleine rechtshulp geldende weigeringsgronden.

Onderdelen B en E

Voor toelichting op deze onderdelen wordt verwezen naar de toelichting bij de wijzigingen in Artikel XIII.

Artikel XVII (wijziging van de Uitvoeringswet rechtsmechanismen straftribunalen)

Met onderhavige redactionele verbeteringen wordt voorgesteld de tekst van artikel 9 van de Uitvoeringswet restmechanismen straftribunalen in overeenstemming te brengen met het gegeven dat er één of meer landelijke eenheden kunnen zijn, zoals bepaald in artikel 42, eerste lid, eerste volzin, van de Politiewet 2012.

Artikel XVIII (wijziging van de Vreemdelingenwet 2000)

Onderdeel A

Dit onderdeel bevat technische en tekstuele wijzigingen om de begripsomschrijvingen en de verwijzingen in overeenstemming te brengen met de Aanwijzingen voor de regelgeving.

Onderdeel B, G, J en O1

Artikel 2a wordt gewijzigd om de redactie van het artikel in overeenstemming te brengen met de Aanwijzingen voor de regelgeving en om te verduidelijken dat alle referenten die genoemd worden in het eerste lid een schriftelijke verklaring dienen over te leggen, tenzij deze referenten door de Minister worden aangewezen. In de artikelen 16, 18, 55a en 108 worden de verwijzingen naar artikel 2a aangepast.

Onderdelen C en H

Per abuis is aan het slot van onderdeel b in artikel 2t, vierde lid en artikel 24a, vierde lid, een komma geplaatst in plaats van een puntkomma. Dat wordt hiermee hersteld.

Onderdeel D

Artikel 9a ziet op lidstaten ten aanzien waarvan Nederland de toepassing van de artikelen 1 tot en met

6 van Verordening (EU) nr. 492/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2011 betreffende het vrije verkeer van werknemers binnen de Unie (PbEU 2011, L 141/1) heeft opgeschort. Dit betrof destijds Estland, Hongarije, Letland, Litouwen, Polen, Slovenië, Slowakije en Tsjechië, Bulgarije en Roemenië. Nu deze opschorting sinds 1 januari 2014 niet meer aan de orde is, kan artikel 9a vervallen.

Onderdeel E

Artikel 12 behelst de voorwaarden waaronder vreemdelingen wordt toegestaan in de vrije termijn in Nederland te verblijven. De vrije termijn is op ten hoogste 180 dagen bepaald in artikel 12, tweede lid, Vw 2000. In artikel 3.3 Vreemdelingenbesluit 2000 (hierna: Vb 2000) is de duur van de vrije termijn voor verschillende categorieën vreemdelingen bepaald.

De Adviesraad Migratie heeft de regering erop gewezen¹⁵ dat de in artikel 3.3, vijfde lid, Vb 2000 opgenomen vrije termijn van 360 dagen – welke termijn de implementatie betreft van artikel 31 van richtlijn (EU) 2016/801¹⁶ betreffende de voorwaarden voor toegang en verblijf van derdelanders met het oog op onderzoek, studie, stages, vrijwilligerswerk, scholierenuitwisseling, educatieve projecten of au-pairactiviteiten – niet verenigbaar is met de maximale vrije termijn van 180 dagen uit artikel 12, tweede lid, Vw 2000.

Anders dan de Adviesraad Migratie aangeeft, is de vrije termijn van 360 dagen niet in strijd met de termijn van 180 dagen genoemd in artikel 12, tweede lid, Vw 2000. Een dergelijke periode wijkt af van artikel 12, tweede lid, Vw 2000, maar dit is toegelaten op grond van artikel 112 Vw 2000 en vereist door de richtlijn (zie ook Stb. 2018, 107, p. 13). Desalniettemin is besloten om artikel 12, tweede lid, te wijzigen om daarmee buiten iedere twijfel te stellen dat de termijn van artikel 3.3, vijfde lid, Vb 2000 is toegelaten. Derhalve wordt de maximale duur van verblijf in de vrije termijn verhoogd van ten hoogste 180 dagen naar ten hoogste 360 dagen.

Onderdeel F

In artikel 15 wordt een onjuiste verwijzing gecorrigeerd.

Onderdeel I

Artikel 36 wordt opnieuw vastgesteld om de redactie van het artikel in overeenstemming te brengen met de Aanwijzingen voor de regelgeving.

Onderdeel K

Op 5 december 2022 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: de Afdeling) geconcludeerd dat artikel 30, derde lid, van de Verblijfsrichtlijn niet correct is omgezet in het nationale recht.¹⁷ De vertrektermijn van vier weken, zoals opgenomen in artikel 62, eerste lid, is immers in het algemeen korter dan de termijn van een maand na kennisgeving als bedoeld in artikel 30, derde lid, van de Verblijfsrichtlijn. Dit mag, blijkens de richtlijn, alleen in naar behoren aangetoonde dringende gevallen.

Hierbij is van belang dat uit artikel 3 Verordening (EEG, Euratom) nr. 1182/71¹⁸ volgt dat een in maanden omschreven termijn ingaat bij de aanvang van het eerste uur van de eerste dag van de termijn en afloopt bij het einde van het laatste uur van de dag die de laatste maand dezelfde cijferaanwijding heeft als de dag waarop de termijn ingaat (bijvoorbeeld van 2 januari tot en met 2 februari). Dit geldt ook voor de vertrektermijn van een maand als bedoeld in artikel 30, derde lid, van de Verblijfsrichtlijn.

Daarom moet, blijkens de uitspraak, artikel 62, eerste lid, buiten toepassing worden gelaten, voor zover daarin voor gemeenschapsonderdanen een vertrektermijn van vier weken is bepaald en geen sprake is van naar behoren aangetoonde dringende gevallen die aanleiding geven tot het verkorten of onthouden van een vertrektermijn.

¹⁵ Adviesraad Migratie, Adviesrapport 'De (onvolledige) implementatie van Europese richtlijnen' van maart 2023, adviesraadmigratie.nl (zoek op *onvolledige implementatie*).

¹⁶ Richtlijn (EU) 2016/801 van het Europees Parlement en de Raad van 11 mei 2016 betreffende de voorwaarden voor toegang en verblijf van derdelanders met het oog op onderzoek, studie, stages, vrijwilligerswerk, scholierenuitwisseling, educatieve projecten of au-pairactiviteiten (PbEU 2011, L 343).

¹⁷ ECLI:NL:RVS:2022:3556.

¹⁸ Verordening (EEG, Euratom) nr. 1182/71 van de Raad van 3 juni 1971 houdende vaststelling van de regels die van toepassing zijn op termijnen, data en aanvangs- en vervaltijden (PbEG 1971, L 124).

Om dit te herstellen is besloten om de vertrektermijn voor gemeenschapsonderdanen en de mogelijkheid om deze termijn te verkorten onder te brengen in een nieuw derde lid. Nu het ook op grond van de Verblijfsrichtlijn mogelijk is om een langere vertrektermijn te gunnen, is het vierde lid (nieuw) ook van toepassing op de vertrektermijn voor gemeenschapsonderdanen.

In het huidige beleid is sprake van 'in naar behoren aangetoonde dringende gevallen' als het persoonlijk gedrag van de gemeenschapsonderdaan een actuele, werkelijke en voldoende ernstige bedreiging voor een fundamenteel belang van de samenleving vormt als bedoeld in artikel 8.22 van het Vb 2000 of als er sprake is van rechtsmisbruik of fraude, als bedoeld in artikel 8.25 van het Vb 2000.¹⁹

Onderdeel L

Dit betreft een redactionele verbetering.

Onderdelen M en N

Dit betreft een tekstuele aanpassing als gevolg van de wijziging van artikel 62.

Onderdelen O2 en O3

Dit betreft twee redactionele verbeteringen.

Artikel XIX (wijziging van de Wet aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen)

Met dit artikel worden twee verbeteringen doorgevoerd in de Wet aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen, zoals die komt te luiden na invoering van de Implementatiewet zesde richtlijn motorrijtuigenverzekering.

Onderdeel A

In artikel 1 WAM staat in de begripsbepaling 'deelneming met het motorrijtuig aan het verkeer' op een plek per abuis niet 'motorrijtuig', maar 'motorijtuig'. Er mist dus een 'r'. Onderdeel A herstelt dit.

Onderdeel B

Artikel 26b, derde lid, WAM bevat een verwijzing naar het eerste of tweede lid. Bedoeld is om hier te verwijzen naar het eerste of tweede lid van artikel 26a WAM. Met onderdeel B gebeurt dit alsnog.

Artikel XX (wijziging van de Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften)

Dit onderdeel bevat een technische verduidelijking over de wijze waarop een aanmaning als bedoeld in artikel 24 van de Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften (Wahv) dient te worden verzonden.

Artikel 23 van de Wahv bepaalt dat een administratieve sanctie op grond van die wet uiterlijk binnen twee weken na het onherroepelijk worden van die sanctie dient te worden voldaan. In bepaalde gevallen kan uitstel van betaling of betaling in termijnen worden toegestaan (artikel 23, tweede lid, Wahv). Indien betrokkene niet tijdig betaalt, kan door het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB) namens de minister voor Rechtsbescherming aan betrokkene een aanmaning worden toegezonden, waarna een termijn van vier weken begint te lopen waarbinnen de sanctie inclusief wettelijke verhoging dient te worden voldaan (artikel 24, eerste lid, Wahv).

Het huidige artikel 24, eerste lid, van de Wahv bepaalt in dit verband dat toezending van de aanmaning plaatsvindt per post of op een bij algemene maatregel van bestuur te bepalen wijze. Een dergelijke algemene maatregel van bestuur is tot op heden nooit vastgesteld. In de praktijk is de vraag gerezen in hoeverre dit eraan in de weg staat dat een aanmaning digitaal kan worden verstuurd, gelet op de algemene regeling van afdeling 2.3 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb), meer specifiek

¹⁹ Paragraaf B10/2.3 Vreemdelingencirculaire onder het kopje *Rechtsgevolgen*. Zie ook paragraaf 3.5 van de Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad betreffende richtsnoeren voor een betere omzetting en toepassing van richtlijn 2004/38/EG betreffende het recht van vrij verkeer en verblijf op het grondgebied van de lidstaten voor de burgers van de Unie en hun familieleden (COM/2009/0313 def) en de uitspraak van de Afdeling van 15 juli 2005 in zaak nr. 200505057/1, *JV* 2005/348.

artikel 2:14, eerste lid, van die wet. Dat artikel biedt immers de generieke mogelijkheid voor bestuursorganen om – in aanvulling op de mogelijkheid van fysieke verzending – berichten digitaal te verzenden voor zover de geadresseerde met die digitale verzendwijze heeft ingestemd.

Benadrukt wordt dat met de huidige tekst van artikel 24 Wahv geen afwijking van het laatstgenoemde artikel uit de Awb is beoogd en dat dus ook aanmaningen voor het voldoen van Wahv-sancties digitaal kunnen worden verstuurd indien de geadresseerde daarmee heeft ingestemd. In dit verband wordt opgemerkt dat artikel 2:14 Awb niet is opgenomen in artikel 2a van de Wahv, dat een aantal bepalingen uit de Awb buiten toepassing verklaart op de oplegging en inning van een Wahv-sanctie. Daarnaast kan ook uit de wetsgeschiedenis niet worden afgeleid dat met de tekst van artikel 24, eerste lid, van de Wahv (alsook latere wijzigingen daarvan) een afwijking van de Awb zou zijn beoogd. Teneinde de mogelijke verwarring op dit punt weg te nemen, wordt met dit onderdeel voorgesteld de zinsnede ‘over de gewone post of op een bij algemene regel van bestuur te bepalen wijze’ te schrappen.

Voor de volledigheid wordt opgemerkt dat met deze wijziging digitale verzending niet in alle gevallen mogelijk wordt, maar slechts voor zover is voldaan aan de voorwaarden die artikel 2:14, eerste lid, Awb daaraan stelt. Dit betekent dat digitale verzending alleen mogelijk is indien de geadresseerde kenbaar heeft gemaakt dat hij langs elektronische weg voldoende bereikbaar is.

Artikel XXa (wijziging van de Wet Centraal Orgaan opvang asielzoekers)

Onderdelen A en B

Met deze wijzigingen worden een aantal verwijzingen geactualiseerd.

Artikel XXI (wijziging van de Wet DNA-onderzoek bij veroordeelden)

In artikel 1 van de Wet DNA-onderzoek bij veroordeelden zijn twee correcties doorgevoerd. Allereerst is in de definitie van ‘veroordeelde’ in het eerste lid, onderdeel c, geschrapd dat daaronder mede wordt begrepen degene ten aanzien van wie een zorgmachtiging of rechterlijke machtiging is afgegeven op grond van artikel 2.3 van de Wet forensische zorg. Een dergelijke machtiging kan namelijk ook worden afgegeven zonder dat sprake is van een veroordeling tot een van de genoemde straffen of maatregelen, bijvoorbeeld in geval van ontslag van alle rechtsvervolgving. Daardoor is de aanduiding ‘veroordeelde’ niet in alle gevallen terecht. Indien de machtiging wél is afgegeven in combinatie met een veroordeling tot een van de genoemde straffen of maatregelen, valt de persoon reeds op basis van die veroordeling onder de definitie van ‘veroordeelde’.

De tweede correctie heeft betrekking op het tweede lid, waarin enkele personen zijn gelijkgesteld aan een veroordeelde voor de toepassing van de Wet DNA-onderzoek bij veroordeelden. Onder die personen vallen de zojuist genoemde personen ten aanzien van wie een zorgmachtiging of rechterlijke machtiging is afgegeven. In de schakelbepaling is een onvolledige verwijzing naar artikel 2.3 van de Wet forensische zorg aangevuld, met inachtneming van de opmerkingen daarover van het OM.

Artikel XXII (wijziging van de Wet forensische zorg)

Onderdeel A

Artikel 2.5 van de Wet forensische zorg (Wfz) verplicht de zorgaanbieder zes weken voor afloop van de justitiële titel voorbereidingen te treffen voor aansluitende zorg, indien de zorgverlener of de behandelaar van oordeel is dat na afloop van de strafrechtelijke titel verdere zorg nodig is. De voorgestelde toevoegingen aan artikel 2.5 Wfz regelen dat bij de uitvoering van deze verplichting persoonsgegevens worden verwerkt.

De vervolgzorg kan bestaan uit vrijwillige of verplichte vervolgzorg. Vrijwillige vervolgzorg vereist instemming van de justitiabele. Indien de justitiabele niet bereid is of in staat is de benodigde zorg vrijwillig te ondergaan, kan de rechter een zorgmachtiging ingevolge de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvvggz) of een rechterlijke machtiging voor onvrijwillige opname ingevolge de Wet zorg en dwang psychogeriatrische en verstandelijk gehandicapte cliënten (Wzd) afgeven. Deze machtigingen kunnen ook door de strafrechter worden afgegeven met toepassing van artikel 2.3 Wfz.

Een zorgmachtiging ingevolge de Wvvggz kan de rechter op een verzoekschrift van de officier van justitie afgeven. Zorgaanbieders kunnen op grond van artikel 5:3 Wvvggz een aanvraag indienen bij de officier van justitie voor een besluit tot voorbereiding van een verzoekschrift. Op grond van artikel 2.3 Wfz kan de strafrechter een zorgmachtiging ook ambtshalve afgeven. Een rechterlijke machtiging ingevolge de Wzd kan de rechter op verzoek van het Centrum indicatiestelling zorg (CIZ) afgeven.

Zorgaanbieders kunnen op grond van artikel 25 Wzd het CIZ verzoeken tot het indienen van een verzoek om een rechterlijke machtiging. Op grond van artikel 2.3 Wfz kan de strafrechter een rechterlijke machtiging op verzoek van de officier van justitie of ambtshalve afgeven.

Indien de vervolgzorg bestaat uit vrijwillige vervolgzorg, zal de forensisch patiënt doorgaans zijn toestemming geven voor het verwerken van de hem betreffende persoonsgegevens. De toestemming van de forensisch patiënt is voor de zorgaanbieder een grondslag voor het verwerken van de persoonsgegevens. Indien de vervolgzorg bestaat uit verplichte vervolgzorg, zal doorgaans geen sprake zijn van de toestemming van de forensisch patiënt voor het verwerken van de persoonsgegevens. Voor de uitvoering van de wettelijke taak van de zorgaanbieder tot het treffen van voorbereidingen voor aansluitende zorg is het evenwel noodzakelijk dat persoonsgegevens over de forensisch patiënt worden verwerkt. Indien de betrokken actoren bij de aansluitende zorg niet over de noodzakelijke informatie beschikken voor de uitvoering van hun taak, kan de zorgmachtiging of rechterlijke machtiging niet naar behoren worden voorbereid of uitgevoerd. Het gevolg daarvan kan zijn dat de forensisch patiënt onverhoopt verstoken blijft van noodzakelijke of passende zorg. Bijvoorbeeld omdat de forensisch patiënt niet op de juiste plek terechtkomt, of omdat de vervolgzorg onvoldoende aansluit.

Het voorgestelde artikel 2.5, tweede lid, Wfz regelt dat de zorgaanbieder persoonsgegevens verwerkt, met inbegrip van persoonsgegevens over gezondheid of persoonsgegevens van strafrechtelijke aard, ten behoeve van het treffen van voorbereidingen voor aansluitende zorg. Ten opzichte van het tweede lid, expliciteert het derde lid dat persoonsgegevens worden verstrekt aan actoren die krachtens de Wvfgz of de Wzd een taak hebben bij de voorbereidingen voor aansluitende zorg en, in het verlengde daarvan, de uitvoering van die aansluitende zorg. Dit betreffen voor de Wvfgz op alfabetische volgorde de geneesheer-directeur, de officier van justitie, de psychiater belast met de medische verklaring, de zorgaanbieder, en de zorgverantwoordelijke; en voor de Wzd het CIZ, de officier van justitie, de ter zake kundige arts belast met de medische verklaring, de zorgaanbieder, en de zorgverantwoordelijke.

Onderdeel B

In artikel 3.6 Wfz is een verouderde verwijzing gecorrigeerd.

Artikel XXIII (wijziging van de Wet griffierechten burgerlijke zaken)

Artikel 19a Wet griffierechten burgerlijke zaken (Wgbz) stelt het griffierecht vast voor verzoeken in het kader van een besloten akkoordprocedure buiten faillissement of een openbare akkoordprocedure buiten faillissement als bedoeld in artikel 369, zesde lid, van de Faillissementswet, ingevoerd door de Wet homologatie onderhands akkoord (Whoa). In de eerste plaats wordt voorgesteld dat voor verzoeken tot homologatie van een akkoord en voor verzoeken tot afwijzing van de homologatie het griffierecht wordt geheven dat geldt bij de rechtbank voor andere zaken dan kantonzaken met betrekking tot vorderingen en verzoeken van onbepaalde waarde. Dit is de laagste categorie griffierechten bij de rechtbank en leidt daarom tot een verlaging van het griffierecht. De mogelijkheid om een akkoord te homologeren kan veel betekenen voor MKB-bedrijven die failliet dreigen te gaan maar die gered kunnen worden door een herstructurering van hun schulden in een Whoa-procedure. Een hoog griffierecht kan voor deze bedrijven een belemmering zijn voor het indienen van een dergelijk verzoek. Tegelijkertijd kan de beslissing tot homologatie voor schuldeisers, waaronder ook MKB-bedrijven, en aandeelhouders betekenen dat zij gebonden raken aan een akkoord dat hun rechten wijzigt, zelfs al hebben zij hiermee niet ingestemd. Om deze reden moeten zij voldoende mogelijkheden hebben om eventuele bezwaren tegen de verbindendverklaring bij de rechtbank naar voren te brengen. Een hoog griffierecht kan hen daarbij belemmeren.

Volgens artikel 19a Wgbz wordt momenteel voor verzoeken tot homologatie van een akkoord het griffierecht gerekend dat geldt bij de rechtbank in zaken betreffende vorderingen of verzoeken met een bedrag van meer dan € 100.000 maar niet meer dan € 1 miljoen. Dit tarief bedraagt nu € 5.737. Voor verzoeken tot afwijzing van een homologatieverzoek wordt de hoogte van het griffierecht momenteel bepaald aan de hand van de waarde van de vordering of het aandelenbelang van de schuldeiser of aandeelhouder die zich tegen de homologatie van het akkoord verzet. Het griffierecht is daarmee minimaal € 2.837 en maximaal € 8.519 (prijspeil 2023). Met name voor schuldeisers met een relatief lage vordering kan dit een belemmering opleveren om zich tot de rechter te wenden. Het voorstel luidt om de griffierechten voor deze verzoeken te verlagen naar € 676 (prijspeil 2023).

Bovendien is voor zowel verzoeken tot homologatie als verzoeken tot afwijzing hiervan de categorie griffierechten die geldt bij de rechtbank voor zaken betreffende vorderingen en verzoeken van onbepaalde waarde een passender categorie. Het verzoek luidt immers een onderhands akkoord tussen een onderneming en zijn schuldeisers en aandeelhouders algemeen verbindend te verklaren,

dan wel die verbindendverklaring af te wijzen. Het gaat dus niet om de vordering van een bepaalde omvang.

Met dit voorstel wordt aangesloten bij hetgeen al geldt voor de overige verzoeken die in het kader van een Whoa-akkoordprocedure kunnen worden gedaan, waarvoor op grond van het huidige eerste lid van artikel 19a Wgbz het griffierecht wordt geheven bij de rechtbank voor andere zaken dan kantonzaken met betrekking tot vorderingen en verzoeken van onbepaalde waarde. Hierdoor kunnen de eerste drie leden van het huidige artikel 19a Wgbz worden samengevoegd tot één lid.

In het voorgestelde tweede lid wordt verduidelijkt dat in een Whoa-akkoordprocedure verrekening met eerder betaald griffierecht plaatsvindt overeenkomstig artikel 11, eerste lid, Wgbz. De wet spreekt zich hier op dit moment niet duidelijk over uit.²⁰ Een schuldenaar kan in het kader van hetzelfde Whoa-traject meerdere verzoeken aan de rechtbank doen. Hij verzoekt bijvoorbeeld eerst om de afkondiging van een afkoelingsperiode en in een later stadium om de homologatie van een akkoord. Voor de schuldenaar, die met het Whoa-traject een faillissement wil afwenden, kan het problematisch zijn als hij dan steeds opnieuw griffierecht verschuldigd is. Het nieuwe tweede lid brengt mee dat, als een verzoeker in het kader van dezelfde akkoordprocedure al eerder een verzoek heeft gedaan aan de rechtbank, op het griffierecht voor het nieuwe verzoek in mindering wordt gebracht het griffierecht dat deze verzoeker reeds heeft voldaan voor het eerdere verzoek. Een besloten akkoordprocedure buiten faillissement of openbare akkoordprocedure buiten faillissement heeft kortom te gelden als een 'zaak' in de zin van artikel 11, eerste lid, Wgbz. Hiermee wordt voorkomen dat de griffierechten in het kader van een en dezelfde akkoordprocedure voor een partij blijven oplopen. Op basis van het voorgestelde tweede lid van artikel 19a Wgbz vindt ook verrekening van griffierechten plaats als de schuldenaar verzocht heeft om de aanwijzing van een herstructureringsdeskundige en de aldus aangewezen herstructureringsdeskundige vervolgens een verzoek indient in de akkoordprocedure, bijvoorbeeld een verzoek tot de homologatie van een akkoord. Het griffierecht wordt immers voor beide verzoeken geheven van dezelfde partij, namelijk de schuldenaar, zodat verrekening ook hier op zijn plaats is (zie het huidige vierde lid van artikel 19a Wgbz, straks het derde lid).

Voor verzoekers die griffierecht verschuldigd zijn geworden voor inwerkingtreding van dit artikel, blijft de oude regeling gelden. Dit is geregeld in het overgangsrecht bij dit wetsvoorstel, zie artikel XXXVI. De nieuwe wet is daarmee alleen van toepassing op nieuwe gevallen. Als een verzoeker na inwerkingtreding een verzoek doet in een Whoa-akkoordprocedure, dan vindt artikel 19a, tweede lid, Wgbz (nieuw) toepassing en wordt op het griffierecht in mindering gebracht het griffierecht dat deze verzoeker reeds heeft voldaan voor een ander verzoek in dezelfde Whoa-akkoordprocedure. Daarbij is niet van belang dat dit eerdere verzoek was gedaan voor inwerkingtreding van de nieuwe regeling.

De aanpassing van het griffierecht in zaken voor akkoordprocedures in het kader van de Whoa leidt tot een kleine minderopbrengst bij de griffierechten. Jaarlijks worden er circa twintig tot vijftig verzoeken tot homologatie gedaan. Daarom zullen de extra kosten voor het verlaagde griffierecht voor deze categorie relatief beperkt zijn, naar schatting tot ongeveer € 0,1 mln per jaar. Dat geldt ook voor de kosten van eventuele verzoeken tot afwijzing van homologatie, die maar bij een deel van de verwachte homologatie-verzoeken zullen worden ingediend. In totaal zal de verwachte minderopbrengst door deze wijzigingen naar schatting tot ongeveer € 0,2 mln per jaar zijn. Dit wordt gedekt binnen de bestaande kaders van de begroting van Justitie en Veiligheid.

Artikel XXIIIa (wijziging van de Wet herziening tenuitvoerlegging strafrechtelijke beslissingen)

Voor toelichting bij deze wijziging wordt volstaan met een verwijzing naar de artikelsgewijze toelichting bij artikel XIVa.

Artikel XXIIIaa (wijziging van de Wet op de bijzondere opsporingsdiensten)

Per 15 maart 2005 is de naamgeving van de betreffende afdeling in de Algemene wet bestuursrecht gewijzigd (Stb. 2005, 71). Deze verwijzing in de Wet op de bijzondere opsporingsdiensten was daarmee verouderd maar nog niet aangepast, dat gebeurt met deze wijziging alsnog.

Artikel XXIV (wijziging van de Wet op de economische delicten)

Met deze wijziging wordt een taalkundige onvolkomenheid gecorrigeerd.

²⁰ De rechtbank Den Haag wees een beroep op artikel 11 Wgbz in een Whoa-akkoordprocedure af. Zie Rb. Den Haag 3 november 2022, ECLI:NL:RBDHA:2022:14725.

Artikel XXV (wijziging van de Wet op de naburige rechten)

Onderdelen A tot en met D

Deze wijzigingen strekken ertoe de aanduiding van ministers te actualiseren.

Artikel XXVI (wijziging van de Wet overdracht tenuitvoerlegging strafvonnissen)

Voor toelichting op dit onderdeel wordt verwezen naar de toelichting bij de wijzigingen in artikel XIII.

Artikel XXVII (wijziging van de Wet politiegegevens)

Voor toelichting op deze wijziging wordt verwezen naar de toelichting bij de wijzigingen in artikel XVI.

Artikel XXVIII (wijziging van de Wet tarieven in Strafzaken)

Onderdelen A en B

De voorgestelde wijzigingen strekken ertoe mogelijk te maken dat voortaan de tarieven als bedoeld in de artikelen 3 en 6 van de Wet tarieven in Strafzaken (hierna: *Wtis*) niet bij algemene maatregel van bestuur, maar bij ministeriële regeling geïndexeerd kunnen worden. De concrete bedragen van de vergoedingen van de in deze artikelen bedoelde tarieven staan opgenomen in het Besluit tarieven in Strafzaken (hierna: *Btis*). Sinds 1 januari 2018 worden de tarieven voor de vergoedingen van psychiaters en psychologen zoals opgenomen in de artikelen 2, eerste lid, onderdelen a en b, 3, eerste lid, 6, aanhef, 8, eerste lid, onderdelen a tot en met c en 11, eerste lid, onderdeel a, jaarlijks geïndexeerd door middel van wijziging van het *Btis*. Voor die tijd vond de indexering plaats via circulaire, waarna vervolgens het *Btis* werd aangepast aan de al in de praktijk gehanteerde tarieven. Bij circulaire is ook de overeengekomen afspraak dat een jaarlijkse indexering van de vergoedingen voor de Pro Justitiarapporteurs zal plaatsvinden bekendgemaakt (Stcrt. 2009, 11307). Daarnaast is in de Kamerbrief van 22 juni 2022 (Kamerstukken II 2021/22, 29 936, nr. 65) aangekondigd dat het minimumtarief voor tolken zoals opgenomen in artikel 4 *Btis* vanaf 2024 jaarlijks wordt geïndexeerd. Het opnemen van een indexeringsbepaling in de *Wtis* codificeert het huidige beleid en bevordert daarmee de rechtszekerheid. Voor het overige blijft het wettelijk kader waarbinnen de bevoegdheid tot indexering kan worden uitgeoefend gelijk.

Het verdient de voorkeur de indexering voortaan bij ministeriële regeling door te kunnen voeren aangezien de bedragen dikwijls wijziging behoeven die bovendien snel moeten worden doorgevoerd. Momenteel noodzaakt het indexeren bij algemene maatregel van bestuur ertoe om te werken met voorlopige cijfers die bij nader rapport worden aangepast, aangezien bij de startdatum van het traject het benodigde indexcijfer nog niet bekend is. De indexering van de bedragen via de ministeriële regeling maakt een snellere doorlooptijd van het traject mogelijk, waardoor deze werkwijze niet langer nodig zal zijn. Er kan direct met de benodigde cijfers worden gewerkt. Het kunnen doorvoeren van een indexering van bepaalde bedragen vindt overigens vaker plaats op het niveau van de ministeriële regeling (zie bijvoorbeeld artikel 11:2 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 2 van de Wet griffierechten burgerlijke zaken).

Om een dergelijke indexeringsbepaling op te kunnen nemen, dienen ook de artikelen 3 en 6 van de *Wtis* te worden voorzien van een grondslag voor subdelegatie. De artikelen 3 en 6 van de *Wtis*, waarop de concrete bedragen zoals opgenomen in het *Btis* berusten, schrijven namelijk voor dat de hier genoemde tarieven bij algemene maatregel van bestuur worden vastgesteld. Om de concrete bedragen zoals opgenomen in het *Btis* te kunnen wijzigen bij ministeriële regeling, dient hiertoe een grondslag opgenomen te worden in de *Wtis*. Derhalve wordt ook voorzien in een grondslag voor subdelegatie.

De formulering van de indexeringsbepaling sluit aan bij de modelbepaling zoals opgenomen in aanwijzing 5.57, derde lid, van de Aanwijzingen voor de regelgeving. Het indexcijfer, dat reeds ieder jaar wordt gehanteerd, is gebaseerd op de loonontwikkeling cao-sector overheid van de maand september van het jaar dat voorafgaat aan het jaar waarin de geïndexeerde tarieven gelden (zoals vastgesteld door het Centraal Bureau voor de Statistiek). Dit houdt concreet in dat bijvoorbeeld bij de indexering per 1 januari 2025 het huidige tarief wordt geïndexeerd met het procentuele verschil tussen het indexcijfer van september 2024 en het indexcijfer van september 2023. Op deze manier kan worden aangesloten bij de feitelijke loonontwikkeling in die periode, hetgeen waarborgt dat de indexering is gebaseerd op een reële stijging en niet op een verwachte stijging (die achteraf eventueel gecorrigeerd zou moeten worden). Opgemerkt wordt dat een facultatieve indexeringsbepaling wordt voorgesteld om de (reeds bestaande) beleidsruimte te behouden. Daarin worden geen wijzigingen aangebracht.

Artikel XXIX (wijziging van de Wet technische eenmaking Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering)

Onderdelen A en B

In de artikelen II en III, tweede lid, van de Wet technische eenmaking Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering staan enkele foutieve verwijzingen. Deze artikelen bevatten definitiebepalingen in verband met het bestaan van twee versies van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering sinds de gefaseerde inwerkingtreding van enkele wetten en besluiten tot vereenvoudiging en digitalisering van het civiele procesrecht (Stb. 2016, 288-294). De artikelen II en III, tweede lid, verwijzen abusievelijk naar 'de Wet van 13 juli 2021' respectievelijk 'de Wet van 13 juli 20216'. Dit moet zijn: 'de Wet van 13 juli 2016'. Met de voorgestelde onderdelen wordt dit hersteld.

Artikel XXX (wijziging van de Wet toezicht geschillenbeslechting collectieve beheersorganisaties auteurs- en naburige rechten)

Onderdeel A

Artikel 19 vierde lid regelt dat een bestuurlijke boete en een last onder dwangsom gelijktijdig kunnen worden opgelegd. Dat is juist, maar wordt in beginsel niet opgenomen in wetgeving omdat dit altijd het geval is. Een bepaling die dit expliciet toestaat zou echter de onjuiste indruk kunnen wekken dat dit in andere gevallen niet kan. Om die reden is met de Aanpassingswet vierde tranche Awb beoogd alle bepalingen te schrappen waarin was geregeld dat een bestuurlijke boete en een last onder dwangsom tezamen kunnen worden opgelegd.²¹ Artikel 19 vierde lid is destijds onterecht niet meegenomen, deze bepaling komt daarom nu alsnog te vervallen.

Onderdeel B

Voor toelichting op dit onderdeel wordt verwezen naar de toelichting bij de wijzigingen in artikel I onderdeel C.

Artikel XXXa (wijziging van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme)

Dit onderdeel betreft de correctie van een foutieve verwijzing.

Artikel XXXI (wijziging van de Wet veiligheidsregio's)

Deze wijziging betreft een actualisering van de naam van de inspectie Justitie en Veiligheid en die van de Minister van Infrastructuur en Waterstaat.

Artikel XXXIa (wijziging van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg)

In navolging van het advies van het OM is een onjuiste verwijzing gecorrigeerd in artikel 5:19 van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg.

Artikel XXXII (wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering)

Onderdeel A

Met deze wijziging wordt in artikel 4 Rv een kleine verschrijving in de aanduiding van de Verordening Brussel II-bis (herschikking) rechtgezet.

Onderdeel B

Met deze wijziging wordt een verschrijving in artikel 290, vierde lid Rv gecorrigeerd.

Onderdeel aC

Dit onderdeel voegt een vierde lid toe aan artikel 457 Rv. Het nieuwe lid regelt dat bij samenloop van beslagen een tweede (of opvolgend) beslaglegger bij een beslag op een motorrijtuig niet meer hoeft te betekenen aan de deurwaarder die het eerdere beslag heeft gelegd, indien dat beslag is ingeschreven in het Kentekenregister. Dit geldt indien van toepassing ook voor de betekening aan de gerechte-

²¹ Kamerstukken II 2006/07, 31 124, nr. 3, p. 56.

lijke bewaarder of het parket van het openbaar ministerie. Thans moet een dergelijk opvolgend beslag nog worden betekend aan de genoemde partijen. Door de invoering van het administratieve beslag door de Wet herziening beslag- en executierecht en de inschrijving van dit soort beslagen in het kentekenregister van de RDW (zie de artikelen 440, lid 3, en 442, lid 2, Rv) is betekening aan genoemde partijen overbodig: de verkopende deurwaarder is namelijk gehouden om onderzoek te doen en zal hierdoor in het kentekenregister eenvoudig kunnen achterhalen of er meer beslagen zijn gelegd op het motorrijtuig. Een betekening voegt onder die omstandigheden niets toe en leidt dan alleen maar tot extra kosten. Het nieuwe lid geldt uiteraard alleen voor de situatie dat beslag zijn ingeschreven in het kentekenregister. Indien dit niet het geval is, zal een beslag alsnog moeten worden betekend aan de genoemde partijen. Dit speelt in het geval een voertuig met een buitenlands kenteken in beslag wordt genomen.

Onderdeel C

De voorgestelde wijziging strekt ertoe de term 'scheidsmannen', met een onmiskenbare, maar onnodige, mannelijke connotatie te vervangen door een meer genderneutraal geformuleerd alternatief, te weten de term 'arbiters'. Deze wijziging is eerder aangekondigd bij brief van 22 november 2022 (*Kamerstukken II 2021/22, 30 420, nr. 373*). Inhoudelijk wordt hiermee geen wijziging beoogd.

Onderdeel D

Deze wijziging betreft een technische verbetering van artikel 1018c, vijfde lid, onder a, Rv.

Onderdeel E

Met deze wijziging wordt een verschrijving in artikel 1018f, eerste lid, Rv gecorrigeerd.

Artikel XXXIII (wijziging van het Wetboek van Strafrecht)

Onderdelen A en C

Met deze wijzigingen zijn enkele onvolledige of verouderde verwijzingen aangevuld of gecorrigeerd in de artikelen 36f en 77t van het Wetboek van Strafrecht), met inachtneming van de opmerkingen daarover van het OM.

Onderdeel B

Het opschrift is gecorrigeerd van de Tweede afdeling van Titel IIA van het Eerste Boek van het Wetboek van Strafrecht. Het huidige opschrift noemt zowel de maatregel van plaatsing in een psychiatrisch ziekenhuis als de maatregel van terbeschikkingstelling. De maatregel van plaatsing in een psychiatrisch ziekenhuis is echter vervallen sinds 1 januari 2020 (Stb. 2018, 37). Het opschrift is hierop aangepast.

Artikel XXXIV (wijziging van het Wetboek van Strafvordering)

Onderdeel aaA

Indien het in het kader van een betekeningsopdracht niet lukt een gerechtelijke mededeling uit te reiken aan de geadresseerde of aan een huisgenoot, wordt deze uitgereikt aan de autoriteit van welke zij is uitgegaan. Daarbij is in artikel 36e, tweede lid, onder b, Sv bepaald dat in dat geval – kort gezegd – een afschrift wordt toegezonden aan het adres in de basisregistratie personen en aan het adres in Nederland dat de verdachte heeft opgegeven waaraan mededelingen over de strafzaak kunnen worden toegezonden. De opdracht om een afschrift toe te zenden aan het adres in de basisregistratie personen is logisch nu dit de meest betrouwbare overheidsregistratie is van adressen van personen in Nederland. De toezending van een afschrift aan eerder door de betrokkene opgegeven adressen kan echter leiden tot het versturen van vertrouwelijke, strafrechtelijke informatie aan adressen waarop de kans klein is dat de geadresseerde zich daar daadwerkelijk bevindt. Dit is onbedoeld en vanuit gegevensbeschermingsbelang onwenselijk. Daarom wordt voorgesteld deze verplichting te schrappen.

Onderdeel aA

In bepaalde gevallen wordt een afschrift van de dagvaarding of oproeping van de verdachte om op de terechtzitting te verschijnen toegezonden aan het laatste door de verdachte opgegeven adres. Dit is bepaald in artikel 36g, eerste lid, Sv. Verzending van een dergelijk afschrift kan op grond van het derde lid, onderdeel d, van dit artikel achterwege blijven indien de dagvaarding of oproeping inmiddels aan

de verdachte in persoon is uitgereikt. In het geval van elektronische overdracht van een gerechtelijke mededeling is echter strikt genomen geen sprake van een uitreiking. Met de voorgestelde wijziging, waarmee 'uitgereikt' wordt vervangen door 'betekend', wordt verduidelijkt dat het na een geslaagde elektronische overdracht van een gerechtelijke mededeling niet nodig is een papieren afschrift te verzenden naar het opgegeven adres.

Onderdelen A en B

Sinds de inwerkingtreding van de Wet herziening tenuitvoerlegging strafrechtelijke beslissingen in 2020 is de Minister voor Rechtsbescherming direct verantwoordelijk voor de tenuitvoerlegging van strafrechtelijke beslissingen. Het Administratie- en Informatiecentrum Executie (AICE) is het onderdeel van het Centraal Justitieel Incasso Bureau (CJIB) dat namens de minister alle ten uitvoer te leggen beslissingen ontvangt van het openbaar ministerie en dat zorgt voor de feitelijke uitvoering door de verschillende ketenpartners.

Tijdens de tenuitvoerlegging hebben slachtoffers er recht op dat rekening wordt gehouden met hun belangen (artikel 6:1:3 van het Wetboek van Strafvordering (Sv)) en ontvangen zij voor hen relevante informatie indien zij dit wensen. Het CJIB verzorgt reeds sinds enige jaren het informeren van slachtoffers over enkele beslissingen die tijdens de tenuitvoerlegging worden genomen, zoals over een penitentiair programma en de inning van een schadevergoedingsmaatregel. Dit doet het CJIB in naam van het openbaar ministerie voor zover het beslissingen betreft waarover het openbaar ministerie op grond van het huidige artikel 51ac Sv het slachtoffer desgewenst heeft te informeren. Daarnaast raadpleegt het CJIB namens de Minister voor Rechtsbescherming slachtoffers over hun beschermingsbehoefte in het geval dat er een beslissing wordt genomen over een voorwaardelijke invrijheidsstelling, deelname aan het penitentiair programma of een plaatsing in een forensische zorginstelling. Sinds februari 2023 informeert het CJIB, in opdracht van het OM, slachtoffers tevens over de onherroepelijke einduitspraak en over de tenuitvoerlegging van opgelegde sancties.

Gezien de hierboven genoemde directe verantwoordelijkheid van de minister voor de tenuitvoerlegging passen de genoemde taken (het informeren over de onherroepelijke einduitspraak en over de tenuitvoerlegging van sancties) bij de minister en niet meer bij het openbaar ministerie. Om deze reden wordt met de wijziging van artikel 51ac Sv voorgesteld dat niet het openbaar ministerie maar de Minister voor Rechtsbescherming verantwoordelijk is voor – kort gezegd – het informeren van het slachtoffer over de voor tenuitvoerlegging vatbare einduitspraak in de strafzaak tegen de verdachte (genoemd in het eerste lid, onderdeel g), over de afzonderlijke beslissing waarbij door de strafrechter een zorgmachtiging of een rechterlijke machtiging is afgegeven (onderdeel i), over de schadevergoedingsmaatregel (onderdeel j), over de invrijheidstelling of ontsnapping van de verdachte of van de veroordeelde en over de maatregelen die in dergelijke gevallen voor zijn bescherming worden genomen (vierde en vijfde lid).

Voor wat betreft de OM-strafbeschikking is naast het huidige artikel 51ac Sv tevens artikel 257d, vijfde lid, Sv relevant. Dit artikel bepaalt dat de officier van justitie het slachtoffer desgewenst een afschrift van de uitgevaardigde strafbeschikking toezendt. Dit afschrift moet ook worden gestuurd naar bekende rechtstreeks belanghebbenden. Het CJIB draagt reeds sinds enige tijd namens het openbaar ministerie zorg voor het toesturen van de strafbeschikking aan de bestrafte en, indien sprake is van een schadevergoedingsmaatregel, tevens voor het informeren van het slachtoffer over de uitgevaardigde strafbeschikking. Het sluit daarom goed aan bij de huidige praktijk als de minister (het CJIB) ook de verantwoordelijkheid, zoals neergelegd in artikel 257d Sv, krijgt. Ook over de inning van de schadevergoedingsmaatregel, verbonden aan de strafbeschikking bestaat in de huidige praktijk reeds namens het openbaar ministerie contact tussen het CJIB en het slachtoffer. Het informeren over de uitgevaardigde strafbeschikking en over de tenuitvoerlegging van de daaraan voor het slachtoffer relevante elementen, worden zo beide in handen van het CJIB gelegd. Niet voorkomen kan echter worden dat er zich zaken voordoen waarin het slachtoffer vanuit verschillende instanties wordt geïnformeerd. Dit zal aan de orde zijn in het geval op grond van artikel 12 Sv beklag wordt gedaan over de vervolging door uitvaardiging van een strafbeschikking. Het is in dat geval het openbaar ministerie die het slachtoffer informeert over het verloop en de uitkomst van die procedure. Het is ook het openbaar ministerie dat het slachtoffer op de hoogte brengt, indien na toezending van een afschrift van de strafbeschikking aan het slachtoffer, de verdachte verzet doet. Dan is immers het openbaar ministerie weer aan zet bij de behandeling van het verzet ter terechtzitting. Tot slot is het ook het openbaar ministerie dat het slachtoffer weer gaat informeren in de gevallen dat het besluit alsnog te dagvaarden indien bijvoorbeeld de tenuitvoerlegging van de in de strafbeschikking opgelegde sanctie niet volledig slaagt. Eenduidige en heldere communicatie richting het slachtoffer over wat hij kan verwachten en bij wie hij terecht kan voor vragen is gelet hierop onontbeerlijk.

Omdat in artikel 51ac Sv wordt bepaald dat er door de minister *ten minste* mededeling wordt gedaan van deze informatie, is er beleidsmatige ruimte voor de minister om in de toekomst de informatieposi-

tie van het slachtoffer te versterken door ook over andere beslissingen en gebeurtenissen in de fase van de tenuitvoerlegging het slachtoffer te informeren. Het CJIB kan het slachtoffer raadplegen om zijn informatie- en beschermingsbehoefte te bepalen.

Zoals hierboven is beschreven, informeert het CJIB reeds sinds februari 2023 in naam van het openbaar ministerie slachtoffers over de in artikel 51ac Sv genoemde beslissingen en gebeurtenissen waarvoor nu wordt voorgesteld dat de Minister voor Rechtsbescherming wettelijk verantwoordelijk wordt. In de begroting van het Ministerie van Justitie en Veiligheid zijn hiervoor de benodigde middelen toegekend aan de betrokken organisaties. Voor de resterende taken die in dit verband van het openbaar ministerie worden overgedragen naar de Minister voor Rechtsbescherming, worden de in het Coalitieakkoord ten behoeve van de versterking van de justitiële ketens gereserveerde middelen aangewend om de lasten van de benodigde organisatorische wijzigingen voor de overdracht van het informeren en raadplegen van slachtoffers in de tenuitvoerleggingsfase op te vangen.

Onderdeel C

In artikel 361, tweede lid, onderdeel a, Sv is een onvolledige verwijzing aangevuld, met inachtneming van de opmerkingen daarover van het OM.

Onderdeel Ca

In de wet Uitbreiding slachtofferrechten werd onder meer de verschijningsplicht voor verdachten van bepaalde delicten geïntroduceerd (Stb. 2021, 220). Daarbij werd ervan uitgegaan dat de verschijningsplicht niet alleen in eerste aanleg, maar ook in hoger beroep van toepassing is.

In de genoemde wet is met het oog op de verschijningsplicht onder meer artikel 258a Sv ingevoegd en is artikel 278 Sv aangepast. Artikel 258a betreft de fase waarin de terechtzitting aanhangig wordt gemaakt door een dagvaarding. Artikel 278 betreft het stadium van het onderzoek op de terechtzitting. Uit de schakelbepaling in artikel 415 Sv blijkt dat artikel 278 ook bij hoger beroep van toepassing is.

In de Wet uitbreiding slachtofferrechten is verzuimd om bij hoger beroep ook artikel 258a Sv van toepassing te verklaren. Deze omissie wordt hersteld door in artikel 412, eerste lid, Sv naar artikel 258a Sv te verwijzen.

Onderdeel D

Digitale overdracht van de stukken van het geding na beroep in cassatie

In artikel 434, eerste lid, Sv staat dat, nadat beroep in cassatie is ingesteld, de griffier van het gerecht (de rechtbank of het gerechtshof) zo spoedig mogelijk de gedingstukken aan de griffier van de Hoge Raad zendt. Over de wijze van inzending is niets bepaald. In dat opzicht is er een verschil met artikel 554, vijfde lid, Sv, dat betrekking heeft op de procedure voor het stellen van prejudiciële vragen. In die bepaling staat onder meer dat de Hoge Raad de wijze bepaalt waarop de gedingstukken aan de Hoge Raad worden verstrekt. Op grond van artikel 554, vijfde lid, Sv is een digitale voorziening ontwikkeld voor de overdracht van stukken aan de Hoge Raad in het kader van de prejudiciële procedure. Met de voorgestelde wijziging van artikel 434 Sv wordt voor de 'reguliere' cassatiezaken een grondslag gecreëerd voor een vergelijkbare werkwijze met betrekking tot de digitale inzending van gedingstukken. Aan het eerste lid wordt een zin toegevoegd, inhoudende dat de Hoge Raad bepaalt op welke wijze de gedingstukken aan hem worden verstrekt.

De aanvulling faciliteert een digitale overdracht van stukken naar de Hoge Raad in het geval dat in een strafzaak cassatie wordt ingesteld. Op dit moment is de vaste werkwijze dat de in artikel 434, eerste lid, Sv bedoelde 'stukken van het geding' op papier worden aangeleverd aan de Hoge Raad als cassatie wordt ingesteld. Deze werkwijze past steeds minder in de huidige tijd waarin de partners in de strafrechtketen hun werkzaamheden hebben gedigitaliseerd en gewerkt wordt aan de overgang naar een Duurzaam Digitaal Stelsel voor de gehele strafrechtketen. De huidige werkwijze, waarbij digitale dossiers na cassatie moeten worden uitgeprint en – zo nodig in verhuisdozen – naar de Hoge Raad moeten worden gestuurd om daar weer te worden ingescand, leidt tot onnodige administratieve lasten en kosten. Voor alle ketenpartners heeft een digitale overdracht voordelen. Niet alleen bespaart een digitale overdracht van dossiers papier en transport, maar het leidt ook tot verkorting van de doorlooptijden. De beschikbaarheid van zaakgerelateerde metadata leidt tot kwaliteitsverbetering. De kans op fouten in de administratieve verwerking en op incomplete dossiers, waarbij stukken moeten worden nagezonden of zelfs in het ongereede zijn geraakt, neemt af.

Naar verwachting kan op korte termijn een technische voorziening worden gerealiseerd voor een digitale overdracht van stukken nadat cassatie is ingesteld. De Hoge Raad werkt op dit moment samen met de Rechtspraak aan het daarvoor vereiste overdrachtsmechanisme. Dit betreft een van de

onderdelen van het programma Duurzaam Digitaal Stelsel (Kamerstukken II, 2022/23, 29 279, nr. 791) en wordt uit dit programma gefinancierd.

De overstap naar een digitale overdracht moet zorgvuldig gebeuren. Het moet duidelijk zijn welke eisen er gelden, onder meer wat betreft de metadata en de authenticiteit van stukken. Dit soort gegevens zijn nu terug te vinden in het papieren dossier aan de hand van (data)stempels, ondertekeningen en dergelijke en zijn essentieel voor de uitoefening van de taken van de Hoge Raad.

Aansluiting bij artikel 554, vijfde lid, Sv

Recent is al een voorziening gebouwd voor de digitale overdracht van stukken aan de Hoge Raad in verband met de prejudiciële procedure bij de strafkamer van de Hoge Raad. In samenwerking met de rechtbanken en hoven heeft de Hoge Raad daarvoor een beveiligd webportaal ontwikkeld, het 'griffieportaal'. Artikel 554, vijfde lid, Sv voorziet in een wettelijke basis voor dat griffieportaal ('De Hoge Raad bepaalt binnen welke termijn en op welke wijze de processtukken en opmerkingen aan de Hoge Raad worden verstrekt.').

Wettelijke basis

Het Wetboek van Strafvordering voorziet nog niet in een expliciete wettelijke basis voor een digitale overdracht van stukken tussen de gerechten in de cassatiefase. Zo'n regeling, die beoogd is als aanvulling van de al bestaande regelingen zoals onder andere neergelegd in het Besluit digitale stukken Strafvordering, is noodzakelijk, omdat op die wijze voor alle betrokkenen, ook de procespartijen, duidelijk kan worden genormeerd op grond waarvan die overdracht plaatsvindt, wie daarvoor verantwoordelijk is en aan welke eisen daarbij moet worden voldaan. Een wetsbepaling met een open norm in de trant van het bovengenoemde artikel 554, vijfde lid, Sv heeft daarbij als voordeel dat, als eenmaal ervaring is opgedaan met de digitale overdracht, naar bevind van zaken en in overleg met de Rechtspraak, de regels rond de overdracht kunnen worden bijgesteld, bijvoorbeeld als technische ontwikkelingen of digitaliseringsafspraken met andere ketenpartners van de Rechtspraak daartoe aanleiding geven. Ook maakt het een stapsgewijze ontwikkeling mogelijk, bijvoorbeeld door eerst op facultatieve basis te beginnen met de digitale overdracht tussen de hoven en de Hoge Raad en – nadat daarmee ervaring is opgedaan – met de overdracht tussen rechtbanken en de Hoge Raad bij cassaties tegen beschikkingen van rechtbanken in een artikel 552a Sv-procedure. Een stapsgewijze ontwikkeling heeft verder als voordeel dat een onderscheid kan worden gemaakt tussen verschillende soorten bestanden, bijvoorbeeld door pas in een latere fase over te gaan tot de digitale overdracht van multimediabestanden, waarbij nadere aandachtspunten van technische aard zijn verbonden.

Financiële en uitvoeringsconsequenties

In 2022 is vanuit Programma Digitalisering Strafrechtketen ten behoeve van de ontwikkeling van de digitale dossieroverdracht en mogelijkheden voor digitaal procederen een bedrag van 1,7 miljoen euro toegekend. De Hoge Raad heeft hier voor zijn ontwikkelactiviteiten 1,4 miljoen in 2022 gebruikt. In 2023 is het resterende deel van de reservering van € 300.000,- ingezet. Resterende financiering van € 200.000,- is in 2024 naar verwachting beschikbaar vanuit het programma Duurzaam Digitaal Stelsel.

De Hoge Raad verzorgt in overleg met onder andere Informatievoorzieningsorganisatie (IVO) Rechtspraak de technische inbedding. Het is verder de bedoeling dat zeer binnenkort een klankbordgroep wordt opgericht voor overleg tussen de Hoge Raad en de hoven/rechtbanken over de eisen waaraan de documenten moeten voldoen (metadata, authenticiteit, ordening, volledigheid en duurzaamheid, onder meer in verband met toekomstige herzieningen). Met zo'n klankbordgroep zijn recent positieve ervaringen opgedaan bij de ontwikkeling van het griffieportaal.

Onderdeel Da

De wijziging in artikel 495, zesde lid, betreft het herstel vaneen tweetal onjuiste verwijzingen waarop de Raad voor de Rechtspraak in zijn advies heeft gewezen.

Onderdeel E

Artikel 511aa, eerste lid, Sv somt de bevoegdheden op die de officier van justitie, of, indien die artikelen de hulpofficier of de opsporingsambtenaar als bevoegd aanwijzen, deze ambtenaar kan toepassen in het feitenonderzoek. In deze opsomming waren abusievelijk de bevoegdheden van de artikelen 126nda – vorderen van beelden gemaakt met camera's voor de beveiliging van goederen, gebouwen of personen – en 126nf Sv – vorderen van persoonsgegevens betreffende iemands godsdienst of levensovertuiging, ras, politieke gezindheid, gezondheid, seksuele leven of lidmaatschap van een vakvereniging – niet opgenomen. Dit wordt hersteld. Deze bepalingen worden tevens

opgenomen in het tweede lid van artikel 511aa, zodat de vorderingen op grond van die bepalingen niet kunnen worden gericht aan de betrokken ambtenaar. Daarnaast wordt de verwijzing naar het eerste lid, onderdeel b, van artikel 97 Sv uit de opsomming in artikel 511aa, eerste lid, Sv geschrapt, nu die bepaling niet meer bestaat.

Het OM is verheugd – zo blijkt uit het consultatie-advies – dat artikel 511aa, eerste lid, Sv, wordt aangevuld met de bevoegdheden van de artikelen 126nda en 126nf Sv, zodat deze bevoegdheden kunnen worden uitgeoefend in een feitenonderzoek. Het OM wijst er in het advies op dat ook behoefte bestaat aan toevoeging aan artikel 511aa Sv van de bevoegdheid van artikel 227 Sv, op grond waarvan de officier van justitie kan vorderen dat de rechter-commissaris een deskundige benoemt die niet in het NRGD staat geregistreerd, zoals een niet-geregistreerde patholoog, toxicoloog, wapendeskundige of arts. Nu maakt artikel 511aa Sv het alleen mogelijk dat de officier van justitie een geregistreerd deskundige benoemt (artikel 150 Sv). Naar aanleiding van dit advies wordt ook artikel 227 Sv toegevoegd aan artikel 511aa Sv.

De Autoriteit Persoonsgegevens adviseert in haar consultatie-advies nader te onderbouwen waarom de bevoegdheden van de artikelen 126nda en 126nf Sv worden toegevoegd aan artikel 511aa Sv. Een feitenonderzoek op grond van artikel 511a Sv is gericht op de beoordeling of het geweld is gebruikt overeenkomstig de geweldsinstructie. Om te kunnen reconstrueren wat zich precies heeft afgespeeld – in welke situatie het geweldgebruik heeft plaatsgevonden, wat de aanleiding ervoor was en hoe in die situatie is gehandeld door alle betrokkenen – is het vaak van groot belang om zoveel mogelijk beeldmateriaal te verzamelen. Daartoe kan het noodzakelijk zijn om op grond van artikel 126nda Sv camerabeelden te vorderen. Om de medische toestand van personen in beeld te brengen kan het nodig zijn om de bevoegdheid van artikel 126nf Sv in te zetten, zodat, na daartoe verleende machtiging van de rechter-commissaris, medische gegevens kunnen worden gevorderd over een slachtoffer (uiteraard voor zover deze zelf geen toestemming voor inzage kan verlenen). Beide bevoegdheden werden al uitgeoefend in onderzoeken naar politiegeweld, maar nu deze onderzoeken in eerste instantie niet meer binnen het kader van een regulier opsporingsonderzoek plaatsvinden, maar binnen het kader van een feitenonderzoek, is het van belang dat zij worden toegevoegd aan de opsomming in artikel 511aa, eerste lid, Sv. Daarbij wordt in reactie op een tweede opmerking van de Autoriteit Persoonsgegevens opgemerkt dat de daar opgesomde bevoegdheden alleen kunnen worden uitgeoefend indien het politieel geweldgebruik lichamelijk letsel of de dood tot gevolg heeft gehad, de uitoefening van de desbetreffende bevoegdheid in redelijke verhouding staat tot de aard van het geweldgebruik ter beoordeling waarvan het feitenonderzoek is ingesteld en het vergaren van gegevens voor het feitenonderzoek door uitoefening van de desbetreffende bevoegdheid niet op een andere, minder ingrijpende wijze mogelijk is (artikel 511aa, derde lid, Sv). Hiermee wordt ervoor zorggedragen dat de verwerking van bijzondere persoonsgegevens in het kader van artikel 126nf Sv alleen plaatsvindt indien dit strikt noodzakelijk is voor het doel van het feitenonderzoek.

Onderdeel F

In het huidige artikel 5.3.16, derde lid, is per abuis een verwijzing naar artikel 5.3.7, eerste lid, aanhef en onder a, opgenomen. De strekking van artikel 5.3.16, derde lid, is namelijk om aan te geven dat de omstandigheid dat de betrokkene geen vaste woon- of verblijfplaats in Nederland heeft niet in de weg staat aan overname van strafvervolgning in het geval waarin het eerste lid van artikel 5.3.16 van toepassing is. Op dit punt is bij de introductie van artikel 5.3.16 immers geen wijziging beoogd ten opzichte van het daarvoor geldende artikel 552hh Sv (zie Kamerstukken II 2015/16, 34 493, nr. 3, p. 31; vgl. Tekst en Commentaar Strafvordering, vijftiende druk, Deventer: Wolters Kluwer 2023, aantekening 4 bij artikel 5.3.16). Het derde lid van het tot 1 juli 2018 geldende artikel 552hh verwees naar artikel 552y, eerste lid, aanhef en onder a, dat indertijd zag op de vreemdeling die zijn vaste woon- of verblijfplaats buiten Nederland had. Dat voorschrift is opgenomen in het huidige artikel 5.3.7, tweede lid. Met de voorgestelde wijziging wordt deze omissie hersteld.

Onderdeel G

Artikel 5.4.10 Sv is ingevoegd in het Wetboek van Strafvordering ter implementatie van Richtlijn 2014/41 betreffende het Europees onderzoeksbevel in strafzaken (Wet van 31 mei 2017, Stb. 2017, 231). In het derde lid van artikel 5.4.10 Sv worden onder andere enkele artikelleden van artikel 552a Sv van overeenkomstige toepassing verklaard. Daarbij is ten onrechte geen rekening gehouden met de invoeging van een artikellid in artikel 552a Sv door de Wet digitale processtukken Strafvordering (Wet van 17 februari 2016, Stb. 2016, 90). Met de voorgestelde aanpassing wordt deze omissie hersteld.

Onderdeel Ga

In artikel 6:6:1 Sv zijn twee correcties doorgevoerd. Allereerst is in navolging van het advies van de Rvdr in het tweede lid verduidelijkt in welke gevallen de kantonrechter (niet) bevoegd is te beslissen

op een vordering tot tenuitvoerlegging. Het tweede lid heeft betrekking op de situatie dat de veroordeelde zich vermoedelijk niet heeft gehouden aan de algemene voorwaarde dat hij zich voor het einde van de proeftijd niet schuldig maakt aan een strafbaar feit. In dat geval wordt de vordering tot tenuitvoerlegging gevoegd behandeld bij de berechting van dat nieuwe feit. De nieuwe strafzaak wordt behandeld door de rechtbank of door de kantonrechter, afhankelijk van het te berechten feit. Diezelfde rechter is bevoegd te beslissen op de vordering tot tenuitvoerlegging. Het oude artikel 14g, derde lid, onderdeel b, Sr bevatte op dit punt echter een beperking van de bevoegdheid van de kantonrechter. De kantonrechter is namelijk alleen bevoegd tot kennisneming van de gevoegde vordering indien hij ook bevoegd zou zijn geweest tot kennisneming van de feiten ter zake waarvan de veroordeling is uitgesproken waarop de vordering betrekking heeft. Anders zou de kantonrechter via een vordering tot tenuitvoerlegging alsnog beslissingen kunnen nemen inzake feiten waarvan hij niet bevoegd is kennis te nemen. Is de kantonrechter niet bevoegd, dan neemt de rechtbank (afzonderlijk) kennis van de vordering tot tenuitvoerlegging. Deze beperking van de bevoegdheid van de kantonrechter is onbedoeld weggevallen bij de overheveling van het oude artikel 14g, derde lid, Sr via de Wet herziening tenuitvoerlegging strafrechtelijke beslissingen (Stb. 2017, 82). Met dit wetsvoorstel wordt de oorspronkelijke regeling hersteld.

Voorts is in het zevende lid, onderdeel b, onder 1°, duidelijker afgebakend wanneer een vordering wordt behandeld door een enkelvoudige kamer of door een meervoudige kamer. Na huidig recht beslist de meervoudige kamer indien de vordering strekt tot vrijheidsbeneming van een jaar of meer, of van een half jaar of meer in geval van een jeugdige. De (enkelvoudige) politierechter mag echter een gevangenisstraf opleggen van niet meer dan een jaar (artikel 369, eerste lid, Sv). En in het jeugdstrafrecht vindt de behandeling van een strafzaak plaats door de meervoudige kamer indien naar het oordeel van de officier van justitie vrijheidsstraf van meer dan zes maanden dient te worden opgelegd (artikel 495, tweede lid, onderdeel a, Sv). Door dit verschil in formulering doet zich de situatie voor dat de politierechter wél bevoegd is tot oplegging van een gevangenisstraf van exact een jaar, maar niet bevoegd is tot behandeling van een vordering tot tenuitvoerlegging van die straf. Hetzelfde geldt ten aanzien van de (enkelvoudige) kinderrechter en een vrijheidsstraf van exact zes maanden. Ook dit verschil is onbedoeld ontstaan bij de genoemde Wet herziening tenuitvoerlegging strafrechtelijke beslissingen en wordt hierbij hersteld.

Onderdeel H

Dit onderdeel voorziet in technische wijziging van de artikelen 6:6:13 en 6:6:15 Sv. Na volledige inwerkingtreding van de Wet uitbreiding slachtofferrechten (Stb. 2021, 220) bevat artikel 6:6:13 Sv abusievelijk twee zesde leden. Dit komt doordat de samenloopbepaling in de Wet uitbreiding slachtofferrechten (artikel III) geen rekening houdt met een tussentijdse wijziging van artikel 6:6:13 Sv via artikel VII van de Invoeringswet herziening tenuitvoerlegging strafrechtelijke beslissingen (Stb. 2019, 504). Met dit wetsvoorstel wordt dit gecorrigeerd door het tweede zesde lid (alsnog) te vernummeren tot zevende lid. Hiermee samenhangend wordt in artikel 6:6:15 Sv een onjuiste verwijzing gecorrigeerd.

Artikel XXXV (wijziging van het Wetboek van Strafvordering BES)

Uit artikel 100 van het Wetboek van Strafvordering BES (hierna: Sv BES) volgt in welke gevallen een bevel tot voorlopige hechtenis kan worden gegeven. Op grond van onderdeel a van het eerste lid kan dit in geval van verdenking van een misdrijf waarop naar de wettelijke omschrijving gevangenisstraf van vier jaren of meer is gesteld. Een bevel tot voorlopige hechtenis kan ook worden gegeven in geval van verdenking van een beperkt aantal misdrijven uit het Wetboek van Strafrecht BES (hierna: Sr BES) waar minder dan vier jaren gevangenisstraf op is gesteld (onderdeel b). Het bevel tot voorlopig hechtenis kan voorts worden gegeven als de verdachte geen vaste woon- of verblijfplaats in de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba heeft en wordt verdacht van een misdrijf waarop naar de wettelijke omschrijving gevangenisstraf is gesteld. Deze regeling is sterk vergelijkbaar met de Nederlandse regeling, die is opgenomen in artikel 67 van het Wetboek van Strafvordering.

Voorgesteld wordt nu om aan de misdrijven die zijn opgenomen in artikel 100, eerste lid, onder b Sv BES de strafbaarstelling van schending van een ambts- of beroepsgeheim (artikel 285 Wetboek van Strafrecht BES) toe te voegen. Die toevoeging berust op het volgende. In het Nederlandse Wetboek van Strafrecht is schending van een ambts- of beroepsgeheim strafbaar gesteld in artikel 272. Artikel 272 is in 2013 toegevoegd aan artikel 67, eerste lid, onder b, van het Nederlandse Wetboek van Strafvordering, met als motivatie dat deze toevoeging het mogelijk maakt strafvorderlijke bevoegdheden toe te passen in onderzoeken naar deze feiten – in het bijzonder het lekken van vertrouwelijke informatie – die gelet op hun heimelijke karakter anders vaak niet kunnen worden opgehelderd (Kamerstukken II 2011/12, 33 012, nr. 7). Een van de bevoegdheden die hierdoor kan worden ingezet en ook noodzakelijk is voor de oplossing van dit soort feiten is het vorderen van gegevens door de officier van justitie (zie artikel 126nd van het Nederlandse Wetboek van Strafvordering en – voor de

openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba – artikel 177s Sv BES).

Voor de inzet van bijzondere opsporingsbevoegdheden (zie artikel 177I e.v. Sv BES) is, net als in de Nederlandse regeling, allereerst vereist dat sprake is van een verdenking van een misdrijf waarvoor voorlopige hechtenis is toegelaten. Die bevoegdheden kunnen dus worden ingezet bij verdenking van de misdrijven die zijn genoemd in artikel 100 Sv BES. Het toevoegen van het misdrijf schending van een ambts- of beroepsgeheim aan de opsomming van misdrijven waarvoor voorlopige hechtenis is toegelaten is, zoals hiervoor bleek, wel in Nederland gebeurt maar niet in de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba. Deze wijziging dient ertoe om deze omissie te herstellen en draagt eraan bij dat de Rijksrecherche in de BES met de juiste bevoegdheden de opsporing van dit soort feiten kan verbeteren en versterken.

Artikel XXXVI (overgangsrecht)

Voor toelichting op dit onderdeel wordt verwezen naar de toelichting bij de wijzigingen in Artikel XXIII.

Artikel XXXVII (samenloop)

Wijziging artikelen 151e, 241 en 254

Het wetsvoorstel seksuele misdrijven is op 19 maart 2024 aangenomen door de Eerste Kamer en op 20 maart tot wet verheven (Stb. 2024, 59). In het verslag van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid van de Eerste Kamer (Kamerstukken I 2022/23, 36 222, B) over dit wetsvoorstel zijn enkele redactionele opmerkingen gemaakt. Naar aanleiding daarvan worden voorstellen gedaan voor redactionele verbeteringen van de desbetreffende bepalingen. Met de gewijzigde formulering van artikel 254, eerste lid, onderdeel b, subonderdeel 2, is aangesloten bij artikel 90quinquies van het Wetboek van Strafrecht waarin is bepaald dat onder ‘instelling voor verpleging van ter beschikking gestelden’ wordt verstaan een instelling bedoeld in artikel 1.1, onderdeel g, van de Wet forensische zorg. De inhoud van de bepalingen verandert door de hier voorgestelde wijzigingen niet.

Wijziging artikelen 252 en 253

In de Wet seksuele misdrijven (Stb. 2024, 59) is de formulering van de strafbaarstelling van kinderpornografie op onderdelen aangepast. Een wijziging is dat het bestanddeel ‘waarbij iemand die kennelijk de leeftijd van achttien jaar nog niet heeft bereikt, is betrokken of schijnbaar is betrokken’ (huidig artikel 240b van het Wetboek van Strafrecht) wordt vervangen door ‘waarbij een kind dat kennelijk de leeftijd van achttien jaren nog niet heeft bereikt is betrokken of schijnbaar is betrokken’ (voorgesteld artikel 252). Met het vervangen van het woord ‘iemand’ door ‘een kind’ is niet bedoeld om wijziging aan te brengen in de categorieën van visueel weergegeven personen die onder het bereik van het delict kinderpornografie vallen – waarmee de reikwijdte van dit delict zou veranderen – zoals ook kan worden afgeleid uit de memorie van toelichting bij deze wet (Kamerstukken II 2022/23, 36 222, 3, p. 103–104). Beoogd is dat de strafbaarstelling van kinderpornografie zich net als nu blijft uitstrekken tot (1) een visuele weergave van een bestaand persoon beneden de leeftijd van achttien jaar, (2) een visuele weergave van een bestaand persoon van achttien jaar of ouder die eruit ziet als persoon beneden de leeftijd van achttien jaar, (3) een realistische visuele weergave van een niet bestaand persoon beneden de leeftijd van achttien jaar (virtueel kinderpornografisch materiaal). De in de Wet seksuele misdrijven opgenomen formulering ‘waarbij een kind dat kennelijk de leeftijd van achttien jaren nog niet heeft bereikt is betrokken of schijnbaar is betrokken’ kan naar haar bewoordingen ten onrechte de indruk wekken dat de wetgever heeft beoogd de strafbaarstelling van kinderpornografie een beperkter bereik te geven, namelijk beperkt tot visuele weergaven van bestaande personen beneden de leeftijd van achttien jaar. Tegen die achtergrond wordt in dit wetsvoorstel voorgesteld om in de strafbaarstelling van kinderpornografie die is opgenomen in de Wet seksuele misdrijven, de term ‘een kind dat’ te vervangen door ‘een persoon die’. Vooruitlopend op deze wijziging kan het openbaar ministerie in concrete zaken bij de tenlastelegging van kinderpornografie de term ‘iemand die’ of ‘een persoon die’ opnemen, zodat die standaardtenlastelegging ook kan worden gebruikt nadat de wettelijke term ‘een kind dat’ in ‘een persoon die’ is gewijzigd. De genoemde bestanddelen zijn inwisselbaar. De manier van ten laste leggen sluit daarbij aan. Die werkwijze is dus volledig in lijn met de beoogde, onveranderde reikwijdte van de strafbaarstelling van kinderpornografie. Indien de rechter een tenlastelegging bewezen verklaart waarin de term ‘een persoon die kennelijk de leeftijd van achttien jaren nog niet heeft bereikt’ is opgenomen, zal hij die bewezenverklaring – zowel voor als na de wijziging van het bestanddeel ‘een kind dat’ in ‘een persoon die’ – kunnen kwalificeren onder de delictomschrijving van kinderpornografie.

Artikel 253 – waarin het bijwonen van een kinderpornografische voorstelling is strafbaar gesteld – wordt met het gewijzigde artikel 252 in overeenstemming gebracht. Wat hiervoor ten aanzien van de wijze van ten laste leggen van kinderpornografie is opgemerkt, geldt mutatis mutandis ook in de context van artikel 253.

Artikel XXXVIII (inwerkingtreding)

Dit betreft een gebruikelijke inwerkingtredingsbepaling. Gelet op de grote diversiteit aan in dit wetsvoorstel vervatte wijzigingen, is het wenselijk om in de mogelijkheid van gedifferentieerde inwerkingtreding van verschillende wijzigingen te voorzien. In het geval van artikel XXXIV, onderdeel Ca is voorzien in inwerkingtreding op de dag na publicatie van het wetsvoorstel, gezien het urgente karakter van de wijziging.

Artikel XXXIX (citeertitel)

Dit artikel bepaalt de citeertitel van deze wet.

De Minister van Justitie en Veiligheid,

De Minister voor Rechtsbescherming,